

Följande villkor är inkluderade:

		Försäkringsvillkor för Egendom och Avbrott	36
		1 Vem försäkringen gäller för	36
		2 När försäkringen gäller	36
		3 Var försäkringen gäller	36
		4 Vad som är försäkrat	36
		5 Försäkringens omfattning	37
		6 Försäkringsbelopp	44
		7 Självrisk	45
		8 Säkerhetsföreskrifter	45
		9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	52
		10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	52
		Ansvarsförsäkring	60
		1 Vem försäkringen gäller för	60
		2 När försäkringen gäller	60
		3 Var försäkringen gäller	60
		4 Vad som är försäkrat	60
		5 Försäkringens omfattning	61
		6 Försäkringsbelopp	67
		7 Självrisk	68
		8 Säkerhetsföreskrifter	69
		9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	70
		10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	71
		Miljökostnadsförsäkring	72
		1 Vem försäkringen gäller för	72
		2 När försäkringen gäller	72
		3 Var försäkringen gäller	72
		4 Vad som är försäkrat	72
		5 Försäkringens omfattning	72
		6 Försäkringsbelopp	74
		7 Självrisk	74
		8 Säkerhetsföreskrifter	74
		9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	74
		10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	75
		Rättsskyddsförsäkring	76
		1 Vem försäkringen gäller för	76
		2 När försäkringen gäller	76
		3 Var försäkringen gäller	76
		4 Vad som är försäkrat	76
		5 Försäkringens omfattning	77
		6 Försäkringsbelopp	78
		7 Självrisk	78
		8 Säkerhetsföreskrifter	78
Läsanvisning - övrig information	5		
Hur du läser de försäkringshandlingar du fått	5		
Korrekt försäkring?	6		
Om du tycker If gjort fel	7		
Environmental, social and governance criteria (ESG)	8		
Efterköpsinformation	9		
Information om de försäkringsprodukter avtalet omfattar	9		
Allmänna avtalsvillkor	13		
1 Försäkringsavtalet	13		
2 Vid skada	17		
3 Allmän information	21		
4 Säkerhetsföreskrifter	22		
Försäkringsvillkor för Anticimex	24		
Inledning	24		
1 Vem försäkringen gäller för	24		
2 När avtalet gäller	24		
3 Var försäkringen gäller	24		
4 Vad som är avtalat	24		
5 Omfattning	24		
6 Försäkringstyper och försäkringsbelopp	26		
7 Självrisk	26		
8 Säkerhetsföreskrifter och förutsättningar	26		
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	26		
10 Skadevärderingsregler	27		
Försäkring för bostadsrätt och ägarlägenhet	31		
1 Vem försäkringen gäller för	31		
2 När försäkringen gäller	31		
3 Var försäkringen gäller	31		
4 Vad som är försäkrat	31		
5 Försäkringens omfattning	31		
6 Försäkringsbelopp	32		
7 Självrisk	33		
8 Säkerhetsföreskrifter	33		
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	33		
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	34		

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	78	Arbetsområde	90
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	79	Arbetskada	90
Förmögenhetsbrottsförsäkring	80	Arbetsstagares lösöre	90
1 Vem försäkringen gäller för	80	Avhjälpandekostnader	90
2 När försäkringen gäller	80	Avlämnade arbeten	90
3 Var försäkringen gäller	80	Brottslig handling	90
4 Vad som är försäkrat	80	Byggherre	90
5 Försäkringens omfattning	80	Byggnad	91
6 Försäkringsbelopp	81	Dator	91
7 Självrisk	81	Dispaschör	91
8 Säkerhetsföreskrifter	82	Dotterbolag	91
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	82	Egendomsförsäkring	91
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	82	Elektrisk utrustning	91
Styrelseansvarsförsäkring	83	Entreprenadverksamhet	91
1 Vem försäkringen gäller för	83	Ersättningstid	91
2 När försäkringen gäller	83	Europa	91
3 Var försäkringen gäller	83	Fastighetsinventarier	91
4 Vad som är försäkrat	83	Fordonsförsäkring / Motorförsäkring	92
5 Försäkringens omfattning	83	Förbrukningsmaterial	92
6 Försäkringsbelopp	84	Företagsförsäkring	92
7 Självrisk	84	Förmögenhetsbrottsskada	92
8 Säkerhetsföreskrifter	84	Förstarisk	92
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	84	Försäkrad	92
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	84	Försäkrad verksamhet	92
Försäkringsvillkor för Olycksfall	85	Försäkringslokal	92
1 Vem försäkringen gäller för	85	Försäkringsställe	92
2 När försäkringen gäller	85	Försäkringstagare	92
3 Var försäkringen gäller	85	Godkänd låsenhet	92
4 Vad som är försäkrat	85	Heta arbeten	92
5 Försäkringens omfattning	85	Hjälpmedel	92
6 Försäkringsbelopp	89	Hyrd lokal	92
7 Självrisk	89	Inkrypningsskydd	93
8 Säkerhetsföreskrifter	89	Inre orsak	93
9 Den försäkrades skyldigheter vid skada	89	Kollision	93
10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler	89	Konsultuppdrag	93
Definitioner	90	Konsumentförsäkring	93
Allmän dataskyddsförordning	90	Kunders egendom	93
Allvarlig brännskada	90	Källarlokal	93
Allvarlig fraktur	90	Lagrad information	93
Anställd	90	Larmklass 2	94
Ansvarsförsäkring	90	Larmklass 3	94
Arbetsmiljörättmål	90	Levererad produkt	94
		Läkemedel	94
		Marknadsvärde	94
		Maskiner och inventarier	94
		Miljöbrottmål	94
		Nära anhörig	95

Objekttyper	95
Omsättning	95
Patientskada	95
Pengar, värdehandlingar och värdebevis	95
Personförsäkring	95
Prisbasbelopp	95
Produkt	95
Ren förmögenhetsskada	95
Rån	95
Rättsskyddsförsäkring	95
Sambo	95
Serieskada	95
Sjö- och annan transportförsäkring	96
Skattemål	96
Skeppsklarerare	96
Skeppsmäklare	96
Skylt	96
Speditör	96
Ståplan	96
Stöldbegärliga varor	96
Svensk Standard	96
Tekniskt värde	96
Terrorhandling	96
Tillverkningskostnad	97
Tomt och markanläggningar	97
Trafikförsäkring	97
Transportör	97
Tvistemål	97
Varor	97
Värmekulvert	97
Återanskaffningsvärde – byggnad	97
Återanskaffningsvärde – maskiner och inventarier samt hjälpmedel	97
Ädelmetaller	97
Äventyrsaktiviteter	97
Överfall	97

Hur du läser de försäkringshandlingar du fått

Här följer en kort information om vad som gäller för din försäkring. Läs igenom denna information tillsammans med försäkringsbrevet och övriga försäkringshandlingar så snart du kan. Du får också information vart du kan vända dig om du inte är nöjd med beslut som If fattat i ett ärende.

Försäkringshandlingar

Dina försäkringshandlingar består av

- information om hur du läser dina försäkringshandlingar och vart du kan vända dig om du inte är nöjd med beslut som If fattat (detta dokument),
- efterköpsinformation som innehåller en kort beskrivning av försäkringens omfattning,
- försäkringsbrev som i detalj anger hur försäkringen gäller för just dig. Notera att det i försäkringsbrevet kan finnas texter som begränsar eller utökar villkorens omfattning,
- allmänna avtalsvillkor som innehåller bl.a. regler om premiebetalning, upplysningsplikt om ändrade förhållanden som kan påverka försäkringen och vad du ska göra om skada inträffar,
- produktvillkor som anger de specifika villkoren för respektive typ av försäkring du köpt. I dessa villkor framgår bl.a. vem som är försäkrad, försäkringens omfattning samt hur skada värderas och på vilket sätt ersättning beräknas,
- definitioner som är en ordlista för vissa termer i försäkringsvillkoren och i försäkringsbrevet. I försäkringsvillkoren är dessa skrivna i kursiv stil och
- premiefaktura som anger premien per försäkringsområde, den totala premien och när den senast ska betalas.

Medförsäkring

För det fall du har valt att medförsäkra någon annan part i försäkringen, dvs. att försäkringen gäller helt eller delvis även för den medförsäkrade, så framgår detta av försäkringsbrevet. Särskilda försäkringsvillkor som gäller enbart för den medförsäkrade kan då förekomma (t.ex. för medförsäkrad återförsäljare, s.k. vendor.)

Försäkringsvillkor

Försäkringen gäller alltid med ett allmänt försäkringsvillkor som är gemensamt för alla försäkringsprodukter du köpt.

Varje försäkringsprodukt har också ett eget produktvillkor som beskriver vad som gäller för just denna typ av försäkring.

När du köper en ny försäkring får du samtliga försäkringsvillkor. När försäkringen förnyas får du villkor endast om det har skett förändringar i tidigare villkor eller om nya villkor har tillkommit.

Övrigt

Försäkringsgivaren är If Skadeförsäkring AB (publ.) ("If"), om inget annat anges.

If Skadeförsäkring AB (publ.),
516401-8102
Barks väg 15, 106 80 Stockholm,
0771-43 00 00
www.if.se

If står under Finansinspektionens tillsyn. (Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm, 08-408 980 00, finansinspektionen@fi.se). If står under Konsumentverkets tillsyn vad avser marknadsföring och reklam. (Konsumentverket, Box 48, 651 02 Karlstad, 0771-42 33 00, konsumentverket@konsumentverket.se, www.konsumentverket.se).

If tillhandahåller inte sådan rådgivning som avses i 1 kap. 9 § punkt 18 i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

Klagomål på förmedlandet av försäkringen riktas mot den som distribuerat försäkringen. Klagomål på ett beslut i ett försäkringsärende ska riktas mot If. Ta i första hand kontakt med den som handlagt ärendet. Finns klagomål därefter kan de skickas till Kundombudsmannen hos If (kundombudsmannen@if.se). Liksom vid andra tvister går det även att vända sig till domstol.

Vi behandlar våra kunders personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen och övrig dataskydds- och försäkringslagstiftning. En mer utförlig information om behandling av personuppgifter finns på: <https://www.if.se/hantering-av-personuppgifter>

Ifs anställda, som säljer försäkring, erhåller en fast månadslön oavsett antalet sålda försäkringar. I de fall rörlig ersättning erhålls grundar den sig endast till mindre del på kvantitativa kriterier.

Denna försäkring motsvarar de krav, önskemål och behov av försäkringsskydd som klargjorts genom de uppgifter som vi fått och den information som lämnats till er i samband med tecknandet av försäkring.

Avseende försäkrings- och försäkringsförmedlartjänster tillämpas undantaget för moms (3 kap. 10 § mervärdesskattelagen).

För mäklad affär:

För försäkringsförmedlarens räkning, på kundens begäran, samfaktureras Ifs premie tillsammans med försäkringsförmedlarens arvode.

If ansvarar inte för huruvida förmedlarens arvode till någon del skulle vara momspliktig.

Korrekt försäkring?

Läs noga igenom försäkringshandlingarna och kontrollera att innehållet överensstämmer med dina önskemål. Om din verksamhet får ändrade förhållanden måste du meddela oss detta. Felaktiga eller utelämnade uppgifter kan leda till minskad eller utebliven skadeersättning.

Översikt

Försäkringsspecifikation

Villkor

Om du tycker If gjort fel

Ta alltid först kontakt med den som handlagt ärendet. Ett samtal kan ge kompletterande uppgifter och eventuella missförstånd kan på så sätt klaras upp.

Ifs Kundombudsman

Kundombudsmannen kan pröva de flesta typer av ärenden och bl.a. granska såväl själva handläggningen som beslutet i ersättningsfrågan – men några undantag finns. Kundombudsmannen prövar inte ärenden som är under prövning i domstol, skiljeförfarande, eller t.ex. någon nämnd – och inte heller ärenden i vilka tvisten i sak har prövats i någon av dessa instanser.

Hur går det till?

Kundombudsmannen arbetar opartiskt och självständigt. Skriv ned dina synpunkter och skicka dessa till Kundombudsmannen via post eller mejl. Ange alltid försäkrings- eller ärendenummer. Har du några frågor är du välkommen att ringa. Efter att du anmält ditt ärende kommer du att kontaktas om den fortsatta handläggningen. Sedan Kundombudsmannen granskat ditt ärende kommer dennes skriftliga beslut att skickas till dig. Din begäran om prövning hos Kundombudsmannen måste senast ha inkommit tolv månader från det att du fått del av vårt beslut i ärendet. Prövningen är kostnadsfri.

Postadress: Ifs Kundombudsman, 106 80 Stockholm

Telefon, växel: 0771-43 00 00

Mejl: kundombudsmannen@if.se eller via formuläret som finns under Kundombudsmannen på if.se

Andra vägar för prövning

Trafikskadenämnden (TSN)

Vissa frågor om ersättning för personskada från trafikförsäkringen är obligatoriska för If att pröva i TSN utan att den skadelidande begär det (s.k. obligatoriska ärenden). Vilka dessa frågor är framgår av nämndens reglemente som ska finnas på deras hemsida.

TSN prövar även tvister om ersättning för personskada från trafikförsäkringen i icke-obligatoriska ärenden på begäran av den skadelidande (s.k. tvistlösningsärenden).

Postadress: Box 24048, 104 50 Stockholm

Telefon: 08-522 787 00

Hemsida: www.trafikskadenamnden.se

Mejl: info@trafikskadenamnden.se

Personförsäkringsnämnden (PFN)

Nämnden prövar tvister gällande personförsäkring som kräver medicinsk bedömning. Nämnden prövar även tvister som gäller avslag - helt eller delvis - på ansökan om individuell personförsäkring. Ansökan om prövning i PFN måste göras inom ett år från det att du lämnade in ditt klagomål till If.

Telefon: 08-522 787 20

Postadress: Box 24067, 104 50 Stockholm

Internet: www.forsakringsnamnder.se

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Nämndens avdelning för försäkringsfrågor prövar tvister inom försäkringsområdet. Nämnden prövar dock inte tvister rörande medicinska bedömningar. Anmälan till ARN måste göras inom ett år från det att du framfört ditt klagomål till If.

Observera att endast konsumenter kan få sitt ärende prövat.

Telefon: 08-508 860 00

Postadress: Box 174, 101 23 Stockholm

Internet: www.arn.se

Om du bor i ett annat EU-land kan EU-kommissionens onlineplattform, <http://ec.europa.eu/odr> användas.

Nämnd för rättsskyddsfrågor (FNR)

Nämnden prövar tvister inom rättsskyddsförsäkringen och motsvarande del i trafikförsäkringen. Anmälan till FNR måste göras inom ett år efter det att du framfört ditt klagomål till If.

Postadress: Box 24067, 104 50 Stockholm

Telefon: 08 - 552 787 20

Internet: forsakringsnamnder.se

Konsumenternas försäkringsbyrå

Privatpersoner kan få upplysningar och vägledning i försäkringsfrågor av Konsumenternas försäkringsbyrå.

Telefon: 0200-22 58 00, besöksadress: Konsumenternas Försäkringsbyrå, Box 24215, 104 51 Stockholm (Karlavägen 108)

Hemsida: <https://www.konsumenternas.se/om-oss/forsakringsbyran>

Domstol

Som i alla andra tvister kan du också vända sig till domstol för att få din sak prövad. Ta kontakt med närmaste tingsrätt för mer information.

EUs onlineplattform

EUs onlineplattform kan användas för klagomål som rör köp av tjänster och varor på nätet. (Onlineplattformen är upprättad primärt för gränsöverskridande frågor där parterna finns i olika länder, men utesluter inte att nationella frågor kan prövas.) Länken till portalen finner du på vår hemsida www.if.se under rubriken «Om du inte är nöjd».

Environmental, social and governance criteria (ESG)

If tar som företag ett stort ansvar för att säkerställa att vi efterlever de krav som ställs i FNs Global Compact och i övrigt tar vårt samhällsansvar. Vi förutsätter att detta även gäller våra samarbetspartners och kunder. Detta kan leda till att If kan komma att neka till att teckna eller förnya försäkring med företag och organisationer som inte uppfyller kriterierna.

Översikt

Försäkringsspecifikation

Villkor

Information om de försäkringsprodukter avtalet omfattar

Vi har valt ut några särskilt viktiga regler och bestämmelser som du bör läsa snarast. Det är den fullständiga texten under respektive avsnitt i försäkringsvillkoren tillsammans med uppgifterna i försäkringsbrevet som bestämmer innehållet i ditt försäkringskydd.

Anmälan om skada

För att vi ska kunna hjälpa dig så effektivt som möjligt ska en eventuell skada anmälas till If utan dröjsmål. Om skadan inte anmäls i tid kan det i vissa fall påverka ersättningen. Mer om detta står att läsa i villkoren. Anmälan kan göras på telefonnummer 0771-81 58 18 hela dygnet alla dagar på året eller via mail till skadeservice@if.se. Vid större skador är vi - oavsett tidpunkt på dygnet - snabba på plats och vidtar åtgärder för att rädda värden och få verksamheten att komma igång igen så snabbt som möjligt.

Begränsningar i försäkringen

Försäkringsvillkoren talar om vad försäkringen gäller och inte gäller för. Det kan finnas undantag under vissa ersättningsmoment. I så fall framgår det av villkoren under det moment som berörs.

Viktiga säkerhetsföreskrifter

I villkoren finns det säkerhetsföreskrifter som måste följas. Syftet med dessa föreskrifter är att förhindra att du drabbas av skador. Om dessa inte följs kan ersättningen sättas ned.

Egendomsförsäkring

Försäkringen skyddar din verksamhet mot de vanligaste skadehändelserna men det finns vissa begränsningar och säkerhetsföreskrifter. Exempel på sådana begränsningar och säkerhetsföreskrifter är följande.

Begränsningar i försäkringsskyddet

Inbrott

- Stöld ur fordon. Försäkringen gäller vid stöldskada enbart vid kortare uppehåll. Verktyg och utrustning som normalt finns i fordonet och stöldbegärliga varor omfattas inte av försäkringen
- Inbrotts- och rånförsäkringen omfattar inte stöldbegärliga varor, t.ex. mobiltelefoner, datorer, tobak etc. om du inte speciellt försäkrar sådan egendom.

Vattenskada i badrum, duschrum eller annat våtutrymme

- Vid vattenskada i badrum, duschrum eller annat våtutrymme gäller försäkringen endast om utrymmet har golvbrunn och om utförandet skett enligt de myndighetsföreskrifter samt branschregler och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället. Detsamma gäller för andra utrymmen, t.ex. fläktrum med krav på tätskikt.
- Försäkringen gäller inte för kostnad för utbytet av golv- och väggbeklädnad med tillhörande tätskikt som läckt och orsakat vattenskadan (golv- och väggbeklädnad inkl. tätskikt anses som en enhet).

Säkerhetsföreskrifter

I försäkringsvillkoren finns flera säkerhetsföreskrifter som du, dina anställda och företag som du anlitar måste följa. Syftet med säkerhetsföreskrifterna är att förhindra att företaget drabbas av skada. Om föreskrifterna inte följts kan ersättningen vid skada minskas eller helt utebli.

Speciellt vill vi göra dig uppmärksam på nedanstående föreskrifter.

Generellt

- Säkerhetskopior av lagrad information som är datainformation ska framställas dagligen. Original och kopia ska förvaras i skilda byggnader
- Vid installation av solcellsanläggning ska elinstallationsreglerna i SS 436 40 00 samt SEK Handbok 457 Solceller - råd och regler för elinstallationen följas. Företaget som utför elinstallationen ska vara registrerad i Elsäkerhetsverkets register med verksamhetstypen "Elproduktion". Takhållfasthetsutredning ska göras för att säkerställa att taket uppfyller Boverkets byggregler och Boverkets konstruktionsregler.

Brand

- Föreskrifter för heta arbeten, dvs. skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning på tillfällig arbetsplats
- Brännbart material som förvaras utomhus ska på annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande förvaras minst sex meter från byggnaden, såvida inte materialet förvaras i en sluten och låst container eller stängd, låst lastkaj
- Sådana anordningar där risk för överhettning föreligger, t.ex. bastuaggregat, trinettkök och kaffebyggare, och som är placerad i gemensamt utrymme, t.ex. fikarum, ska vara försedda med timer som inte går att koppla ur
- Laddning av el- och hybridbilar ska ske på annan plats än i produktions- eller lagerbyggnad. Anordning för laddning ska placeras 6 meter eller längre ifrån sådan byggnad. Laddningsstation ska vara utförd enligt system mod 3 eller mod 4. Vid begäran ska elinstallationsintyg från elinstallationsföretag gällande utförandet av laddningsstation kunna uppvisas
- Beroende på verksamhet och försäkringsbelopp kan det ställas krav på revisionsbesiktning av din elektriska starkströmsanläggning. Det framgår i ditt försäkringsbrev om detta krav omfattar ditt företag. Besiktningen ska normalt ske vart tredje år men för vissa verksamheter årligen. Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd handhar besiktningen genom auktoriserade besiktningsingenjörer.

Inbrott

- Din försäkringslokal måste uppfylla de krav på inbrottskydd som anges i säkerhetsföreskrifterna i försäkringsvillkoren och i försäkringsbrevet. Om föreskrifterna inte är uppfyllda vid ett inbrott, kan ersättningen vid skada minskas eller helt utebli. Vid tveksamhet om din försäkringslokal uppfyller kraven på inbrottskydd, kan det vara lämpligt att en låssmed kontrollerar inbrottskyddet, gärna en låssmed som är medlem i Sveriges Lås och Säkerhetsleverantörers Riksförbund (SLR).

Snölast på tak

- Din byggnads tak ska skottas så att stora mängder snö inte samlas. Marginal måste finnas för kommande nederbörd och väderleksförhållanden. Vid extrema väderleksförhållanden ska skottning ske vid första möjliga tillfälle med hänsyn till väderleksförhållandena.

Verksamhetsansvarsförsäkring

Verksamhetsansvarsförsäkringen omfattar skadeståndskrav som framställs mot företaget till följd av person- eller sakskada och även för vissa rena förmögenhetsskador, som har orsakats i den försäkrade verksamheten. (I verksamhetsansvarsförsäkringen omfattas inte det ansvar man kan ha till följd av avlämnade arbeten eller levererad vara. Detta försäkras istället genom produktansvarsförsäkringen.

Om det framställs ett skadeståndskrav mot företaget tar vi hand om detta och

- utreder om företaget är skyldigt att betala skadestånd
- förhandlar med den som kräver skadestånd
- för företagets talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande samt betalar rättegångs- och skiljemannakostnaderna
- betalar skadeståndet.

Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller med vissa begränsningar. Till exempel gäller försäkringen inte för

- skada på egendom som hyrts eller leasats
- böter och viten
- rådgivning och konsultuppdrag (särskild professionsansvarsförsäkring kan tecknas)
- skador orsakade av virusjukdom som klassats som pandemi eller epidemi.

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

Transportansvar

Transportansvarsförsäkringen gäller för det ansvar som den försäkrade har i enlighet med de regler, lagar, föreskrifter och förordningar som normalt gäller för den verksamhet den försäkrade bedriver och som är angiven i försäkringsbrevet.

Om det framställs ett skadeståndskrav mot företaget tar vi hand om detta och

- utreder om företaget är skyldigt att betala skadestånd
- förhandlar med den som kräver skadestånd
- för företagets talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande samt betalar rättegångs- och skiljemannakostnaderna
- betalar skadeståndet.

Försäkringen gäller med vissa begränsningar. Till exempel gäller den inte för

- ansvar till följd av att den försäkrade har transporterat eller förvarat gods i strid med lagstiftning eller förordning som han känt till eller borde ha känt till
- skada på person

Vissa undantag kan i vissa fall försäkras som till exempel

- värdeföremål
- särskilda tjänster
- driftavbrott i kyl-, frys- eller värmeanläggning

För vissa skadehändelser (vilka framgår av försäkringsbrev och villkor) gäller alltid en extra självrisk utöver den avtalade självrisken.

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

Produktansvarsförsäkring

Produktansvarsförsäkringen omfattar skadeståndskrav som framställs mot företaget till följd av person- eller sakskada och även för vissa rena förmögenhetsskador, som har orsakats av avlämnade arbeten eller en levererad vara.

Om det framställs ett skadeståndskrav mot företaget tar vi hand om detta och

- utreder om företaget är skyldigt att betala skadestånd
- förhandlar med den som kräver skadestånd
- för företagets talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande samt betalar rättegångs- och skiljemannakostnaderna
- betalar skadeståndet.

Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller med vissa begränsningar. Till exempel gäller den inte för

- skada orsakad av produkt där den försäkrade känt till att produkten hade en brist, men inte åtgärdat detta
- skada där den försäkrade inte testat produktens lämplighet för avsett ändamål
- skadeståndskrav mellan företag ingående i samma koncern
- skador orsakade av virusjukdom som klassats som pandemi eller epidemi.

Försäkringens fullständiga omfattning och begränsningar framgår av försäkringsvillkoren.

Olycksfallsförsäkring

Särskilda situationer

Det finns vissa situationer som ökar den risk du utsätter dig för, t.ex. om du idrottar på en hög nivå, om du utövar särskilt riskfyllda aktiviteter eller arbetar i ett särskilt riskfyllt arbete. Om du vill vara skyddad även i dessa situationer ska du höra av dig till If för att köpa ett tilläggsavtal. Om du har tecknat ett tilläggsavtal framgår det av försäkringsbrevet.

Viktigt att komma ihåg

Även om olycksfallsförsäkringen gäller i hela världen är det viktigt att komplettera ditt skydd med en reseförsäkring för ett komplett skydd vid resa.

Om försäkringen ska utökas att gälla för fler personer ska ni höra av er till If, så går vi gemensamt igenom ert försäkringsskydd för att säkerställa att personalen får rätt skydd.

Anticimex Skadedjursförsäkring

För Anticimex försäkringar svarar Anticimex Försäkringar AB, reg. nr: SE502000-8958 (Anticimex). Ifs åtagande avser endast förmedling av denna försäkring mellan försäkringstagaren och Anticimex. Anmälan om skada ska göras till Anticimex Försäkringar AB. Kontaktinformation hittar du bl.a. på www.anticimex.se.

Avtalet omfattar sanering av skadedjur och träskadeinsekter samt luktbehandling och reparation vid sent upptäckt dödsfall.

Tilläggsförsäkring för bostadsrätt och ägarlägenhet

Bostadsrätt

Bostadsrättsföreningens fastighetsförsäkring gäller för skada på byggnaden men inte för sådan skada som bostadsrättsinnehavare enligt bostadsrättslagen eller bostadsrättsföreningen stadgar har underhållsansvar för, om inte skadan orsakas av sådan brand- eller vattenledningsskada som föreningen ansvarar för.

För att få skydd för skador som bostadsrättsinnehavaren har underhållsansvar för kan det vara lämpligt att komplettera fastighetsförsäkringen med ett kollektivt tillägg för bostadsrätt, som omfattar samtliga föreningens bostadsrättshavare.

Ägarlägenhet

Vid ägarlägenhetsfastigheter förvaltas och försäkras de gemensamma utrymmena av en samfällighetsförening, men själva lägenheten är lägenhetsinnehavarens egendom och för att få skydd för denna kan tillägg för ägarlägenhet tecknas.

Försäkringen för bostadsrätt eller ägarlägenhet gäller för

- Egendom i den försäkrade lägenheten som tillhör bostadsrättsföreningen och som innehavaren av bostadsrätten är reparations- och underhållningsskyldig för enligt bostadsrättslagen och stadgarna.
- Tomtmark, växtlighet och staket som ingår i upplåtelsen av bostadsrätten avseende den försäkrade lägenheten eller som innehavaren av ägarlägenheten bekostat, samt inglasad balkong eller altan.
- Eget bekostat uthus och garage om högst 30 kvm i anslutning till den försäkrade lägenheten, som är upplåtet med bostadsrätt eller som innehavaren av ägarlägenheten bekostat.

För ägarlägenheter och fastigheter som tecknat tillägget, om ägarlägenheten eller fastigheten huvudsakligen används för boende, ingår även skydd för fast bekostat inredning. Det framgår i så fall under villkorspunkt 4.

Försäkringen är belopplös exkl. ett allriskskydd för vilket högsta ersättning är 200 000 kr.

Självrisk är 1 500 kronor men om byggnaden, försäkrad i If, samtidigt drabbas av skada – och som ersätts genom fastighetens försäkring – gäller försäkringen utan självrisk, såvida inte innehavaren av bostadsrätten eller ägarlägenheten vållat skadan genom vårdslöshet.

0.1 Trygghetspaketet för flerfamiljshus

För Anticimex försäkringar svarar Anticimex Försäkringar AB, reg. nr: SE502000-8958 (Anticimex). Ifs åtagande avser endast förmedling av denna försäkring mellan försäkringstagaren och Anticimex. Anmälan om skada ska göras till Anticimex Försäkringar AB. Kontaktinformation hittar du bl.a. på www.anticimex.se.

Avtalet omfattar besiktning vart tredje år, hussvampsförsäkring upp till 2 100 000 kr samt självriskeliminering vid läckageskador och fel på vitvaror för bostadsrättsinnehavare.

1 Försäkringsavtalet

1.1 Försäkringsavtalet, avtalsparter och försäkrad

1.1.1 Försäkringsbolaget

If Skadeförsäkring AB (publ). Anges i det följande som If.

För dödsfallsersättning är If Livförsäkring AB försäkringsgivare.

1.1.2 Försäkringstagaren

Den som tecknat försäkringsavtal med If. Vem som är försäkringstagare framgår av försäkringsbrevet.

1.1.3 Den försäkrade

Vid *företagsförsäkring* och *konsumentförsäkring* den vars intresse är försäkrat mot skadan.

Vid *personförsäkring* den på vars liv eller hälsa en försäkring gäller.

1.2 Avtalets ingående (första avtalstiden)

1.2.1 Avtals- och ansvarstid

Om inte annat avtalats eller framgår av omständigheterna är avtalstiden ett år räknat från klockan 00.00 (svensk tid) den begynnelse- och försäkringstagarens avtalat om.

Ingås försäkringsavtalet på begynnelse- och försäkringstagarens avtalat om dagen då försäkringsavtalet tecknas.

Tiden när If är ansvarigt för försäkringsfall (ansvarstid) anges i respektive produktvillkor.

If kan föreskriva att ansvarstiden inträder först när premien kommit If tillhanda (kontantklausul).

1.2.2 Upplyningsplikt

De uppgifter som har betydelse för Ifs riskbedömning framgår av försäkringsbrevet och/eller annan försäkringshandling i förekommande fall.

Försäkringstagaren ska

- a) på begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för om försäkringen ska meddelas, utvidgas eller förnyas, och
- b) ge riktiga och fullständiga svar på Ifs frågor.

Om det är *företagsförsäkring* ska försäkringstagaren också

- c) utan förfrågan lämna uppgift om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen, och
- d) under avtalstiden på begäran ge upplysning om förhållanden som anges ovan.

Vid försäkring som inte är *personförsäkring* ska försäkringstagaren också

- e) utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna, om försäkringstagaren inser att If tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Detta gäller även uppgifter som If fått av annan än försäkringstagaren.

Vid *personförsäkring* är försäkringstagaren och försäkrade skyldiga att under avtalstiden medverka till att If får upplysningar om ekonomiska förhållanden som efterfrågats av If.

1.2.3 Upplysningar avseende försäkrades förhållanden

Försäkringstagarens upplyningsplikt omfattar även samtliga försäkrades förhållanden.

Vid *personförsäkring* är den försäkrade skyldig att lämna upplysningar i samma uträkning som försäkringstagaren om försäkringen har tecknats med den försäkrades kännedom eller på dennes uppdrag.

1.2.4 Konsekvenser om upplyningsplikten inte fullgörs

1.2.4.1 Svikligt förfarande eller förfarande i strid mot tro och heder

Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplyningsplikt förfar svikligt eller i strid mot tro och heder är försäkringsavtalet ogiltigt och If fritt från ansvar för skadehändelse. If äger rätt till den betalade premien fram till dess ogiltigheten upptäcktes.

1.2.4.2 Uppsåtligt eller oaktsamt eftersättande av upplyningsplikten

Om försäkringstagaren på annat sätt uppsåtligt eller av oaktsamhet har eftersatt sin upplyningsplikt är If fritt från ansvar om If inte skulle ha meddelat försäkring om upplyningsplikten hade fullgjorts. Om If skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor, är Ifs ansvar begränsat till vad som svarar mot betalad premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt. Har If inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta.

Ansvarsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som eftersatt sin upplyningsplikt. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

För *trafikförsäkring* gäller att If enbart har rätt till resterande premie om oriktiga eller ofullständiga uppgifter har medfört för låg premie.

Vid *konsumentförsäkring* tillämpar If försäkringsavtalslagen 4 kap. 2 §.

1.2.4.3 När det inte blir konsekvenser

Konsekvenserna enligt ovan inträder inte om If, när upplysningsplikten eftersattes, insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga. Detsamma gäller om de förhållanden som upplysningarna avsåg saknade betydelse eller senare har upphört att ha betydelse.

1.2.5 Prissättning vid försäkringsförmedlarfullmakt

Vid försäkringsavtal med försäkringsförmedlarfullmakt utför försäkringsförmedlaren vissa tjänster för försäkringstagarens räkning. Ersättning för detta arbete avtalas mellan försäkringstagaren och försäkringsförmedlaren. Detta påverkar också priset på försäkringen.

Om försäkringsförmedlarfullmakten återkallas eller upphör att gälla under försäkringsåret kommer försäkringsförmedlarens tjänster istället att utföras av Ifs egen personal. För denna hantering har If rätt till priskompensation.

1.2.6 Premiebetalning

Den första premien ska betalas senast på avtalstidens första dag eller på annan senare dag som anges på fakturan. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 14 dagar efter det att If sänder faktura till försäkringstagaren. Betalas premien inte inom denna tid är försäkringstagaren i dröjsmål.

Premie för en senare premieperiod behöver inte betalas tidigare än en månad från den dag If sände ett krav på premien till försäkringstagaren.

Om försäkringstagaren inte betalar hela premiefakturan avkortas avtalsperioden till att svara mot förhållandet mellan betald premie och den premie som skulle ha betalats. Samma regel tillämpas om försäkringstagaren under avtalstiden utvidgar försäkringen men inte betalar tilläggspremien. Vid den förkortade avtalsperiodens slut kommer försäkringsavtalet från denna tidpunkt att förnyas under ett år om inget annat avtalas.

Betalas premien efter förfallodagen har If rätt att erhålla dröjsmålsränta enligt räntelagen samt ersättning för kostnader enligt lag på grund av dröjsmålet.

Försäkringstagaren anses ha betalat premien när han lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

1.3 Riskökning

1.3.1 Upplysningsplikt vid riskökning

Företagsförsäkring och *konsumentförsäkring*

Försäkringstagaren ska utan oskäligt dröjsmål anmäla till If om risken för försäkringsfall ökat genom ändring

- av ett förhållande som anges i försäkringsavtalet och beträffande *konsumentförsäkring* som är av väsentlig betydelse för risken.
- av ett sådant förhållande som försäkringstagaren uppgett för If i samband med avtalslutet.

För *konsumentförsäkring* gäller endast punkten a).

Personförsäkring

Försäkringstagaren ska utan oskäligt uppehåll anmäla till If om försäkringstagaren eller försäkrad inom den försäkrade omfattningen ändrar levnadsförhållanden såsom, yrkesverksamhet, bostadsort eller liknande.

1.3.2 Konsekvenser om upplysningsplikten inte fullgörs

Har risken för försäkringsfall ökat och försäkringstagaren inte fullgjort sin upplysningsplikt vid riskökning är If helt eller delvis fritt från ansvar enligt vad som sägs i försäkringsavtalslagen.

Ansvarsbegränsningen i föregående stycke gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som inte fullgjort sin upplysningsplikt vid riskökning. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

Vid *personförsäkring* påverkas inte Ifs ansvar av att den försäkrades hälsotillstånd försämrats.

1.4 Utvidgningar eller inskränkningar under avtalstiden

1.4.1 Försäkringstagarens ändringsrätt

Om försäkringstagaren under avtalstiden vill

- att försäkringen ska utvidgas gäller i tillämpliga delar vad som sägs om nyteckning i kapitel 1.2.
- begränsa försäkringens omfattning gäller i tillämpliga delar vad som sägs om avslut av försäkringsavtalet i kapitel 1.6.

1.5 Förnyelse av försäkringsavtalet

1.5.1 Ändring i försäkringen i samband med förnyelse

Reglerna om försäkringstagarens upplysningsplikt och upplysningar gällande försäkrads förhållanden i samband med nyteckning gäller även vid förnyelse.

Vill If ändra försäkringen i samband med en förnyelse, ska If skriftligen ange ändringen senast samtidigt med kravet på premie för den förnyade försäkringen. Den förnyade försäkringen gäller då för den tid och på de villkor som If har angett.

Ändring av *personförsäkring* regleras, förutom av bestämmelsen ovan, av försäkringsavtalslagen 11 kap. och förbehåll i produktvillkor.

1.5.2 Avtals- och ansvarstid

Har inte en giltig uppsägning skett förnyas försäkringen med en avtalstid om ett år, på de villkor i övrigt som har gällt innan förnyelsen. Detta gäller dock inte om annat har avtalats eller framgår av omständigheterna. Vid *företagsförsäkring* har If rätt att inte förnya försäkringen om försäkringstagaren är i dröjsmål med premiebetalningen från föregående avtalstid.

Avtalstiden för en förnyad försäkring börjar när den föregående upphör.

Tiden när If är ansvarigt för försäkringsfall (ansvarstid) anges i respektive produktvillkor.

If kan i försäkringsbrevet förbehålla sig rätten att ansvarighetstiden inträder först när premien kommit If tillhanda (kontantklausul).

1.5.3 Premiesättning vid försäkringsförmedlarfullmakt

Samma gäller som vid nyteckning, se 1.2.5.

1.5.4 Premiebetalning

Förnyelsepremien ska betalas senast på den nya avtalstidens första dag eller på annan senare dag som anges på fakturan. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter det att If sänder premiefaktura till försäkringstagaren. Betalas premien inte inom denna tid är försäkringstagaren i dröjsmål.

Premie för en senare premieperiod behöver inte betalas tidigare än en månad från den dag If sänder ett krav på premien till försäkringstagaren.

Om försäkringstagaren inte betalar hela premiefakturan avkortas avtalsperioden till att svara mot förhållandet mellan betald premie och den premie som skulle ha betalats. Samma regel tillämpas om försäkringstagaren under avtalstiden utvidgar försäkringen men inte betalar tilläggspremien. Vid den förkortade avtalsperiodens slut kommer försäkringsavtalet från denna tidpunkt att förnyas under ett år om inget annat avtalas.

Betalas premien efter förfallodagen har If rätt att erhålla dröjsmålsränta enligt räntelagen samt ersättning för kostnader enligt lag på grund av dröjsmålet.

Försäkringstagaren anses ha betalat premien när han lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

1.5.5 Återupplivning samt premiebetalning som begäran om ny försäkring

Om det inte är *personförsäkring* och försäkringstagaren betalar en premie efter det att försäkringen har upphört på grund av uppsägning till följd av obetald premie, ska detta anses som en begäran om en ny försäkring på samma villkor från och med dagen efter den då premien betalades. Vill If inte meddela försäkring enligt försäkringstagarens begäran, ska en underrättelse om detta sändas till försäkringstagaren inom 14 dagar från den dag då premien betalades. Annars anses en ny försäkring ha tecknats i enlighet med försäkringstagarens begäran.

Om det är *personförsäkring* och försäkringstagaren betalar en premie inom tre månader efter det att försäkringen har upphört på grund av uppsägning till följd av obetald premie, återupplivas försäkringen på oförändrade villkor. Ansvarstiden börjar då dagen efter det att premien betalas.

1.6 Avslut av försäkringsavtal

1.6.1 Uppsägning till avtalstidens utgång

1.6.1.1 Försäkringstagarens uppsägning

Om försäkringstagaren inte vill förnya försäkringen ska If meddelas detta senast en månad före avtalstidens slut. Om det är *konsumentförsäkring* eller *personförsäkring* får försäkringstagaren när som helst säga upp försäkringen att upphöra vid avtalstidens utgång.

Om det är *företagsförsäkring* och If i samband med förnyelse vill ändra i försäkringen har försäkringstagaren rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet om ändringen sänts säga upp försäkringsavtalet. Försäkringsavtalet upphör då att gälla vid avtalstidens utgång eller, om försäkringsavtalet förnyats, med omedelbar verkan.

1.6.1.2 Ifs uppsägning

Om If inte vill förnya försäkringen gäller följande.

a) Om det är *företagsförsäkring* får If säga upp försäkringen att upphöra vid avtalstidens utgång. Uppsägningen ska göras skriftligen och sändas till försäkringstagaren senast en månad innan avtalstiden går ut.

b) Om det är *konsumentförsäkring* eller *personförsäkring* får If säga upp försäkringen att upphöra vid avtalstidens utgång. Uppsägningen ska göras skriftligen och sändas till försäkringstagaren senast en månad innan avtalstiden går ut. Den ska för att få verkan innehålla en förfrågan om försäkringstagaren vill ha försäkringen förnyad. Begär försäkringstagaren att försäkringen förnyas, gäller uppsägningen bara om det finns särskilda skäl att vägra försäkring med hänsyn till sådana omständigheter som anges i försäkringsavtalslagen 3 kap. 1 § (*konsumentförsäkring*) respektive försäkringsavtalslagen 11 kap. 1 § (*personförsäkring*).

1.6.2 Förtida uppsägning

1.6.2.1 Försäkringstagarens uppsägning

Försäkringstagaren får säga upp försäkringen att upphöra före avtalstidens utgång, om

- If väsentligt åsidosätter sina skyldigheter enligt försäkringsavtalslagen eller enligt försäkringsavtalet,
- försäkringsbehovet faller bort, dock inte genom att försäkringstagaren tecknat eller avser att teckna försäkring i annat försäkringsbolag, eller det inträffar någon annan liknande omständighet,
- If har ändrat försäkringsavtalet under avtalstiden,

samt om det är *konsumentförsäkring* även om

- försäkringen har förnyats och försäkringstagaren ännu inte har betalat premie för den nya premieperioden,
- försäkringstagaren efter förnyelse tecknar en motsvarande försäkring hos ett annat försäkringsbolag utan att betala premie för den förnyade försäkringen, anses denna uppsagd med omedelbar verkan eller
- det i annat fall föreligger en ny omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet.

Om inte annat anges, får uppsägningen verkan dagen efter den dag då If mottog uppsägningen. Försäkringen kan också sägas upp med verkan från och med en viss dag i framtiden.

Om det är *personförsäkring* får försäkringstagaren när som helst säga upp försäkringen att upphöra omedelbart.

Försäkringstagaren får säga upp försäkringen i förtid också i några andra situationer som anges i försäkringsavtalslagen (t ex konkurs och likvidation).

1.6.2.2 Ifs uppsägning

If får säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter den dag uppsägningen sändes

- vid dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
- om försäkringstagaren eller den försäkrade grovt har åsidosatt sina förpliktelser mot If eller om det annars finns synnerliga skäl,

samt om det är *företagsförsäkring* dessutom

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot If, eller
- om ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som If inte kan antas ha tagit i beräkning.

Uppsägningen ska ske utan oskäligt dröjsmål från det att If fick kännedom om det förhållande som den grundas på. Annars förlorar If rätten att säga upp försäkringen på grund av förhållandet, om inte försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder.

Om det är *konsumentförsäkring* eller *personförsäkring* får inte If åberopa dröjsmål vid vissa hinder för premiebetalning enligt försäkringsavtalslagen 5 kap. 2 § respektive försäkringsavtalslagen 13 kap. 2 §.

Om det är *personförsäkring* har If inte rätt att säga upp försäkringen på grund av att den försäkrades hälsotillstånd försämrats.

Om det är *personförsäkring* förbehåller sig If rätt till uppsägning i enlighet med vad som sägs i respektive produktvillkor, om förbehållet behövs på grund av försäkringens art eller någon annan särskild omständighet. En uppsägning eller ett meddelande om ändring med stöd av förbehållet får verkan en månad efter det att If sände uppsägningen eller meddelandet.

Om If under avtalstiden får kännedom om att upplysningsplikten vid tecknandet av *personförsäkring* har åsidosatts, får If säga upp försäkringen för upphörande eller ändring. Uppsägningen ska göras skriftligen och med tre månaders uppsägningstid, räknat från det att If sände den. Skulle If, om upplysningsplikten hade fullgjorts, ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats, har försäkringstagaren rätt till fortsatt försäkring med det försäkringsbelopp som svarar mot den premie och de villkor i övrigt som avtalats. Begäran om fortsatt försäkring ska framställas före uppsägningstidens utgång. I uppsägningen ska anges under vilka förutsättningar en försäkringstagare har rätt till fortsatt försäkring, annars får uppsägningen ingen verkan.

Samtliga försäkringsavtal förutom personförsäkringsavtal som gäller mellan If och försäkringstagaren och denne närstående juridiska personer får, vid svek eller förfarande i strid mot tro och heder, sägas upp av If med 14 dagars varsel. Med närstående avses sådana juridiska personer i vilka försäkringstagaren har betydande beslutande- eller äganderätt.

1.6.3 Premie när försäkringsavtalet upphör

Upphör försäkringen i förtid, har If rätt till den premie som skulle ha betalats om avtal hade slutits för den tid under vilken If har varit ansvarigt. Har högre premie betalats, ska If betala tillbaka det överskjutande beloppet. If återbetalar inte automatiskt belopp som understiger 60 kronor, såvida försäkringstagaren inte begär detta.

Är försäkringsavtalet ogiltigt får If ändå behålla betald premie för förfluten tid.

2 Vid skada

2.1 Framkallande av försäkringsfall

Om den försäkrade framkallat ett försäkringsfall

- uppsåtligen betalas ingen ersättning.
- genom grov vårdslöshet eller genom att den försäkrade måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa och det är
 - företagsförsäkring* betalas ingen ersättning.
 - konsumentförsäkring* eller *personförsäkring*, kan ersättningen sättas ned såvitt angår denne efter vad som är skäligt med hänsyn till dennes förhållanden och omständigheterna i övrigt.
- genom vårdslöshet som inte är grov kan detta medföra nedsättning i den mån det särskilt anges i ett produktvillkor.

Om den försäkrade förvärrat följderna av en skada gäller vad som sägs i föregående stycke i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

För sjukförsäkrings- och olycksfallsskada som drabbar underårig samt för självmord vid livförsäkring finns särskilda regler i försäkringsavtalslagen 12 kap. 8 § och 9 §.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

2.2 Förhindra eller minska skadan

2.2.1 Räddningsplikt

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, dvs även när händelse som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffar, ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan.

Anmärkning:

För *egendomsförsäkring* och *avbrottsförsäkring vid egendomsskada* innebär ovanstående till exempel att den försäkrade

- snarast möjligt ska omhänderta och skydda skadad och oskadad egendom
- utan uppskov ska vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamhetens drift
- ska söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften.

Den försäkrade ska snarast möjligt underrätta If och är skyldig att följa de föreskrifter som If kan lämna med anledning av skadehändelsen.

2.2.2 Bevara lfs regressrätt

Om någon som inte är part i försäkringsavtalet är ersättningsskyldig ska den försäkrade också vidta åtgärder för att bevara den rätt If kan ha mot denne.

2.2.3 Medgivande av ansvar

Den försäkrade får inte utan lfs godkännande betala krav eller medge ansvar som kan föranleda anspråk mot If.

2.2.4 Vid olycksfall eller sjukdom

Om den försäkrade råkar ut för ett olycksfall eller drabbas av sjukdom ska den försäkrade

- snarast anlita läkare
- följa läkares föreskrifter
- följa lfs anvisningar,

2.2.5 Räddningskostnad

If ersätter skäliga kostnader för åtgärd för att hindra eller minska skada som omfattas eller skulle ha omfattats av försäkringen, under förutsättning att If föreskrivit åtgärden eller den med hänsyn till omständigheterna är försvarlig. Ersättning lämnas dock inte om den försäkrade har rätt till ersättning från annan enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

För *företagsförsäkring* som är *egendomsförsäkring* och *ansvarsförsäkring* gäller dock att den sammanlagda ersättningen för skada och räddningskostnad begränsas till försäkringsbeloppet. För *egendomsförsäkring* utan försäkringsbelopp är högsta ersättning för räddningskostnad 20 % av skadebeloppet, dock högst 1 000 000 kronor.

Ersättning betalas inte för att avvärja befarad skada på grund av säkerhetsbrist eller defekt hos *produkt* som den försäkrade levererat.

2.2.6 Konsekvenser vid åsidosättande av 2.2.1-2.2.3

Har den försäkrade uppsåtligen åsidosatt sina skyldigheter enligt 2.2.1-2.2.3 och detta medfört skada för If, kan ersättningen sättas ned såvitt angår denne efter vad som är skäligt med hänsyn till dennes förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter enligt 2.2.1-2.2.3 med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet. Redan utbetald försäkringsersättning ska återbetalas till If i samma utsträckning som nedsättning skulle ha skett.

Om det är *företagsförsäkring* gäller första stycket även om den försäkrade handlat med försummelse som inte är ringa.

I vissa produktvillkor kan närmare anvisningar finnas för när och med vilka belopp nedsättning ska ske.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

2.3 Skadeanmälan och begäran om försäkringsersättning

2.3.1 Skyldigheten att dokumentera skada och medverka i skadereglering

Det åligger den försäkrade att dokumentera skadan i syfte att fastställa dess orsak och omfattning.

Den försäkrade ska på begäran av If lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, läkarintyg, dödsfallsintyg, originalkvitton, och andra handlingar som If behöver för att reglera skadan.

Skadad egendom ska sparas och om If så begär överlämnas till If.

Den försäkrade är skyldig att följa lfs anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering.

Vid *ansvarsförsäkring* är den försäkrade skyldig att utan ersättning utföra de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

Den som begär försäkringsersättning är skyldig att medverka till besiktning som If vill utföra i anledning av inträffad skada.

Dokumentations- och medverkansskyldigheten gäller även i den utsträckning det behövs för lfs regress.

Den försäkrades dokumentation av skadan och medverkan i skaderegleringen ska ske utan ersättning.

If betalar inte heller ersättning för den försäkrades kostnader för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker, om inget annat avtalats.

2.3.2 Skadeanmälan

Skadehändelse som

- har inträffat
 - den försäkrade inser eller borde inse kommer att inträffa eller
 - den försäkrade befarar eller borde befara kommer att inträffa
- ska anmälas till If utan dröjsmål.

2.3.3 Begäran om försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd

Den som begär försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd ska

- a) visa att försäkringsfall föreligger
- b) lämna specificerat krav på ersättning enligt lfs anvisningar
- c) om annan försäkring gäller för samma skada, upplysa If om detta
- d) göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat samt sända anmälan till If vid
 - stöld eller annat tillgrepp,
 - inbrott,
 - rån, hot eller överfall,
 - förmögenhetsbrott eller
 - i tillämpliga fall, misstanke om eller försök till sådana brott.

Anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd ska anmälas till If senast ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskydd inträdde. Det som anges i detta stycke påverkar inte en skadelidandes rätt att rikta direktkrav mot If enligt 9 kap. 7 § första stycket 1 försäkringsavtalslagen (2005:104)

För *marin försäkring* gäller istället för det som anges i andra stycket att den som vill göra anspråk på försäkringsersättning utan oskäligt uppehåll skriftligen ska framställa sitt anspråk till If.

För *motorförsäkring* och *konsumentförsäkring* gäller endast preskriptionsreglerna i 2.8.

2.3.4 Konsekvenser om skadeanmälan och begäran om ersättning är fel

Om den försäkrade har försummat att följa bestämmelserna om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering, dokumentation, medverkan, besiktning, skadeanmälan eller hur ersättningsanspråk ska framställas till If gäller följande.

Om försummelsen har medfört skada för If, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid *ansvarsförsäkring* gäller dessutom att, om If har utbetalt ersättning till den skadelidande, If har rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad If utbetalt.

Nedsättning sker inte om försummelsen har varit ringa.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

Om den försäkrade försummat att följa bestämmelsen om när ersättningsanspråk ska anmälas till If är If fritt från ansvar.

Om den försäkrade beträffande *marin försäkring* försummat att följa bestämmelsen om när en skadeanmälan ska göras till If har If ingen skyldighet att ersätta skadan.

För *marin försäkring* gäller dessutom att om den försäkrade försummat att följa bestämmelsen om när ersättningsanspråk ska framställas till If och försummelsen har medfört skada för If, kan rätten till försäkringsersättning helt eller delvis reduceras. Om den försäkrade dröjer med att framställa anspråket kan det också preskriberas och rätten till ersättning gå förlorad. Om preskription se 2.8 Preskription

2.3.5 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av If efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppggett, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till honom sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

2.4 Ifs hantering av skada

När If har mottagit skadeanmälan ska If vidta de åtgärder som behövs för att skadan utan oskäligt dröjsmål ska kunna regleras.

2.4.1 Skaderegistrering

If har rätt att registrera skador i försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregister (GSR). Registret används endast i samband med skadereglering. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningsregistret är föreningen Svensk Försäkring.

2.4.2 Regressrätt

I samma utsträckning som If har betalat ersättning för skada, övertar If den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan eller enligt åtagande svarar för skadan.

Vid regress avseende trafikskadeersättning gäller trafikskadelagen.

Om Ifs skadeersättning avser försäkringstagarens ersättningskyldighet gentemot annan försäkrad eller hans åtagande att teckna försäkring anses den skada som If betalat uppkommen enbart hos försäkringstagaren.

För *personförsäkring* gäller bestämmelserna i försäkringsavtalslagen 16 kap. 10 §, istället för vad som anges ovan.

Ifs rätt att framställa regress innebär inte en skyldighet för If att framställa sådant krav.

2.4.3 Reglering av skada mellan försäkringsbolag

Krav från ansvarsförsäkringsgivare i enlighet med den mellan försäkringsbolagen träffade regressöverenskommelsen regleras av If utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

2.4.4 Dubbelförsäkring

Om det är *företagsförsäkring* och samma intresse har försäkrats mot samma risk hos flera försäkringsgivare, är varje försäkringsgivare ansvarig mot den försäkrade som om den försäkringsgivaren ensam hade meddelat försäkring. Den försäkrade har dock inte rätt till högre ersättning från försäkringsgivarna än som sammanlagt svarar mot skadan. Överstiger summan av ersättningarna skadan, fördelas ansvarigheten mellan försäkringsgivarna efter förhållandet mellan ersättningsbeloppen.

Är det som omfattas av denna försäkring även försäkrat genom annan försäkring och det finns förbehåll i den om dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i tillämplig försäkringsavtalslag.

För vissa fall av dubbelförsäkring tillämpas fördelning i enlighet med en mellan försäkringsbolagen träffad dubbelförsäkringsöverenskommelse (DÖ).

2.5 Mervärdesskatt (Moms)

If betalar inte moms när

- försäkringstagaren,
 - den försäkrade,
 - den skadelidande eller
 - ägaren eller uthyraren av den försäkrade egendomen
- är redovisningsskyldig för sådan skatt.

Försäkringstagaren och den försäkrade ska på begäran utnyttja sin avlyftningsrätt och till If betala moms som If betalt till skadelidande.

2.6 Självrisk och karens

2.6.1 Självrisk

Från ersättningen görs vid varje skada avdrag med den självrisk som framgår av försäkringsbrevet. I vissa fall kan självrisken vara högre eller lägre än vad som anges där och extra självrisk kan tillkomma, detta framgår i så fall av villkorsavsnittet för försäkringsformen.

Om ersättning i en skada ska betalas genom flera av försäkringstagarens företagsförsäkringar hos If avgår endast en självrisk – den högsta – från det sammanlagda skadebeloppet.

2.6.2 Procentuell självrisk

Procentuella självrisker är antingen i procent av basbeloppet eller i procent av skadekostnaden. I det senare fallet beräknas självrisken på den del av skadekostnaden som överstiger grundsjälvrisken. Självrisken i procent av basbeloppet avrundas nedåt till jämnt hundratal kronor.

2.6.3 Karens

Under karenstid lämnas ingen ersättning. Karenstiden räknas från och med första arbetsdagen utom för avbrottsförsäkring vid uthyrning av bostäder eller lokaler då den räknas från dagen efter skadan.

2.7 Försäkringsersättning

2.7.1 Tidpunkt för betalning av ersättning

If ska betala ersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigade gjort vad som åligger denne.

Har den som begär ersättning uppenbarligen rätt till åtminstone ett visst belopp ska detta genast betalas ut i avräkning på den slutgiltiga ersättningen.

När det gäller egendom som repareras eller återanskaffas ska If betala ersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigade visat att egendomen reparerats eller återanskaffats.

Om polisutredning eller värdering av värderingsman avvaktas eller om myndighet meddelar beslut eller annan liknande händelse inträffar som påverkar Ifs möjlighet att betala ersättning, betalar If ersättning senast en månad efter det att hindret har upphört.

Livränta betalas successivt.

2.7.2 Ränta på försäkringsersättning vid dröjsmål

Betalas ersättning senare än vad som sagts i 2.7.1 betalas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

Under tid som hinder för utbetalning föreligger i form av polisutredning, värdering av värderingsman, myndighetsbeslut eller annan liknande händelse betalas ränta enligt riksbankens referensränta.

Vid *förmögenhetsbrottskada* betalas dock ränta först efter det att polisutredningen har avslutats.

Vid *företagsförsäkring* betalas inte ränteersättning om den understiger 500 kronor.

2.7.3 Force majeure

If är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller återställande av skadad egendom fördröjs på grund av

- krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp
- arbetsmarknadskonflikt, även om If vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder
- konfiskation eller nationalisering
- rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

2.7.4 Ifs kvittningsrätt

If har rätt, men inte skyldighet, att kvitta varje förfallet belopp som If har att fordra från den försäkrade mot varje fordran som denne har mot If.

Vid personskadeersättning kan Ifs kvittningsrätt vara begränsad genom lag.

2.8 Preskription

Den som vill göra anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd förlorar sin rätt om han inte väcker talan mot If inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om det är *företagsförsäkring* kan If, för att påskynda att slutlig uppgörelse träffas, skriftligen förelägga den försäkrade att väcka talan mot If inom ett år från den dag den försäkrade fick del av föreläggandet. Det som anges i detta stycke påverkar inte en skadelidandes rätt att rikta direktkrav mot If enligt 9 kap. 7 § första stycket 1 försäkringsavtalslagen (2005:104).

Har den försäkrade framställt ersättningsanspråk till If i tid, har han alltid sex månader på sig att väcka talan sedan If lämnat slutligt besked i ersättningsfrågan.

För *marin försäkring* gäller istället för det som anges i den första meningen i denna villkorspunkt att den som vill göra anspråk på försäkringsersättning eller premieåterbäring förlorar sin rätt gentemot If om han inte åberopar fordringen mot If i skiljeförfarande hos *dispaschör* inom tre år från det att han fick kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i vart fall inom tio år från det att anspråket tidigast hade kunnat göras gällande. I de fall det i denna villkorspunkt står att talan ska väckas mot If gäller för *marin försäkring* i stället att fordringen ska åberopas mot If i skiljeförfarande hos *dispaschör*.

2.9 Värdering

2.9.1 Tid och plats för värdering

Värdering ska göras med utgångspunkt från prisläget i Sverige vid skadetillfället.

2.9.2 Ärrersättning

Maximal ersättning för ärr lämnas enligt en av If fastställd tabell i förhållande till försäkringsbeloppet för Medicinsk invaliditet.

2.10 Sanktionsbegränsning och undantagsklausul

Försäringen gäller inte för skada eller utbetalning av någon förmån i den utsträckning villkoret för sådant skydd, betalning av sådan skada eller villkor för sådan förmån skulle exponera If för någon sanktion, förbud eller inskränkning under en resolution från FN eller handels- eller ekonomiska sektioner, lagar eller föreskrifter från EU, Norge eller USA.

2.11 Virus, undantag vid epidemi eller pandemi

Detta undantag tillämpas på:

- Ansvarsförsäkring (verksamhetsansvar, produktansvar, professionsansvar, VD-/styrelseansvar m.fl.)
- Miljökostnadsförsäkring
- Patientförsäkring
- Behandlingskadeförsäkring
- Brottskyddsförsäkring (förmögenhetsbrott, databrott)
- Transportansvarsförsäkring (transportöransvar, speditöransvar, terminalansvar, skeppsmäklaransvar, fartygsagentansvar).

Försäringen gäller inte för förlust, skada eller skadeståndskrav orsakade av en pandemi eller epidemi, om WHO (World Health Organisation) eller ett liknande godkänt nationellt eller internationellt organ officiellt har fastställt att det är en pandemi eller epidemi, och som beror på:

- faktiska, påstådda, befarade eller hotande virus, inklusive men inte begränsat till sjukdomar som uppstår till följd av någon typ av virus samt okända virus och alla mutationer eller varianter av virus och/eller
- åtgärder som vidtagits eller som man underlåtit att vidta för att kontrollera, förebygga eller pressa ned spridningen eller som på något sätt bemöter sådana faktiska, påstådda, befarade eller hotande virus.

3 Allmän information

3.1 Personuppgifter

If Skadeförsäkring AB hanterar personuppgifter. Mer detaljerad information om detta finns på www.if.se/hantering-av-personuppgifter

3.2 Om vi inte kommer överens

3.2.1 Tvist om försäkringsavtalet

Tvist om tolkning och tillämpning av detta försäkringsavtal ska prövas av svensk domstol med tillämpning av svensk lag.

3.2.2 Tvist om värde på skadad försäkrad egendom

Vid tvist om värdet av skada på försäkrad egendom ska, om If och den försäkrade kommer överens om det, en värderingsman uttala sig om värdet. Värderingsmannen ska vara auktoriserad av svensk handelskammare om inte parterna enats om annat.

Värderingsmannen ska tillämpa villkorens värderingsregler. Parterna får lägga fram egen utredning och lämna egna synpunkter. I sitt utlåtande ska värderingsmannen ange hur denne beräknat skadans värde. Värderingsmannen ska lämna sitt utlåtande inom tre månader sedan denne blivit utsedd.

Av ersättningen till värderingsmannen ska den försäkrade betala 50 % av värderingsmannens ersättning, dock högst 5 000 kronor. Om skadan genom värderingsmannens utlåtande värderas till högre belopp än det som If erbjudit, betalar If hela kostnaden.

Om det är *företagsförsäkring* och skadekostnaden av någon av parterna uppskattas till mer än 500 000 kronor ska tvist om tolkning och tillämpning av skadevärderingsreglerna på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom enligt Stockholms Handelskammare Skiljedomsinstituts Skiljedomsregler för Försäkringstvister.

3.2.3 Tvist om ombuds kostnadsräkning

If har rätt att påkalla prövning av skälighet av ombuds arvode och kostnader hos

- Ombudskostnadsnämnden,
- Försäkringsförbundets nämnd för rättsskyddsfrågor eller hos
- revisorsorganisation.

3.2.4 Marin försäkring

Tvist som uppstår angående Ifs ersättningsskyldighet på grund av detta avtal ska avgöras enligt svensk lag genom dispasch med Dispaschören i Sverige som ensam skiljeman. Parterna har rätt att väcka talan mot dispaschen på samma sätt och inom samma tid som en dispasch enligt lag kan klandras.

Dispaschörens kostnad i skiljeförfarandet ska ersättas av If om inte försäkringstagarens talan är uppenbart ogrundad.

Om dispaschen klandras har part rätt att påfordra att motparten ställer säkerhet för de rättegångskostnader som denne kan komma att åläggas att betala. Sådan begäran skall part göra första gången han för talan mot dispaschen.

3.3 Försäkringsavtalslagen (FAL)

För denna försäkring gäller bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (FAL) samt svensk lag i övrigt.

För Sjö- och annan transportförsäkring, som omfattas av FALs särskilda bestämmelser om Sjö- eller annan transportförsäkring som inte är konsumentförsäkring, gäller i första hand bestämmelserna i Allmän Svensk Sjöförsäkringsplan av år 2006.

3.4 Premieskatt, premieavgift och andra liknande kostnader

Avtalad premie innefattar inte skatter, avgifter och liknande kostnader som den försäkrade enligt lag är skyldig att betala med anledning av detta försäkringsavtal.

3.5 När If inte återoppar ansvarsbegränsning

För *personförsäkring* gäller bestämmelserna i försäkringsavtalslagen 12 kap. 8-11 §§, istället för vad som anges nedan.

För Trafikförsäkringen gäller villkoren för densamma istället vad som anges nedan.

När If får kännedom om ett förhållande som vid försäkringsfall kan föranleda begränsning av Ifs ansvar ska If utan oskäligt dröjsmål lämna ett skriftligt meddelande om detta till försäkringstagaren och till den som annars kan göra anspråk på ersättning. Annars förlorar If rätten att återropa förhållandet mot den som skulle ha fått meddelandet, om inte försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder.

If återoppar inte ansvarsbegränsning vid brott mot upplysningsplikten, försummelse att anmäla riskökning, framkallande av försäkringsfallet, brott mot säkerhetsföreskrifter och brott mot räddningsplikten till följd av

- ringa oaktsamhet,
- handlande av någon som var allvarligt psykiskt störd eller som var under tolv år, eller
- handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

If återoppar heller inte ansvarsbegränsning vid brott mot upplysningsplikten och försummelse att meddela riskökning, om If vid tidpunkten för försummelsen insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga eller ofullständiga. Detsamma gäller om de oriktiga eller ofullständiga upplysningarna saknade eller senare har upphört att ha betydelse för avtalets innehåll.

If återoppar heller inte ansvarsbegränsning vid framkallande av försäkringsfall om den försäkrade kan visa att varken företagsledningen eller arbetsledningen haft vetskap om eller borde ha haft vetskap om skaderisken.

3.6 Vilka som likställs med den försäkrade (identifikation)

Om det är *företagsförsäkring*

1. Vid framkallande av försäkringsfall och brott mot räddningsplikten likställs med handlande av den försäkrade, handlande av

- anställda i ledande ställning på företaget eller på platsen, och
- annan som med den försäkrades samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen.

2. Vid brott mot säkerhetsföreskrifter likställs med den försäkrade annan som har haft att tillse att säkerhetsföreskriften följdes.

Om det är *konsumentförsäkring*

Med den försäkrades handlande likställs vid framkallande av försäkringsfallet, brott mot säkerhetsföreskrifter och brott mot räddningsplikten handlande av

- den som med den försäkrades samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen, och
- den försäkrades make, sambo och annan familjemedlem, när den försäkrade egendomen utgör gemensam bostad eller bohag i en sådan bostad.

Detta gäller dock inte om det finns synnerliga skäl mot detta.

Om det är *personförsäkring* är den försäkrade skyldig att lämna upplysningar i samma utsträckning som försäkringstagaren.

FREEDOM OF SERVICE

Följande stycke gäller enbart kunder som har försäkringsskydd utanför Sverige inom EU och EES-området. Detta är ett gränsöverskridande försäkringsskydd i enlighet med tredje skadeförsäkringsdirektivet inom EU. Ett försäkringsbrev utfärdas från Sverige. Fakturering sker till försäkringstagaren av If Skadeförsäkring AB (publ), Sverige.

Med ändring av villkorspunkten Allmänna avtalsvillkor 3.4 "Premieskatt, premieavgift och andra liknande kostnader" gäller att försäkringsskatter och andra obligatoriska avgifter tillkommer utöver angivna försäkringspremier. Försäkringsskatter och andra obligatoriska avgifter tillkommer på fakturan. Allmänna avtalsvillkor, punkt 3.2 "Om vi inte kommer överens" och 3.3 "Försäkringsavtalslagen (FAL)" är tillämpliga enligt detta avtal.

Nationella försäkringsarrangemang

Ersättning betalas inte för skada som ersätts- eller som kan ersättas genom:

- lokal monopolär försäringssgivare
- statligt upprättat ersättningssystem
- naturskadepool eller liknande försäkringsarrangemang
- försäkringspooler
- obligatorisk försäkring

Premieskatt för länder inom EU/EES faktureras i Sverige och betalas av If via skatteombud i respektive land.

I länder utan lokal försäkring har kunden ingen lokal service eller lokalt anpassade villkor. Skadereglering sker i Sverige.

4 Säkerhetsföreskrifter

4.1 Vad som menas med säkerhetsföreskrift

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda

- handlingsätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller
- kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Vilka säkerhetsföreskrifterna är framgår av respektive produktvillkor.

4.2 Konsekvenser när säkerhetsföreskrift inte följts

Om den försäkrade, eller annan som har haft att tillse att föreskriften följdes, vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, kan ersättningen från försäkringen sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt.

För *konsumentförsäkring* görs nedsättning endast såvitt angår den försäkrade som inte följt säkerhetsföreskriften.

I vilken utsträckning nedsättning sker framgår av respektive produktvillkor.

Inledning

Anticimex försäkringar

För Anticimex försäkringar svarar Anticimex Försäkringar AB, reg. nr: SE502000-8958 (Anticimex). Ifs åtagande avser endast förmedling av denna försäkring mellan försäkringstagaren och Anticimex. Anmälan om skada ska göras till Anticimex Försäkringar AB. Kontaktinformation hittar du bl.a. på www.anticimex.se.

1 Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren eller
- annan än försäkringstagaren om denne är namngiven i försäkringsbrevet.

2 När avtalet gäller

2.1 Skadedjursförsäkring

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden.

2.2 Trygghetspaket för flerfamiljshus

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden.

Försäkringen gäller först från tidpunkten då försäkringsbolaget genom besiktning godkänt den byggnad som ska försäkras, dock senast sex månader efter ansökt begynnelse dag.

3 Var försäkringen gäller

3.1 Skadedjursförsäkring

Försäkringen gäller för byggnader avsedda för bostads- och/eller kontorsändamål och som anges i försäkringsbrevet, med undantag för lokaler där det bedrivs yrkesmässig livsmedelshandling, hotell- eller vandrarhem eller liknande verksamhet.

3.2 Trygghetspaket för flerfamiljshus

Besiktigad och godkänd byggnad som anges i försäkringsbrevet.

4 Vad som är avtalat

4.1 Skadedjursförsäkring

Försäkringens omfattning styrs av försäkringsvillkoret samt vad som angivits i eventuella besiktningsprotokoll. Utöver detta gäller Ifs villkor i tillämpliga delar.

4.2 Trygghetspaket för flerfamiljshus

Byggnad och tomtmark som ägs av

- försäkringstagaren, eller
- annan än försäkringstagaren som är namngiven i försäkringsbrevet och som anges i försäkringsbrevet.

5 Omfattning

5.1 Skadedjursförsäkring

5.1.1 Vad avtalet gäller för

Skadedjursanering

Vid förekomst av skadedjur utför Anticimex på anmodan från kund

- sanering inomhus av insekter, råttor och möss
- sanering utomhus på byggnad av aktiva getingbon, myror, råttor och möss
- avdödning av honungsbisamhälle under förutsättning att försäkringstagaren inhämtat tillstånd från bitillsyningsmannen. Den försäkrade ansvarar dock för rengöring och/eller andra åtaganden som är nödvändiga för att undvika smittspridning och för att uppfylla gällande lagstiftning
- sanering av lösöre i bostadshyresrätt- eller bostadsrättslägenhet, vilka inte utgör tillfälligt boende med begränsad besittningsrätt.

Med sanering avses fackmässiga åtgärder för skadedjursbekämpning genom rådgivning, användande av fällor eller annan mekanisk sanering och/eller kemisk behandling, enligt vid var tids gällande normer och myndighetsföreskrifter.

Träskadeinsekter

Vid skada på byggnad orsakad av träskadeinsekter utför Anticimex sanering och reparation.

Sent upptäckt dödsfall

Vid skada på byggnad orsakad av att en person avlidit och dödsfallet blivit upptäckt under en längre tid ersätter försäkringen

- desinficering
- luktbehandling och
- nödvändig reparation.

5.1.2 Vad avtalet inte gäller för

Skadedjurssanering

Försäkringen omfattar inte

- sanering på mark utanför bostad
- kemisk sanering av getingar utanför boet
- annan sanering av bin än vad som anges i 5.1.1
- bostäder som uthyres till hyresgäst, som är juridisk person eller myndighet, och av sådan hyresgäst vidare uthyrs/upplåts till annan/andra
- ersättning av byggnadstekniska åtgärder
- sanering av avloppssystem
- sanering av kläder och livsmedel
- sanering av lösöre som används i yrkesmässig verksamhet
- rengöring/städning efter utförd sanering.

Träskadeinsekter

Försäkringen omfattar inte

- angrepp av envis trägnagare
- angrepp på rötskadat virke
- angrepp på lösöre
- skador som inte påverkar byggnadens funktion
- skada på byggnad som är eller har varit ekonomibyggnad eller uthus vid lantgård.

Sent upptäckt dödsfall

Försäkringen omfattar inte

- skada på lösöre
- kostnad för bortforsling av den avlidne.

5.2 Trygghetspaket för flerfamiljshus

5.2.1 Vad försäkringen gäller för

5.2.1.1 Hussvamp

Ersättning betalas för skada genom äkta hussvamp (*Serpula lacrymans*) och dess vilda form (*Serpula himantioides*).

Ersättning betalas för kostnad för

- sanering eller utbyte/förstärkning av virke vars bärförmåga påverkats genom angreppet. Med sanering avses fackmannamässiga åtgärder för svamp- och skadedjursbekämpning enligt gällande normer och myndighetsföreskrifter
- grävningsarbeten på tomtmark i samband med skada på byggnad.

5.2.1.2 Självrisersättning för bostadsrättsinnehavare med hemförsäkring med tillägg för bostadsrätt

Ersättning betalas för kostnad för bostadsrättsinnehavarens självrisk för

- läckageskada på fast egendom och som omfattas av bostadsrättsinnehavarens bostadsrättsförsäkring och för vilken bostadsrättsinnehavaren enligt lag eller föreningens stadgar är reparationskyldig för
- skada på försäkrad lägenhets kyl- och frysskåp, frysbox, spis, ugn, diskmaskin, tvättmaskin och torktumlare.

5.2.2 Vad försäkringen inte gäller för

5.2.2.1 Försäkringen gäller inte för skada genom hussvamp

- på byggnadsdelar utomhus, t.ex. balkonger, utomhustrappor, terrasser, uterum m.m. Ersättning betalas dock vid invändig skada på byggnad genom svampangrepp även om svampkroppen befinner sig utomhus
- som är en följd av ett i försäkringsbolaget besiktningsprotokoll angivet undantag
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användning, t.ex. missfärgning eller annan estetisk skada
- om skadan omfattas av fastighetsförsäkringen som byggnadens ägare tecknat
- genom långtidspåverkan, såvida inte den försäkrade kan visa att skadan skett under den tid som försäkringen har gällt
- skada och kostnader som är indirekta, t.ex. förlust av hyresintäkter, flyttnings- eller städningskostnader.

5.2.2.2 Försäkringen gäller inte för

- sådan kostnad som är lägre än bostadsrättsinnehavarens självrisabelopp.

6 Försäkringstyper och försäkringsbelopp

6.1 Skadedjursförsäkring

Sanering av skadedjur

Försäkringen omfattar sanering av skadedjur utförd av Anticimex enligt 5.1.

Träskadeinsekter

Ersättning utgår med maximalt 4 000 000 kr per skada, dock lämnas aldrig ersättning utöver byggnadens marknadsvärde i oskadat skick. För skador på tomtmark i samband med åtgärdande av skada lämnas ersättning med max 50 000 kr inom försäkringsbeloppet. Ersättning lämnas inte heller över eventuell beloppsbegränsning som angivits i ditt försäkringsbrev (första risk).

Sent upptäckt dödsfall

Försäkringen omfattar sanerings- och reparationsåtgärder upp till 4 000 000 kronor vid varje skada.

Vid reparation gäller begränsningen att reparationskostnaden inte får överstiga ett belopp motsvarande *byggnadens marknadsvärde* utan hänsyn till skadan som förorsakat reparationsbehovet.

Ersättning lämnas inte heller över eventuell beloppsbegränsning som angivits i ditt försäkringsbrev (första risk).

6.2 Trygghetspaket för flerfamiljshus

Vid varje skada omfattar försäkringen

- skada genom hussvamp upp till 2 100 000 kronor. Reparationskostnaden får dock inte överstiga byggnadens *marknadsvärde* utan hänsyn till de svampangrepp som förorsakat reparationsbehovet,
- skada på tomtmark upp till 40 000 kronor
- självriskersättning upp till 6 000 kronor för varje bostadsrättsinnehavare.

7 Självrisk

Avtalet gäller utan självrisk.

8 Säkerhetsföreskrifter och förutsättningar

8.1 Inspektion och försanering

Anticimex har rätt att, såväl i samband med försäkringens tecknande som under försäkringens löptid, inspektera aktuella byggnader för att utreda om skadedjur finns och i samband med försäkringens tecknande avgöra om försanering behöver göras.

Om försäkringstagaren inte låter Anticimex utföra inspektion och/eller försanering som Anticimex anser vara nödvändig förfaller försäkringen.

8.2 Trygghetspaket för flerfamiljshus

Den försäkrade är skyldig att

- bereda försäkringsbolagets inspektions- och saneringspersonal tillträde för undersökning och sanering samt, om nödvändigt, tillhandahålla stege och annan utrustning för att hålla platsen tillgänglig under kontorstid, om inte annat överenskommit,
- efterfölja eventuella instruktioner som meddelas av försäkringsbolaget, t.ex. rengöring eller borttagande av lösöre som kan hindra eller försvåra arbetet,
- vid uppförande, reparation, om- eller tillbyggnad inte använda virke, som är eller skäligen kan misstänkas vara angripet av svamp eller
- snarast möjligt åtgärda fel och brister i byggnaden fackmässigt och enligt vid varje tid gällande byggnorm. Detta gäller särskilt tak, takbeslag, stuprör och installationer för vatten och avlopp.

Särskilda regler för upplysningsplikt gäller vid besiktning, se punkt 15 (Den försäkrades skyldigheter vid besiktning).

Om säkerhetsföreskrifter inte följts

Om säkerhetsföreskrift inte följts kan ersättning för försäkringsersättning sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

8.3 Reparation av byggnad och nödvändig inspektion

Försäkringstagaren utfäster sig att vid uppförande, reparation, om- eller tillbyggnad inte använda virke som är eller skäligen kan misstänkas vara angripet av träskadeinsekter. Vid åsidosättande av denna säkerhetsföreskrift kan ersättning från försäkringen sättas ned enligt vad som anges i försäkringsavtalslagen.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

9.1 Skadedjursförsäkring

Försäkringstagaren åtar sig att bereda eller se till att nyttjare av försäkrat utrymme bereder Anticimex personal, under dess ordinarie arbetstid, tillträde för inspektion och sanering samt om nödvändigt tillhandahålla stege, skylift och annan utrustning för att hålla platsen tillgänglig.

Försäkringstagaren ska säkerställa att hyresgäster/innehavare av lägenhet och kontorslokaler accepterar att Anticimex får utföra saneringsåtgärder på deras egendom.

Försäkringstagaren åtar sig att såväl själv som nyttjare av försäkrad utrymme noggrant efterföljer eventuella instruktioner som meddelas av Anticimex, exempelvis rengöring eller borttagande av lösöre eller eventuella byggnadstekniska ingrepp inför sanering.

Försäkringstagaren åtar sig att meddela Anticimex vid tillbyggnad, eller annan förändring av byggnader eller dessas användning.

9.2 Trygghetspaket för flerfamiljshus

9.2.1 Räddningsplikt

Den försäkrade och dennes anställda i ledande ställning ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad och oskadad egendom
- bevara den rätt försäkringsbolaget kan ha mot den som är ersättningskyldig med anledning av skadan.

9.2.1.1 Påföljd när räddningsplikt inte fullgörs

Om den försäkrade uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet inte fullgör sin räddningsplikt och detta medför skada för försäkringsbolaget, får försäkringsbolaget göra ett skäligen avdrag på den ersättning som annars skulle ha lämnats.

Detsamma gäller om den försäkrade åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skada skulle inträffa.

Om den försäkrade efter det att skada inträffat avstått från sin rätt till ersättning från den som är ersättningskyldig med anledning av skadan, begränsas försäkringsbolagets ersättningskyldighet gentemot den försäkrade i motsvarande mån och redan utgiven försäkringsersättning ska återbetalas till försäkringsbolaget.

9.2.2 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska så snart som möjligt efter inträffad skada anmäla skadan. Om den försäkrade dröjer med skadeanmälan och detta medför skada för försäkringsbolaget, har försäkringsbolaget rätt att göra ett skäligen avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats. Se även Ifs försäkringsvillkor Allmänna avtalsvillkor, Preskription.

9.2.3 Ersättningsanspråk

Ersättningsanspråk ska framställas till försäkringsbolaget snarast efter det att skadan inträffar och senast sex månader från det att den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning. Framställs kravet senare är försäkringsbolaget fritt från ansvar.

9.2.4 Besiktning av skada

Försäkringsbolaget har rätt att låta besiktiga skada samt att, innan åtgärder vidtas, utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom. Den försäkrade är skyldig att följa försäkringsbolagets anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering.

Underlåter den försäkrade sina skyldigheter enligt föregående stycke är försäkringsbolagets ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

10 Skadevärderingsregler

Vid ersättningsbar skada orsakad av träskadeinsekter eller skada genom sent upptäckt dödsfall ersätts direkt reparationskostnad inklusive friläggande och återställande av skadestället.

Ersättning lämnas ej för indirekta skador och omkostnader såsom t.ex. för tillfällig utflyttning från fastigheten, förlust av hyresintäkter, flyttnings-, städnings- eller lagringskostnader.

Ersättning lämnas för skäligen och nödvändiga kostnader.

Anticimex avgör i vilken form ersättning skall lämnas. Återställande får endast ske efter Anticimex godkännande.

Anticimex har rätt att anvisa inköpsställe, entreprenör, reparationsmetod och material.

Om skaderegleringen medför en värdehöjning av den försäkrade byggnaden nedsätts försäkringsersättningen i motsvarande mån.

10.1 Trygghetspaket för flerfamiljshus

10.1.1 Byggnad

Vid åtgärdande av skada görs åldersavdrag enligt tabellen nedan. Med undantag av dränering är åldersavdraget begränsat till högst 80 % per byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig. För andra byggnadsdelar än sådana som räknas upp i tabellen lämnas ersättning utan åldersavdrag.

Skadan värderas högst till byggnadens *marknadsvärde* utan hänsyn till de svampangrepp som förorsakat reparationsbehovet.

Byggnadsdel	År utan avdrag	Därefter avdrag/år
Målning inomhus, tapetsering samt annan väggbeklädnad (ej våtrum)	5 år	8 %
Textila golvbeläggningar (ej våtrum)	5 år	8 %
Övriga golvbeläggningar (ej våtrum), även parkett- och trägolv	10 år	5 %
Byggnadsdel	År utan avdrag	Därefter avdrag/år
Våtrumsbeklädnad (inklusive tätskikt)	5 år	8 %
Golv och väggmatta (trådsvetsad)	5 år	8 %
Keramiska plattor	10 år	5 %
Övriga material och utförande samt målning i våtrum	2 år	10 %
Installationer för värme, vatten, avlopp, sanitet samt maskinell utrustning, rör-system, oljecistern, radiatorer samt sanitetspump	10 år	5 %
Värmepumpsanläggning, värmeåtervinningssystem, solfångare, takvärme, hushålls-maskin inklusive spis och vindkraftverk	2 år	10 %
El- och varmvattenslingor i golv	2 år	10 %
Övriga installationer samt maskinell utrustning	5 år	8 %
Radio-, TV-antenn, parabol och markiser	2 år	10 %
Takbeläggning av tegel, betong eller plåt, inklusive underlagspapp, bärläkt och ströläkt	20 år	4 %
Takbeläggning av eternit, papp, plast eller gummiduk, inklusive underlagspapp, bärläkt och ströläkt	5 år	8 %
Hängrännor, stuprör och andra plåt detaljer på och i anslutning till tak	10 år	8 %
Skorsten av stål eller plåt	5 år	8 %
Fönster och dörrar inklusive karm	10 år	4 %
Isoleringsglas exklusive karm	10 år	10 %
Tegel- och träfasad	10 år	2 %
Putsad fasad och fasad med asbest-/cementplattor	10 år	4 %
Målning på träfasad, fönster och dörrar, inklusive karm	5 år	20 %
Byggnadsdel	År utan avdrag	Därefter avdrag/år
Dränering och utvändigt fuktskydd. För dränering och utvändigt fuktskydd finns inget tak för åldersavdrag, dvs. efter 20 år är dessa byggnadsdelar helt avskrivna och ingen ersättning betalas.	10 år	10 %

10.1.2 Trädgård och tomt

Skadan värderas till kostnaden för återställandet om återställandet sker inom ett år efter grävningens avslutande. Vid nyplantering av buskar och träd värderas skadan till kostnaden för plantor som säljs i Sverige.

Om återställandet sker senare än ett år efter grävningens avslutande betalas ingen ersättning.

Besiktning av byggnad

Vad som ingår i besiktning av byggnad

Försäkringsbolaget utför vid försäkringens tecknande och därefter, om försäkringen förnyas, varje tredje år en besiktning av försäkrad byggnad för kontroll av

- synliga tecken på fukt
- förekomst av vattenskador eller brister i ytbeklädnader
- skador på synliga rör som kan ge upphov till vattenskador utan att utföra några s.k. förstörande ingrepp i byggnaden.

Besiktning av allmänna utrymmen omfattar synliga besiktningsbara byggnadsdelar enligt följande.

- Trappuppgång.
- Vind.
- Källare.
- Allmänna våtutrymmen, t.ex. tvättstuga.
- Övriga anvisade och tillgängliga allmänna utrymmen i försäkrad byggnad, dock inte kyldiskar, frysdiskar, kylrum, frysrum, ugnar eller liknande som har karaktär av maskinell utrustning för kommersiellt bruk.

Besiktning av lägenheter omfattar följande.

- Våtutrymmen (WC, kök, dusch-, bad- och tvätttrum).
- Tvätt- och diskmaskinsanslutningar samt radiatorventiler.
- Kontroll av frånluftsdon. OBS! Besiktningen omfattar inte flödesmätning utan endast enkel funktionskontroll av don.
- Besiktningen utförs endast i utrymmen och byggnadsdelar som kan nå genom befintliga öppningar såsom dörrar och inspektionsluckor och liknande som är åtminstone krypbara.
- Fuktindikering utförs i utrymmen där misstanke om läckage föreligger genom användning av fuktindikator.
- Försäkringsbolaget har rätt att, när som helst, på eget initiativ, inspektera de utrymmen som täcks av försäkringen.

Den försäkrade svarar för att försäkringsbolaget får tillträde till samtliga utrymmen vid överenskommet besiktningstillfälle. Om försäkringsbolaget på avtalad tid inte får tillträde till lägenhet eller annan del av byggnaden debiteras den försäkrade utöver avtalspremien för ny besiktning.

Upplyningsplikt

Utöver Ifs Allmänna avtalsvillkor om försäkringstagarens informationsplikt gäller följande särskilda bestämmelser.

Den försäkrade är skyldig att i samand med avtalets tecknande och vid återkommande besiktning upplysa försäkringsbolaget om befintliga angrepp eller avvikelser på byggnaden såsom missfärgningar, svamppåväxt (svamptrådar, fruktkroppar), sporpulver, golvsvikt eller andra indikationer på fuktproblem. Det samma gäller eventuell tidigare förekomst av fukt, röta, mögel eller vattenskador samt reparationer med anledning av detta.

Särskilda regler för upplyningsplikt gäller vid besiktning, se punkt 15 (Den försäkrades skyldigheter vid besiktning).

Vad som inte ingår i besiktning av byggnad

Försäkringsbolaget åtagande omfattar inte

- fuktmätning i konstruktioner
- utredning och analys av besiktningsresultatet
- funktionskontroll av system för el, värme, vatten, ventilation och avlopp samt kontroll av hushållsmaskiner, eldstäder, rökgångar, maskinell utrustning, simbassänger med tillhörande pumpanläggningar och radonmätning
- anmärkning på bagatellartade förhållanden, såsom slitage som kan hänföras till normalt bruk
- ingrepp, mätningar, provtryckning och liknande som inte särskilt angivits i dessa villkor
- lägenheter eller andra utrymmen som försäkringsbolaget personal inte fått tillträde till.

Den försäkrades skyldigheter vid besiktning

Den försäkrade ska

- lämna försäkringsbolaget fullständiga uppgifter om den eller de byggnader samt dess lägenheter som försäkringen omfattar och att visa eller upplysa om var dörrar och inspektionsluckor är belägna. Upplysningsskyldigheten gäller särskilt tidigare förekomst av fukt, röta, mögel eller vattenskador samt reparationer i anledning av detta
- bereda försäkringsbolagets besiktningsspersonal tillträde för undersökning av alla utrymmen i byggnaden som kan nås genom befintliga öppningar, t.ex. dörrar eller inspektionsluckor, samt om nödvändigt tillhandahålla stege och annan utrustning för att hålla platsen tillgänglig, under försäkringsbolagets personal ordinarie arbetstid
- efterfölja eventuella instruktioner som meddelas av försäkringsbolaget, t.ex. att tillhandahålla godkända stegar eller ta bort lösöre för att möjliggöra besiktningen.

Medverkar den försäkrade inte till besiktningens genomförande har försäkringsbolaget rätt att avböja den försäkrades ansökan om försäkring eller säga upp avtalet att upphöra 14 dagar efter den dag uppsägningen avsändes.

Avbeställer den försäkrade besiktningen innan den har slutförts har försäkringsbolaget rätt till ersättning för utfört arbete, som måste utföras trots avbeställningen samt för samtliga kostnader och förluster som försäkringsbolaget åsamkats i anledning av avbeställningen.

Om vid inträffad skada det konstateras att den försäkrade försummat sina skyldigheter vid besiktning har försäkringsbolaget rätt att tillämpa den påföljd som gäller enligt 8.2 (Säkerhetsföreskrifter) eller 13 (Upplysningsplikt).

Besiktning vid vattenskada

Vid skada eller misstänkt skada på byggnad till följd av att vatten som

- läckt ut från ledningssystem eller liknande
- utifrån trängt genom tak eller grund

utför försäkringsbolaget en besiktning av skadan.

I avtalet ingår lokalisering, kontroll, mätning och dokumentation av skadan inklusive skaderapport med mätprotokoll och eventuella foton.

Däremot ingår inte ingrepp i byggnaden såsom borttagande av ytskikt eller rivning. En fullständig utredning av skadan kan beställas som särskilt uppdrag och ingår inte i detta avtal.

Reklamation

Om den försäkrade är missnöjd med försäkringsbolagets utförande av uppdraget eller vill framställa anmärkning mot försäkringsbolaget ska den försäkrade underrätta försäkringsbolaget genom reklamation snarast möjligt efter det att den försäkrade märkt eller bort märka felet.

Reklamation ska dock senast ske inom tre månader från det att den reklamerade besiktningen utförts.

Försummas dessa reklamationsfrister är försäkringsbolaget fritt från ansvar.

10.2 Anticimex behandling av personuppgifter

Som försäkringsförmedlare mellan dig och Anticimex avseende Anticimex försäkringar kommer If att överföra dina personuppgifter till Anticimex. För de personuppgifter If överför till Anticimex är Anticimex personuppgiftsansvarig, och för mer information om Anticimex personuppgiftsbehandling, se www.anticimex.se/personuppgifter.

1 Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är innehavare av bostadsrätt eller ägarlägenhet på *försäkringsställe*.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under avtalstiden.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar på *försäkringsställe*.

4 Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för det lagliga intresse som består i att värdet av försäkrad egendom inte minskar eller går förlorat.

4.1 Vad som ingår i försäkringen

Försäkringen gäller för egendom i den försäkrade lägenheten som

- Är egen bekostad fast inredning i bostadsrätt eller ägarlägenhet.
- Tillhör bostadsrättsföreningen och som innehavaren av bostadsrätten är reparations- och underhållningsskyldig för enligt bostadsrättslagen och stadgarna.
- Tomtmark, växtlighet och staket som ingår i upplåtelsen av bostadsrätten avseende den försäkrade lägenheten eller som innehavaren av ägarlägenheten bekostat, samt inglasad balkong eller altan.
- Eget bekostat uthus och garage om högst 30 kvm i anslutning till den försäkrade lägenheten, som är upplåtet med bostadsrätt eller som innehavaren av ägarlägenheten bekostat.

4.2 Vad som inte ingår i försäkringen

Egendom som kan ersättas av fastighetens försäkring, samfälligheten eller bostadsrättsföreningen.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Brand

5.1.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller för fysisk skada genom

- brand, varmed avses eld som kommer lös,
- explosion,
- plötslig skada av sot,
- blixtnedslag,
- frätande gas som bildas vid oavsiktlig upphettning av plast eller
- släckmedel som oförutsett strömmar ut från brandsläckare.

5.1.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för skada genom

- sprängningsarbete eller
- sot från levande ljus.

5.2 Naturskada

5.2.1 Storm, hagel och snölast på yttertak

Försäkringen gäller för fysisk skada genom

- storm, varmed avses vind med en hastighet om minst 21 meter per sekund,
- hagel eller
- snölast på yttertak (inte balkongtak eller liknande tak).

Med skada genom storm, hagel eller snölast avses att egendom har skadats av

- vindkraften,
- föremål som vindkraften blåst omkull, ryckt loss eller brutit sönder,
- hagel,
- tyngden av snö eller
- nederbörd eller kyla som står i direkt samband med och är en oundviklig följd av en ersättningsbar skada enligt ovan.

5.2.2 Översvämning

Försäkringen gäller för fysisk skada genom översvämning orsakad av skylfall (minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande sjö eller vattendrag som

- från markytan strömmar direkt in i byggnad genom dörr, ventil eller annan sådan öppning (alltså inte genom grund eller liknande) eller
- inomhus tränger upp ur avloppslednings öppning eller anordning ansluten till den, t.ex. handfat, toalettstol eller golvsbrunn.

5.2.3 Markrörelser, lavin och dammgenombrott

Försäkringen gäller för fysisk skada genom

- markrörelser (jordmassor, klippblock eller stenar som plötsligt och oförutsett kommer i rörelse och avsevärt ändrar läge) samt jordskalv med minst styrka 4 enligt Richtersskalan,
- lavin eller
- genombrott av dammbyggnad avsedd för vattenverk eller branddamm.

5.3 Stöld och skadegörelse

5.3.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller för stöld och skadegörelse i bostad om någon olovligen tar sig in i denna.

5.3.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för stöld och skadegörelse som utförts av någon som

- haft tillåtelse att vistas i bostaden eller
- tagit sig in med nyckel som han haft tillåtelse att inneha.

5.4 Vatten

5.4.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller för fysisk skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten från ledningssystem för vatten, värme och avlopp med därtill anslutna anordningar samt från vattensäng och akvarium,
- vatten från badrum, duschrum eller annat våtutrymme som har golvbrunn och som är byggt enligt de myndighetskrav och branschregler samt branschens råd och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället,
- olja, vattenånga eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar,
- annan vätska från ledningssystem med därtill anslutna anordningar eller
- kylmedel eller vätska från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

5.4.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för

- skada genom utströmning från dräneringssystem, tak, takränna, takavlopp, utvändigt stuprör, ventilations- eller rökkanal,
- skada på det föremål som läckt,
- förlust av den utströmmande vätskan eller
- skada på det ytskikt inklusive tätskikt och dess anslutning till installationer eller övriga byggnadsdelar genom vilket läckage uppstått. Ytskiktet inklusive tätskiktet omfattas dock om det utförts av behörig installatör som utfärdat kvalitetsdokument för ytskiktet.

5.5 Glasskada

5.5.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller för skada genom att glas går sönder i fönster, dörr, inglasad balkong, duschkabin och duschskärmvägg.

5.6 Allrisk, Installationer och hushållsmaskiner

5.6.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller när

- installation för värme, vatten, avlopp, ventilation, luftkonditionering, gas eller el,
 - hushållsmaskin eller
 - sanitetsgods
- gått sönder.

5.6.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för fel på elvärmeslingor i golv i badrum, tvättstuga eller annat våtutrymme.

5.7 Plötslig och oförutsedd skada

5.7.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada som inträffar i lägenheten som orsakas av annan yttre skadehändelse än som tidigare har nämnts i kapitel 5.

5.7.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för skada

- orsakad av nötning, förslitning, åldersförändring eller annan långtidspåverkan,
- orsakad av utifrån kommande fukt,
- översvämning till följd av regn, snösmältning, stigande hav, sjö, älv eller vattendrag,
- till följd av ytliga skador eller skönhetsfel och
- på del av byggnad som är under ombyggnad eller reparation.

5.8 Generella undantag

Leverantörsgaranti

Är leverantör, entreprenör eller annan enligt åtagade i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar If inte kostnaden härför. Undantaget tillämpas inte om leverantör, entreprenör eller annan inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

6 Försäkringsbelopp

Fullvärdesförsäkring

Försäkringen är beloppslös med undantag för moment 5.7 Plötslig och oförutsedd skada som vid varje skada ersätts upp till 200 000 kronor.

7 Självrisk

Självriskens anges i försäkringsbrevet.

Om en i If försäkrad fastighet samtidigt drabbas av skada – och som ersätts genom fastighetens försäkring – gäller denna försäkring utan självrisk, såvida inte innehavaren av bostadsrätten eller ägarlägenheten vållat skadan genom vårdslöshet.

8 Säkerhetsföreskrifter

8.1 Stöld och skadegörelse

8.1.1 Dörrar

Ytterdörrar ska vara låsta.

8.1.2 Fönster

Fönster ska vara stängda och reglade inifrån om inte någon är hemma och ser till bostaden.

8.1.3 Nycklar

Nyckel får inte förvaras eller vara försedd med uppgift så att obehörig kan avgöra vart nyckeln går.

8.1.4 Låsbyte

Om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckel till bostaden ska låset omedelbart bytas. Kostnaden för låsbytet betalas av försäkringen om nyckeln förlorats vid en stöld som omfattas av försäkringen och det är sannolikt att gärningsmannen kan spåra vart nyckeln går.

8.2 Våtutrymme

Våtutrymme ska byggas och repareras av behörig installatör.

8.3 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om säkerhetsföreskrift inte följts görs normalt ett avdrag med 25 % från den ersättning som annars hade betalats.

Avdraget kan bli större i allvarigare fall, men kan också bli mindre om försummelsen varit mindre allvarig.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Den försäkrades skyldigheter vid skada framgår av Allmänna avtalsvillkor kap 2 Vid skada.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Skadevärderingsregler

Skadan värderas, med nedanstående begränsningar, till vad det kostar att utan dröjsmål återställa skadan med samma eller likvärdigt utförande, men på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden för varje byggnadsdel och installation enligt nedanstående tabell.

Varje byggnadsdel och ytskikt bedöms för sig. För ytskikt gäller dessutom att varje rum bedöms för sig. Angränsande oskadade rum, t.ex. sammanbyggt vardagsrum och kök med öppen planlösning, med samma ytskikt som i de skadade, ersätts inte.

En byggnadsdels eller installations ålder räknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk eller byttes ut. Åldersavdraget är högst 80 % för varje byggnadsdel eller installation (material, arbete inkl. underarbete, rivning och återställande) som före skadan var funktionsduglig.

Åldersavdraget kan däremot bli 100 % på ytskikt och tätskikt vid skada i våtutrymme som orsakats av läckage genom bristande tätskikt och på hushållsmaskiner och installationer som ersätts enligt kap. 5 "Allrisk, installationer och hushållsmaskiner".

För byggnadsdel, installation eller ytskikt vars underhåll varit eftersatt eller som utsatts för onormalt slitage görs ytterligare avdrag på återställande- och reparationskostnaden. Detta gäller även för byggnadsdel, installation eller ytskikt som inte anges i tabellen för åldersavdrag.

Åldersavdrag på skadade byggnadsdelar begränsas i bostadsrättslägenhet som huvudsakligen används för boende till sammanlagt högst 15 000 kr. För skada på byggnadsdelar som enligt tabellen är avskrivna med 100 % lämnas dock ingen ersättning. Maximerat åldersavdrag gäller inte vid skada på hushållsmaskin eller installation som ersätts enligt kap. 5.

Byggnadsdel, installation	Antal år utan åldersavdrag	Avdrag per påbörjat år därefter
A. Installationer för vatten, el, värme, avlopp, sanitet, ventilation m.m.		
• rörsystem och vattenradiatorer, sanitetsgods	10 år	5 %
• elinstallation, fiberoptik	25 år	5 %
• elvärmeslingor i golv	5 år	8 %
• armaturer, tele, larm, ledningar och utrustning för datoruppkoppling samt kabel-TV (även parabol)	5 år	8 %
• murade värmeinstallationer (kakelugn och öppen spis)	20 år	2 %
• övriga värmeinstallationer, t. ex. värmväxlare, stälkamin	10 år	5 %
• värmepumpanläggningar, varmvattenberedare som ingår i enhet med värmepump, solfångare, takvärme, kylanläggning	2 år	10 %
• ventilationssystem exkl. motorer och styrning	20 år	5 %
• luft/luft värmepumpanläggning	2 år	15 %
• värmekulvert	10 år	5 %
• sprinklerhuvud	10 år	8 %
• styrskåp och elcentraler	10 år	8 %
• hushållsmaskiner i bostadslägenhet	2 år	10 %
• övriga installationer och annan maskinell utrustning inkl. tvättmaskin, torktumlare, mangel i gemensamhetsutrymme i bostadshus, separat varmvattenberedare	5 år	8 %
B. Radio- och TV-antenn (även parabol), markis, persienn, utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation	5 år	10 %
C. Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad - dock inte i våtrum	5 år	8 %
D. Köks-, våtrums- och garderobsinredning	15 år	5 %
E. Dörrar, portar och fönster inkl. lås och beslag	15 år	5 %
F. Golvbeläggning - dock inte i våtrum		

• textil	5 år	8 %
• plast/linoleum/högtryckslaminat	10 år	5 %
• massivt trä, stavparkett och ädelträ	15 år	5 %
• kermaik och sten	15 år	5 %
• övrigt material	10 år	5 %
G. Våtrumsbeklädnad inkl. tätskikt		
• golv- och väggmatta	5 år	8 %
• keramiska plattor	10 år	5 %
• övrigt material och utförande samt målning	2 år	10 %
H. Takbeläggning inkl. beslagning och takavattning		
Papp, plast och gummi (även som underlag)	5 år	8 %
Plåt	20 år	5 %
Övrigt material	25 år	5 %
I. Fasad		
Träpanel, plåt och puts	25 år	5 %
J. Skorsten		
Stål och plåt	5 år	8 %
Annat material	20 år	2 %
K. Hiss		
Korg och fästanelordningar i hisschakt	25 år	5 %
L. Övrigt		
Kretskort och elektronik, styr- och regelutrustning	5 år	10 %
Övrig maskinell utrustning, t.ex. drivning och transmission	5 år	5 %

Om kostnad för lokalisering, friläggning och återställande avser något som inte är angivet i tabellen, så görs på denna kostnad samma procentuella avdrag som gäller för den skadade byggnadsdelen.

1 Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren,
- inteckningshavare i fast egendom eller tomträtt,
- annan ägare av försäkrad egendom enligt 4.1 om försäkringstagaren
 - enligt lag eller skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada eller
 - i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen,
- försäkringstagarens arbetstagare och kunder för försäkrad egendom enligt 4.1 och
- annan ägare än försäkringstagaren om denne är namngiven i försäkringsbrevet.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under avtalstiden.

2.1 Hyresförlustförsäkring

Ersättningstiden vid hyresförlustförsäkring anges i försäkringsbrevet.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för ersättningsbar skada som inträffar på nedanstående platser och under transport.

Eventuell avbrotts-, hyresförlust- och extrakostnadsförsäkring gäller dessutom för ersättningsbar skada till följd av egendomsskada som inträffar på plats i omedelbar närhet till *försäkringsställe*.

3.1 På försäkringsställe

Försäkringen gäller för skada som inträffar på *försäkringsställe*.

3.2 På annan plats än försäkringsställe

Försäkringen gäller vid ersättningsbar skada på försäkrade *maskiner* och *inventarier*, *fastighetsinventarier*, *varor*, *kunders egendom* och *lagrad information* upp till sammanlagt 500 000 kronor vid varje egendoms-, avbrotts- och/eller extrakostnadsskada – dock inte i fordon under transport – som inträffar inom Norden på annan plats än *försäkringsställe*.

Värdet av sådan egendom ska ingå i försäkringsbeloppet för respektive egendom. Detta gäller dock inte vid fullvärdesförsäkrade *maskiner* och *inventarier* samt *varor*.

För egendom som förvaras på annan plats än *försäkringsställe* gäller försäkringen på sådan plats som försäkringstagaren disponerat under en sammanhängande tid om högst tolv månader.

Om egendomen förvaras i bostad eller är *fastighetsinventarier* gäller inte tidsgränsen tolv månader.

Vid försäkring av *byggnad* gäller extrakostnadsförsäkringen för fastighetsförvaltningen upp till försäkringsbeloppet även på annan plats än *försäkringsställe*.

Försäkringen gäller inte för egendom som

- försäkringstagaren yrkesmässigt hyr ut eller leasar ut eller
- används, förvaras på eller i anslutning till *arbetsområde* för *entreprenadverksamhet*.

3.3 Under transport

Försäkringen gäller för egendoms-, avbrotts- och extrakostnadsskada som inträffar under transport inom Norden enligt momenten

- *Rån och överfall* och
- Annan skadehändelse, Egendom under transport till eller från *försäkringsställe*.

4 Vad som är försäkrat

4.1 Vad som ingår i försäkringen

Försäkringen gäller för det lagliga intresse som består i att värdet av försäkrad egendom inte minskar eller går förlorat.

4.1.1 Försäkrad egendom

- Egendom som ägs av försäkringstagaren eller av annan än försäkringstagaren som är namngiven i försäkringsbrevet, om egendomen anges i försäkringsbrevet med *objekttyp* och i förekommande fall försäkringsbelopp och
- egendom som ägs av annan än försäkringstagaren – utom egendom som tillhör arbetstagare eller kunder – som är *byggnad*, *fastighetsinventarier*, *maskiner* och *inventarier* samt *varor*, dock under förutsättning att försäkringstagaren
 - enligt lag eller i skriftligt avtal är skyldig att ersätta skada eller
 - i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen.

Värdet av sådan egendom ska ingå i försäkringsbeloppet för respektive egendom.

4.1.1.1 Egendom med försäkringsbelopp enligt nedan

I Egendomsförsäkring Standard eller Extra ingår vid varje skada försäkringsskydd för nedan angiven egendom till där angivna belopp (fribelopp). Om försäkringen är begränsad till vissa moment, t.ex. endast brand, ingår endast det som är hänförligt till den omfattning som försäkringsavtalet har. Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

Om högre försäkringsbelopp avtalats, vilket i så fall anges i försäkringsbrevet, gäller detta belopp utöver nedan angivna fribelopp.

Arbetstagares lösöre

10 000 kronor för varje arbetstagare.

Fastighetsinventarier

200 000 kronor.

Hyrd lokal

50 000 kronor vid skadegörelse på hyrd lokal inom Norden. Vid skada på glas i fönster och dörr gäller ingen beloppsbegränsning.

Kunders egendom

100 000 kronor för samtliga kunder, dock inte *pengar, värdehandlingar och värdebevis*.

Lagrad information

100 000 kronor. Säkerhetskopiering av datainformation se kap 8 Säkerhetsföreskrifter.

Merkostnad vid myndighetskrav och för byggnad gällande normer

200 000 kronor.

Pengar, värdehandlingar och värdebevis

- 50 000 kronor vid stöld ur låst värdevalv, värdeskåp, deponeringsskåp, servicebox, kontantautomat, kassaskåp eller säkerhetsskåp enligt *Svensk Standard* eller i värdeskåp enligt Europeisk Standard LPS 1183,
- 5 000 kronor vid stöld vid förvaring på annat sätt och
- 200 000 kronor vid brand och *rån*.

Röjningskostnad

- 5 000 000 kronor vid skada på försäkrad *byggnad* och
- 2 000 000 kronor vid skada på försäkrade *maskiner och inventarier* samt *varor*.

Tomt och markanläggningar

200 000 kronor, dock högst 100 000 kronor för fristående *skylt*.

4.1.1.2 Egendom utan beloppsbegränsning

Anläggningar och system

Till *byggnad* hörande anläggningar och system utanför *byggnad* och inom fastigheten för

- vatten, värme och avlopp,
- *värmekulvert*,
- ventilation, luftkonditionering, gas samt el och
- data-, tele- och TV-kommunikation.

Vid försäkring av bostadshus

Byggnader på *försäkringsställe* om högst 30 kvm för varje *byggnad*.

4.2 Vad som inte ingår i försäkringen

Följande egendom omfattas endast om det anges i försäkringsbrevet.

- Motorfordon, traktorer, motorredskap, terrängmotorfordon, släp- och efterfordon samt fast monterad utrustning på eller i dessa fordon. Undantaget avser inte motordrivna fordon som är avsedda att föras av gående eller som är att anse som cykel enligt lag (2001:559) om vägtrafikdefinitioner,
 - maskinfundament,
 - luftfartyg, skepp, båtar och pontoner samt fast monterad utrustning på eller i dessa,
 - spårbundna fordon och fast monterad utrustning på eller i dessa fordon och
 - skogsmark, växande skog på skogsmark och *skog produkter*.
- egendom som bostadsrättshavare enligt bostadsrättsföreningens stadgar eller bostadsrättslagen har underhållsansvar för, om inte skadan orsakas av sådan brand- eller vattenledningsskada som föreningen ansvarar för.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Generella undantag

5.1.1 Atomkärnprocess

Försäkringen gäller inte för skada, vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

5.1.2 Krig eller uppror

Försäkringen gäller inte för skada, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror.

5.1.3 Programvara och lagrad information

Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av förlust, förändring eller försärad åtkomst av programvara eller *lagrad information* som är datainformation.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

5.1.4 Leverantörsåtagande

Är leverantör, entreprenör eller annat enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar If inte kostnaden härför. Undantaget tillämpas inte om leverantör, entreprenör eller annan inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

5.1.5 Terrorhandling

Försäkringen gäller inte för skada utanför Danmark, Estland, Finland, Lettland Litauen, Norge och Sverige vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt står i samband med en *terrorhandling*.

5.2 Brand

Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

5.2.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller för fysisk skada genom

- brand, varmed avses eld som kommer lös,
- explosion,
- sotutströmning som är plötslig och oförutsett,
- frätande gas som strömmar ut plötsligt och oförutsett när utströmningen orsakas av en identifierbar händelse,
- släckmedel som oförutsett strömmar ut från sprinkleranläggning eller brandsläckare eller
- luftfartyg som störtar eller föremål som faller ned från luftfartyg.

5.2.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för skada genom sprängningsarbete.

5.3 Elfenomen, blixtnedslag och strömavbrott

5.3.1 Vad försäkringen omfattar

5.3.1.1 Elfenomen, blixtnedslag och strömavbrott

Försäkringen gäller för fysisk skada genom

- elfenomen som är plötsligt och oförutsett, t.ex. kortslutning, överslag, ljusbåge eller överspänning,
- blixtnedslag. Vid skada enbart på *elektrisk utrustning* betalar If ersättning endast om den försäkrade kan precisera skadetillfället och styrka att skadan orsakats av blixtnedslag eller
- strömavbrott eller strömstörning som är oförutsett.

5.3.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för skada

- genom elfenomen, strömavbrott eller strömstörning på
 - egendom i kyl- eller frysenhet,
 - djur,
 - elvärmeslingor i golv i badrum eller annat våtutrymme eller
- *elektrisk utrustning* med inkommande eller utgående spänning överstigande 400 volt.

5.4 Naturskada och dammgenombrott

5.4.1 Vad försäkringen omfattar

5.4.1.1 Storm, hagel och snölast på tak

Försäkringen gäller för fysisk skada på *byggnad*, som är uppförd enligt myndighetsföreskrifter samt branschens råd och anvisningar som gällde vid byggnadstillfället, på denna *byggnad* fast monterad egendom samt egendom i *byggnad* genom

- storm, varmed avses vind med en hastighet om minst 21 meter per sekund,
- hagel eller
- snölast på tak som uppkommer i direkt samband med extrem nederbörds mängd eller andra extrema väderleksförhållanden.

Med skada genom storm, hagel eller snölast avses att egendomen har skadats av

- vindkraften,
- föremål som vindkraften blåst omkull, ryckt loss eller brutit sönder,
- hagel,
- tyngden av snö eller
- nederbörd eller kyla som står i direkt samband med och är en oundviklig följd av en ersättningsbar skada enligt ovan.

5.4.1.2 Översvämning

Försäkringen gäller för fysisk skada genom översvämning orsakad av skyfall (minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag som

- från markytan strömmar direkt in i *byggnad* genom dörr, ventil eller annan sådan öppning (alltså inte genom grund eller liknande) och
- inomhus tränger upp ur avloppslednings öppning eller anordning ansluten till den, t.ex. handfat, toalettstol eller golvrinn.

5.4.1.3 Markrörelser, lavin och dammgenombrott

Försäkringen gäller för fysisk skada genom

- markrörelser (jordmassor, klippblock eller stenar som plötsligt och oförutsett kommer i rörelse och avsevärt ändrar läge) samt jordskalv med minst styrka 4 enligt Richterskalan,
- lavin eller
- genombrott av dammbyggnad avsedd för vattenverk och branddamm.

Högsta ersättning för markrörelser, lavin och dammgenombrott

If betalar ersättning vid varje egendoms-, avbrotts-, hyresförlust- och/eller extrakostnadsskada inom samma *försäkringsställe* upp till sammanlagt 15 000 000 kronor.

5.4.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.4.2.1 Storm, hagel och snölast på tak

Försäkringen gäller inte för skada

- *på byggnad*, på denna fast monterad egendom och egendom förvarad i *byggnad*, om skadans uppkomst eller omfattning beror på felaktigt byggnadsarbete, felaktig byggnadskonstruktion, ingrepp i bärande byggnadskonstruktion, eftersatt underhåll, åldersförändring, angrepp av skadedjur, husbock, hästmyror, övriga träskadeinsekter samt svamp eller röta,
- *på byggnad* som inte omsluts av hela och täta golv, väggar och tak samt egendom som förvaras i sådan *byggnad*,
- på revetering, puts eller skorstensbeklädnad, om inte skadan orsakats av föremål som stormen blåst omkull, ryckt loss eller brutit sönder,
- på båthus, badhytt, kallbadhus, sjöbod och i dessa förvarad egendom samt brygga till sådan *byggnad*,
- på mur, staket, vindsydd och plank,
- på plasthall, tält och växthus samt i dessa förvarad egendom, om inget annat anges i försäkringsbrevet,
- genom översvämning, sjöhävning och isskrvning,
- genom snölast och hagel på skärmtak, soljalusier, solcellspaneler och markis samt
- genom smältande snö eller hagel.

5.4.2.2 Översvämning

Försäkringen gäller inte för skada på båthus, badhytt, kallbadhus, sjöbod och i dessa förvarad egendom samt brygga.

5.4.2.3 Markrörelser, lavin och dammgenombrott

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av

- enbart sättning i mark eller grund,
- gruvdrift,
- byggnads- och anläggningsarbeten t.ex. sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord eller stenmassor, eller består i ytliga sprickbildningar i *byggnad* som inte påverkar *byggnadens* funktionsduglighet,
- vatten- eller vågerosion eller
- genombrott av dammbyggnad avsedd för magasinering av vatten för kraftverk. Detta gäller även om genombrottet orsakats av jordskalv.

5.5 Inbrott, stöld och skadegörelse samt rån och överfall

Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

Skada på glas och skylt ersätts inte genom villkorspunkt 5.5, men kan ersättas genom villkorspunkt 5.7 Glas- och skyltskada.

5.5.1 Vad försäkringen omfattar

5.5.1.1 Inbrott i försäkringslokal

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse som begås av någon som olovligen

- med våld bryter sig in i eller med dyrk tar sig in i *försäkringslokal*,
- med våld bryter sig ut ur *försäkringslokal*. Med utbrott menas inte att man öppnat låst dörr med vred. Detta gäller om stölden och skadegörelsen begås av någon som olovligen dröjt sig kvar i *försäkringslokal*,
- tar sig in i försäkringslokal med för låset avsedd nyckel eller passerkort och kod som stulits vid inbrott i
 - annan inbrottskyddad *försäkringslokal*,
 - bostad på annan plats än *försäkringsställe* eller
 - bostad på *försäkringsställe* då den som haft hand om nyckeln vistas där.

5.5.1.2 Låsändringar

Försäkringen gäller för kostnad för låsändringar i dörr, port och fönster i omslutningsyta till *försäkringslokal* på *försäkringsställe* om nyckel som förvaras hos försäkringstagaren, dennes arbetstagare eller ombud stjäls genom inbrott i

- *försäkringslokal* som uppfyller i försäkringsbrevet angivet krav på inbrottskydd,
- annan lokal än *försäkringslokal* som uppfyller kraven enligt skyddsklass 1 eller
- bostad som uppfyller kraven på inbrottskydd för bostad enligt 8 Säkerhetsföreskrifter.

Högsta ersättning

If betalar ersättning vid varje skada upp till 100 000 kronor för låsändringar i samtliga av försäkringstagarens i If försäkrade *försäkringslokaler* till följd av att nyckel stulits.

Om nyckel stulits i låst värdeskåp eller säkerhetsskåp enligt *Svensk standard* är högsta sammanlagda ersättning för låsändringar i samtliga av försäkringstagarens i If försäkrade *försäkringslokaler* vid varje skada 300 000 kronor.

5.5.1.3 Stöld utifrån genom fönster

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse som begås av någon som utifrån stjälar egendom genom krossat eller uppbrutet fönster utan att ta sig in i *försäkringslokal*.

5.5.1.4 Inbrott i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Försäkringen gäller för skada genom stöld och skadegörelse ur

- värdevalv, värdeskåp, deponeringskåp, servicebox, kontantautomat, kassaskåp, säkerhetsskåp eller stöldskyddsskåp enligt *Svensk Standard* och dokumentkåp och
 - värdeskåp enligt Europeisk Standard LPS 1183
- om någon tagit sig in i eller dröjt sig kvar i *försäkringslokal* på ett sådant sätt som beskrivs ovan och värdeförvaringsenheten
- forceras genom uppbyggnad, sprängning eller annat våld,
 - bortförs,
 - öppnas med nyckel som stulits vid inbrott i
 - lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker,
 - bostad på annan plats än *försäkringsställe* eller
 - bostad på *försäkringsställe* då den som haft hand om nyckeln vistas där.

5.5.1.5 Rån och överfall

Försäkringen gäller för

- egendomsskada genom *rån* eller *överfall* riktat mot försäkringstagaren eller dennes arbetstagare,
- egendomsskada genom stöld och skadegörelse som begås av någon som olovligen tar sig in i *försäkringslokal*, med för låset avsedd nyckel, passerkort eller kod som stulits vid *rån*. Försäkringen gäller även för annan inbrottskyddad lokal eller bostad på annan plats än *försäkringsställe*.
- kostnad för låsändringar i dörr, port och fönster i omslutningsyta till *försäkringslokal* på *försäkringsställe*, om nyckel tillgrips genom *rån* riktat mot försäkringstagaren, dennes arbetstagare eller ombud.

Högsta ersättning

Egendom som medförs utanför *försäkringslokal*

Försäkringen gäller för skada upp till försäkringsbeloppet – dock högst 200 000 kronor – för egendom som medförs utanför *försäkringslokal* och som består av

- *pengar, värdehandlingar och värdebevis* eller
- *stöldbegärliga varor* som är
 - föremål helt eller delvis av guld, platina, äkta pärlor eller ädelstenar,
 - ur avsedda att bäras eller
 - tobak

Egendomen anses som medförd om den utan uppehåll transporteras till eller från *försäkringsställe*.

Låsändringar

If betalar ersättning vid varje skada upp till 300 000 kronor för låsändringar i samtliga av försäkringstagarens i If försäkrade *försäkringslokaler* till följd av att nyckel tillgripits i samband med *rån*.

5.5.1.6 Skadegörelse och stöld utan samband med inbrott

Försäkringen gäller för skada genom att någon olovligen begår

- skadegörelse på eller stöld av
 - egendom som enligt lag hör till byggnad - dock inte nyckel eller bränsle,
 - fast monterat luftkonditioneringsaggregat, värmepump, markis, belysningsarmatur, inbrottskydd, antenn och sedel- eller kontokortsautomat på *försäkringsställe*,
 - stålcontainer med innehåll,
- stöld av
 - *maskiner och inventarier* samt *fastighetsinventarier* som förvaras i byggnad på *försäkringsställe* upp till 50 000 kronor vid varje skada
- skadegörelse på
 - *byggnad*,
 - hyrd lokal om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att betala skadan,
 - staket/stängsel och
 - annan lös egendom som inte omnämnts ovan och som förvaras i byggnad på *försäkringsställe*.

5.5.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.5.2.1 Låsändringar

Försäkringen gäller inte för kostnad för låsändringar i flerfamiljshus till gemensamma utrymmen såsom vind, källare, garage, tvättstuga, trappuppgång, hiss, pannrum och övriga serviceutrymmen i fastigheten.

5.5.2.2 Rån och överfall

Försäkringen gäller inte för

- förlust av pengar, värdehandlingar och värdebevis om den eller de som utsätts för rån eller överfall inte fyllt 18 år. Vid rån eller överfall i försäkringslokal gäller dock inte denna åldersgräns,
- skada om den eller de som utsätts för rån eller överfall medverkat till skadan eller
- kostnad för låsändringar i flerfamiljshus till gemensamma utrymmen såsom vind, källare, garage, tvättstuga, trappuppgång, hiss, pannrum och övriga serviceutrymmen i fastigheten.

5.5.2.3 Skadegörelse

Försäkringen gäller inte för skada

- som orsakas genom klotter, graffiti och inristning eller
- genom skadegörelse av hyrestagare eller annan som har nyttjanderätt till den egendom som skadas.

5.5.2.4 Skadegörelse och stöld utan samband med inbrott

Försäkringen gäller inte för skada som består i svinn.

5.6 Vatten och maskin på byggnad och värmekulvert

Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

5.6.1 Vad försäkringen omfattar

5.6.1.1 Oförutsedd utströmning

Försäkringen gäller för fysisk skada till följd av oförutsedd utströmning av

- vatten från ledningssystem med därtill anslutna anordningar samt från vattensäng och akvarium,
- vatten från badrum, duschrum eller annat våtutrymme som har golvränn eller andra utrymmen, t.ex. fläkttrum med krav på tätskikt och som är byggt enligt de myndighetsföreskrifter och branschregler samt branschens råd och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället,
- olja, vattenånga eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar,
- annan vätska från ledningssystem med därtill anslutna anordningar eller
- kylmedel eller vätska från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

5.6.1.2 Vatten, lokaliserings-, friläggings- och återställandekostnad

Vid skada på byggnad till följd av ersättningsbar oförutsedd utströmning från ledningssystem gäller försäkringen även för kostnad för lokalisering och friläggning inom byggnad och utanför byggnad för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan samt kostnad för återställande efter sådan reparation.

5.6.1.3 Maskin, byggnad och värmekulvert

Byggnad

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada genom inre orsak på byggnad och till byggnad hörande anläggningar och system utanför byggnad och inom fastigheten.

Värmekulvert

Försäkringen gäller för oförutsedd fysisk skada på värmekulvert inom fastigheten.

5.6.1.4 Maskin, lokaliserings- och återställandekostnad

Vid skada som är ersättningsbar genom maskinförsäkringen för byggnad eller värmekulvert gäller försäkringen även för kostnad för lokalisering och friläggning inom byggnad och utanför byggnad inom fastigheten för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan samt kostnad för återställande efter sådan reparation.

5.6.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.6.2.1 Oförutsedd utströmning

Försäkringen gäller inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakat skadan eller för skada på det ledningssystem varifrån utströmningen skett,
- kostnad för utbyte av golv- och väggbeklädnad med tillhörande tätskikt i badrum, duschrum eller andra våtutrymmen med krav på tätskikt som läckt och orsakat skadan (golv- och väggbeklädnad inkl. tätskikt anses som en enhet),
- installationsutrymmen, t.ex. fläkttrum, som inte är byggt enligt de myndighetsföreskrifter som gällde vid byggnads- eller installationstillfället,
- skada genom utströmning från dräneringssystem, dagvattenledning, takränna och utvändigt stuprör samt sådant invändigt ledningssystem för regn- och smältvatten som inte uppfyller de krav som ställs på avloppsledning enligt Boverkets Byggregler (BBR),
- skada genom röta, svamp, rost eller annan långtidspåverkan om den försäkrade inte kan visa att utströmningen skett under den tid försäkringen gällt eller
- skada på egendom i kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

5.6.2.2 Maskin, byggnad och värmekulvert

Byggnad

Försäkringen gäller inte för skada på *byggnad*

- till den del som skadan består i förslitning, förbrukning, fortgående sprickbildning, utmattning, korrosion (t.ex. rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning, såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas
- på simbassäng, dock ingår den maskinella utrustningen och
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller kan avhjälpas genom normal service eller justering.

Värmekulvert

Försäkringen gäller inte för skada på *värmekulvert* genom

- ras eller skred som orsakas av markarbeten och
- sprängningsarbete.

5.7 Glas- och skyltskada

5.7.1 Vad försäkringen omfattar

Försäkringen gäller för

- glas i fönster och dörr i *byggnad*,
- glas i fönster och dörr i hyrd *försäkringslokal* om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att betala skadan,
- glas i inredning eller
- skylt*

som går sönder eller stjäls på *försäkringsställe*.

Vid ersättningsbar glas- och skyltskada betalar If även skada på

- egendom i *försäkringslokal* som är en direkt följd av glasskadan samt återställande av skyltning eller
- målning, plastfilm, etsning, blästring och larmkomponent på glaset.

Med glas jämställs plastmaterial såsom polykarbonat, akryl eller liknande som används i stället för glas.

Högsta ersättning

If betalar ersättning vid varje skada enligt följande.

- Glas i dörr och fönster
 - ingen beloppsbegränsning.
- Glas i inredning
 - upp till försäkringsbeloppet för *maskiner och inventarier* respektive *byggnad*.
- Skylt*
 - upp till försäkringsbeloppet för *maskiner och inventarier* respektive *byggnad* dock högst 100 000 kronor om inget annat anges i försäkringsbrevet

5.7.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för skada

- genom sprängningsarbete och
- på växthus och i dessa förvarad egendom
- på *byggnad* som mer än tillfälligt saknar verksamhet eller hyresgäster
- som består i inristning eller andra ytliga skador såvida det inte skulle innebära en uppenbar olägenhet att behålla glaset eller *skylten*.

5.8 Annan skadehändelse

Observera även föreskrifterna i 8 Säkerhetsföreskrifter.

5.8.1 Vad försäkringen omfattar

5.8.1.1 Plötslig och oförutsedd fysisk skada

Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd fysisk skada på egendom som orsakas av annan skadehändelse än sådan som tidigare har nämnts i kapitel 5.

För skada som inträffar under transport gäller enbart de villkorspunkter som anges under rubriken "Egendom under transport".

5.8.1.2 Egendom under transport

Försäkringen gäller för oförutsedd fysisk skada på försäkrad egendom som är under transport till eller från *försäkringsställe* med försäkringstagarens egna, leasade, hyrda, lånade eller arbetstagares *fordon*.

Högsta ersättning vid egendoms-, avbrotts- och extrakostnadsskada under transport

If betalar ersättning vid varje skada upp till sammanlagt 100 000 kronor.

5.8.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.8.2.1 Plötslig och oförutsedd fysisk skada

Försäkringen gäller inte för skada genom

- brottslig gärning, t.ex. skadegörelse-, tillgrepps-, bedrägeri- eller försäkringsbrott eller
- att egendom kvarglöms, tappas bort eller förläggs.

Försäkringen gäller inte heller för skada som orsakas av

- vind,
- bakterier (t.ex. salmonella), virus, parasiter och andra smittoämnen, svamp, röta eller annan biologisk inverkan,
- skadedjur, husbock, hästmyror och andra träskadeinsekter,
- eller består i sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till dessa skadehändelser,
- översvämning till följd av regn, snösmältning, stigande hav, sjö, älv eller vattendrag,
- trafik med motordrivet fordon för vilket trafikskadelagen (TSL) gäller resp. motsvarande lagstiftning i andra länder och där trafikskadeersättning betalas eller hade kunnat betalas eller
- *inre orsak* på *maskiner och inventarier, fastighetsinventarier* samt *lagrad information* som är datainformation.

Undantagna skadetyper

Försäkringen gäller inte för

- skada till den del som skadan består i
 - kontamination, förorening, förändring av form, konsistens, struktur, yta, färg eller lukt,
 - förgasning, förångning och kondens,
 - förslitning, förbrukning, fortgående sprickbildning, utmattning, korrosion (t.ex. rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning, såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas,
- skada på ledningssystem och genom utströmning av
 - vatten, olja eller annan vätska från ledningssystem och anslutna anordningar
 - vatten från våtutrymme och
 - kylmedel eller annan vätska från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen,
- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering,
- skada på *kunders egendom* vid maskinellt lyft till den del skadan avser den lyfta egendomen,
- skada på byggnads- eller montagearbeten eller skada som orsakas av sådana arbeten. Undantaget tillämpas inte om skadan uppkommer i samband med att försäkringstagaren med egen personal på *försäkringsställe* utför löpande underhållsarbete eller demontage- och montagearbeten på försäkrad egendom,
- skada vars uppkomst eller omfattning påverkas av ingrepp i bärande konstruktion,
- skada som består i att mät – och analysinstrument samt kameror fastnar eller går förlorade i ledningssystem eller under marknivå,
- förlust av vätska eller
- skada på egendom i kyl- eller frysanläggning genom temperaturändring,
- skada på putsad oventilerad träregelkonstruktion samt följdskada som uppstår på grund av sådan väggkonstruktion och
- skada orsakad av utifrån kommande fukt eller vatten.

Undantagen egendom

Försäkringen omfattar inte följande egendom.

- *Varor och kunders egendom* vid skada som uppkommer i samband med produktionsprocessen,
- *förbrukningsmaterial* om skadan har samband med materialets användning och förbrukning,
- lös egendom som förvaras utomhus eller i byggnad utan hela och täta golv, väggar och tak om egendomen inte är avsedd för utomhusbruk,
- murverk, inmurning och infodring,
- djur,
- kranar och pålningsmaskiner, om inget annat anges i försäkringsbrevet eller
- på båthus, badhytt, kallbadhus, sjöbod och i dessa förvarad egendom samt brygga.

5.9 Skadeståndsgaranti

5.9.1 Vad försäkringen omfattar

Vid försäkring av bostadshus gäller försäkringen för fysisk skada för vilken hyresgäst eller bostadsrättshavare är skadeståndsskyldig enligt gällande rätt och som är ersättningsbar enligt Ifs ansvarsförsäkring för privatperson.

Högsta ersättning

If betalar vid varje skada ersättning upp till 500 000 kronor.

5.9.2 Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för skada om hyresgästen eller bostadsrättshavaren har gällande ansvarsförsäkring.

5.10 Avbrotts-, extrakostnads- och hyresförlustsförsäkring

5.10.1 Vad försäkringen omfattar

5.10.1.1 Hyresförlust

Försäkringen gäller för hyresförlust till följd av

- en genom denna försäkring ersättningsbar egendomsskada på försäkrad *byggnad*,
- att tillträde till den försäkrade verksamheten hindras genom fysisk avspärning, som beordras av Räddningstjänst eller Polismyndighet, på grund av plötsligt uppkommen situation i omgivningen. Försäkringen gäller inte om avspärningen uppkommit med anledning av en i förväg planlagd händelse eller
- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten, värme eller data- och/eller telekommunikation till den försäkrade verksamheten.

Högsta ersättning

If betalar ersättning vid varje

- hyresförlust till följd av skada genom markrörelser, laviner och dammgenombrott upp till sammanlagt 15 000 000 kronor och
- skada till följd av oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten, värme eller data- och/eller telekommunikation till den försäkrade verksamheten upp till 5 000 000 kronor

inom samma *försäkringsställe*.

5.10.1.2 Skada hos leverantör, kund eller hyresvärd

Försäkringen gäller för förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag till följd av egendomsskada som inträffar inom Norden, om inget annat geografiskt område anges i försäkringsbrevet, hos

- försäkrads leverantör eller kund om den försäkrade under avtalstiden har ett skriftligt leveransavtal med sin leverantör eller kund eller
- hyresvärd på annan plats än *försäkringsställe* om den hyrda lokalen skadas och försäkringstagaren inte som avtalat med hyresvärderna kan flytta in i lokalen den överenskomna tidpunkten

under förutsättning att skadan skulle ha omfattats av denna försäkring om den inträffat på *försäkringsställe*.

Högsta ersättning

If betalar ersättning vid varje avbrottskada upp till 500 000 kronor. Har högre försäkringsbelopp avtalats gäller detta belopp utöver 500 000 kronor.

Vad försäkringen inte omfattar

Försäkringen gäller inte för

- avbrott i leverans till eller från leverantör av el, gas, vatten, värme samt data- och/eller telekommunikation. (Se även villkorspunkt Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag) och
- egendomsskada genom *inre orsak* på *maskiner och inventarier* samt *lagrad information*.

6 Försäkringsbelopp

6.1 Fullvärde

Byggnad

Fullvärdesförsäkring tillämpas för *byggnad* om detta anges i försäkringsbrevet. Till grund för fullvärdet ligger ett kalkylbelopp för byggnad, vilket fastställs enligt av If tillämpad värderingsmetod. Försäkringen är beloppslös och skadan värderas enligt skadevärderingsreglerna i kapitel 10.

Vid beräkning av premie för nytt försäkringsår ska uppgift om ny-, till- eller ombyggnad eller därmed annan jämförbar förbättring av *byggnad* lämnas till If.

Hyresförlust för bostadshus

Försäkringen är beloppslös*.

*Vid varje

- egendoms-, avbrotts-, extrakostnads- och hyresförlustsskada till följd av skada genom markrörelser, lavin och dammgenombrott är högsta sammanlagda ersättning 15 000 000 kronor och
- avbrottskada till följd av oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten, värme eller data- och/eller telekommunikation till den försäkrade verksamheten är högsta ersättning 5 000 000 kronor inom varje försäkringsställe.

6.2 Med angivet försäkringsbelopp

Om det i försäkringsbrevet anges ett försäkringsbelopp betalar If ersättning enligt gällande skadevärderingsregler i kapitel 10 upp till försäkringsbeloppet.

Byggnad, maskiner och inventarier

Försäkringsbeloppet ska under hela försäkringsåret motsvara egendomens *återanskaffningsvärde*. För beräkning av premien för nytt försäkringsår ska försäkringstagaren lämna uppgift om *återanskaffningsvärdet*.

Om egendomen vid eventuella framtida skada inte ska återanskaffas eller återuppföras t ex pga omodernitet kan ett lägre försäkringsbelopp anges.

Tomt och markanläggningar

Försäkringsbeloppet ska motsvara kostnaden för att återställa *tomt och markanläggning*.

6.3 Investerings- och prisändring av försäkringsbelopp

Har egendomens värde under försäkringsåret ökat genom investering eller prisökning höjs kalkyl- eller försäkringsbeloppet från försäkringsårets början enligt nedan.

Vid skada indexeras kalkyl- och försäkringsbeloppet för den skadade egendomen fram till tidpunkten för egendomens återställande.

Fullvärdesförsäkrad byggnad

Värdeökning genom investering ingår upp till 20 % av premiegrundande kalkylvärde vid senaste förfallodag inom varje försäkringsställe.

Byggnad med angivet försäkringsbelopp

Värdeökning genom investering och prisökning ingår upp till 30 % av senast uppgivet försäkringsbelopp inom varje försäkringsställe.

Index

Höjning av försäkringsbeloppen sker automatiskt vid årsförfalldagen och beräknas enligt tillämpligt index

7 Självrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk som anges i försäkringsbrevet.

Vid samtidig egendoms- och extrakostnadsskada tillämpas endast en självrisk, den högsta.

Skadeståndsgaranti

Självriskan är 5 000 kronor.

7.1 Tilläggsjälvrisk

Tilläggsjälvrisk gäller utöver avtalad självrisk för följande skadehändelser.

Annan skadehändelse

Tilläggsjälvriskan är 25 000 kronor vid skada till följd av trafik med motordrivet fordon, som inte omfattas av trafikskadelagen (TSL).

Vattenskada på byggnad

Tilläggsjälvriskan är 25 000 kronor vid skada på byggnad som orsakas av läckage

- från ledningssystem eller anslutna anordningar,
 - som är äldre än 20 år. Tilläggsjälvrisk tillämpas dock inte om orsaken till läckaget inte har samband med ledningssystemets ålder, t.ex. oförutsett stopp i avlopp, skada på ledningssystem genom yttre åverkan eller om vattenkran inte stängts av,
 - i byggnad utan verksamhet eller hyresgäster,
 - om utströmningen är en följd av frysning eller
- genom bristfällig golv- eller väggbeklädnad med tillhörande tätskikt i våtutrymme, t.ex. vid anslutning mot golvvBrunn eller genomföring av rörledning.

Naturskada och dammgenombrott

Tilläggsjälvriskan är 25 000 kronor vid skada till följd av

- översvämning eller
- markrörelser, jordskalv, lavin eller genombrott av dammbyggnad

Vid naturskada och dammgenombrott tillämpas vid flera skador som inträffar samtidigt en självrisk inom varje försäkringsställe.

8 Säkerhetsföreskrifter

8.1 Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna

Den försäkrade svarar gentemot If för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning,
- övriga anställda hos den försäkrade,
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade och
- annan,

som har att tillse att föreskriften följs.

Om någon som anges i föregående stycke inte följer angivna föreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen.

När den försäkrade egendomen är utanför Sverige så skall säkerhetsföreskrifterna uppfyllas enligt den svenska standard som specificeras i detta dokument eller motsvarande nationell standard.

8.2 Säkerhetsföreskrifter

8.2.1 Samtliga skadehändelser

8.2.1.1 Myndighetskrav m.m.

Den försäkrade är skyldig att följa vad som

- föreskrivs i lag, förordning och föreskrift om
 - brandfarliga och explosiva varor enligt SFS 2010:1011
 - elektrisk starkströmsanläggning SFS 2009:22
- meddelas av tillverkare, leverantör av tjänst eller vara eller av besiktningsman.

8.2.1.2 Programvara och lagrad information

Förvaring av originalprogram

Originalexemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att inte exemplaret och installerade program kan skadas eller förloras vid samma tillfälle. Detta medför att exemplaret och installerade program ska förvaras i skilda byggnader.

Förvaring av bevis på nyttjanderätt

Licensbevis eller licensetikettnummer ska förvaras på sådant sätt att inte licensen och installerade program kan skadas eller förloras vid samma tillfälle.

Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopia av modifierad programvara och *lagrad information* som är datainformation ska framställas dagligen under arbetsdag. Säkerhetskopia ska vara korrekt och funktionsduglig.

Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia av modifierad programvara och *lagrad information* som är datainformation ska förvaras skild från originalet (*datorns* hårddisk) på sådant sätt att original och kopia inte kan skadas eller förloras vid samma skadetillfälle. Detta medför att original och säkerhetskopia ska förvaras i skilda *byggnader*.

Säkerhetsföreskrifterna gäller även för ej färdigställda *varor* som är avsedda att ingå i tjänsteuppdrag om *varan* lagras på datamedia.

8.2.1.3 Byggnad utan verksamhet eller hyresgäst

Tillsyn av lokalerna ska göras minst en gång i månaden.

8.2.1.4 Solcellsanläggning

Vid installation av solcellsanläggning ska elinstallationsreglerna i SS 436 40 00 samt SEK Handbok 457 Solceller – råd och regler för elinstallationen följas.

De företag som utför elinstallationsarbete på solcellsanläggningar ska vara registrerade i Elsäkerhetsverkets register med verksamhetstypen "Elproduktion".

Innan solcellsanläggning monteras på tak ska takhållfastsutredning göras för att säkerställa att taket uppfyller Boverkets byggregler och Boverkets konstruktionsregler.

Om el från solcellsanläggning lagras i batterilager ska dessa förvaras i egen brandcell som uppfyller lägst brandklass EI 30 alternativt stålcontainer placerad minst 6 meter från byggnaden.

8.2.2 Brand

8.2.2.1 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning

Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas i den omfattning som föreskrivs av If.

Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, strömstyrka eller frekvens som kan vara farlig för personer eller egendom.

Revisionsbesiktning ska, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN) genom av nämnden auktoriserade besiktningsingenjörer.

All administration och dokumentation gällande revisionsbesiktning ska ske i ENs webbaserade objektregister EN2010.

Den första revisionsbesiktningen ska utföras inom ett år efter det att starkströmsanläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter ska revisionsbesiktning normalt ske vart tredje kalenderår med högst 36 månader mellan besiktningarna. Annan besiktningsfrekvens än tre år kan gälla enligt lag eller föreskrivas av If.

Vid revisionsbesiktning påtalade fel och brister ska rättas till av behörig person enligt det som anges i besiktningsingenjörens besiktningsprotokoll.

Intyg om revisionsbesiktning ska utfärdas av besiktningsingenjören.

8.2.2.2 Brandsläckning och brandlarm

Brandsläckningsredskap och brandlarm ska finnas i den utsträckning som anges av kommunens brand- eller räddningschef eller av If i försäkringsbrevet.

8.2.2.3 Brännbart material som förvaras utomhus

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras på öppen, olåst lastkaj eller på plats utomhus, t.ex. öppen, olåst container/sopkärl inom sex meter från *byggnad* eller skärmtak.

För bostadshus gäller att emballage, avfall eller annat brännbart material inte får förvaras inom sex meter från *byggnad* eller skärmtak.

8.2.2.4 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren, brandluckan eller sektioneringen vid rökutveckling.

Genomföringar och andra öppningar i brandsektionering ska vara tätade med typgodkända brandtätningmetoder.

8.2.2.5 Batteriladdning

Vid laddning av batteri för drivning av fordon och mobila maskiner ska Arbetsmiljöverkets föreskrifter angående blybatterier AFS 1988:4 och Svensk Standard SS-EN 62485-3 följas.

Permanent varselmärkning skall anordnas på golv minst 2 meter från batteriet/fordonets sidor. Brännbart material får ej förvaras inom det markerade området om det inte finns avskärmning med obrännbart material mellan batteriet/fordonet och det brännbara materialet.

Vid batteriladdningsplats får brännbart material ej förvaras inom 4 meter ovan batteriladdningen om utrymmet ej är avgränsat med obrännbart material mellan batteriladdningsplatsen och det brännbara materialet.

Om laddning sker i separat laddningsrum får inget brännbart material förvaras i detta rum.

8.2.2.6 Tobaksrökning

Tobaksrökning får endast ske på av försäkringstagaren särskild anvisad plats.

8.2.2.7 Förbränningsmotordrivet fordon

Med fordon avses i denna villkorspunkt samtliga fordon och motorredskap som drivs med förbränningsmotor t.ex. truck eller lastmaskin.

Fordon får inte garageras/ställas upp i produktions- eller lagerlokal eller upplag utan att If lämnat medgivande till detta.

Fordon får endast föras in och användas i lokal eller på upplag om syftet är att fullgöra eller underlätta arbete t.ex. vid lastning, lossning eller bearbetning, och då endast under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare sker på ett betryggande sätt och på plats avskild från lokal eller upplag,
- permanenta lastnings- och lossningsplatser är försedda med brandsläckningsredskap,
- fordonet, om omgivande miljö är brandfarlig, är försett med helautomatisk släckanläggning enligt SBF 127 och
- arbete på fordon så som svetsning, lödning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning inte förekommer i lokalen.

Undantag

Föreskrifterna i denna villkorspunkt gäller inte om den normala verksamheten i försäkringslokalen är reparation/service av fordon och lokalen är anpassad för sådant ändamål.

8.2.2.8 Heta arbeten

Tillfällig arbetsplats

Säkerhetsföreskrifterna för *heta arbeten* gäller för tillfällig arbetsplats där *heta arbeten* utförs och fara för brand kan föreligga.

Säkerhetsregler för heta arbeten

Nr 0 - Tillstånd

Den som avser att bedriva eller låta bedriva *heta arbeten* på tillfällig arbetsplats (t.ex. ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får *heta arbeten* utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Brandskyddsföreningens blankett "Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten" eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifylld och
- under arbetenas utförande förvisar sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgett detta.

Den tillståndsansvarige får inte utföra de *heta arbetena*. Om tillståndsansvarig inte utsetts är den försäkrade tillståndsansvarig.

Nr 1 - Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga *heta arbeten* ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildning ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och Brandskyddsföreningens utbildningskommitté för heta arbeten eller motsvarande plan. Certifikat utfärdat av Brandskyddsföreningen eller motsvarande organ godtas.

Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Nr 2 - Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen - även under arbetsrast - under den tid som de *heta arbetena* utförs och under den efterbevakningstid - minst en timme - eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i blanketten "Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten".

Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört.

Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Nr 3 - Brandfarlig vara

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara ska tillstånd inhämtas av den som är utsedd att vara föreståndare för hanteringen.

Nr 4 - Städning och vattning

Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Nr 5 - Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas genom övertäckning eller avskärmas.

Nr 6 - Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, samt vid konstaterad brandfara, skyddas och göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Nr 7 - Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Nr 8 - Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Härmed avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg släckmedel).

Vid takläggning krävs:

Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233B C (minst 2 x 6 kg pulver). Alternativt gäller tre certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34 A 233 BC (minst 3 x 6 kg pulver).

Vid taklägningsarbeten krävs alltid att brytverktyg och handstrålkastare finns på arbetsplatsen.

Nr 9 - Svetsutrustning

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Nr 10 - Larmning

Räddningstjänsten ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll.

Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Nr 11 - Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Nr 12 - Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300° C.

Nr 13 - Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt Brandskyddsföreningens "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

8.2.2.9 Speciella anordningar

Sådana anordningar där risk för överhettning föreligger, t.ex. bastuaggregat, trinettkök och kaffebyggare, och som är placerad i gemensamt utrymme, t.ex. fikarum, ska vara försedda med timer som inte går att koppla ur.

8.2.2.10 Laddning av el- och hybridbilar

Laddning av el- och hybridbilar ska ske på annan plats än i produktions- eller lagerbyggnad. Anordning för laddning ska placeras 6 meter eller längre ifrån sådan byggnad.

Laddningsstation ska vara utförd enligt system mod 3 eller mod 4. Varje laddningsstation ska matas via separat gruppledning från elcentral.

Gruppledning som matar laddningsstation ska vara försedd med elkopplare som vid nödsituation möjliggör fränkoppling i både fas- och neutralledare.

Elkopplaren ska vara placerad synbar i laddningsstationens närhet. Vid begäran ska elinstallationsintyg från elinstallationsföretag gällande utförandet av laddningsstation kunna uppvisas.

8.2.3 Inbrott, stöld och skadegörelse samt rån och överfall

8.2.3.1 Krav på mekaniskt inbrottskydd

Kursiv text innebär att ordet är definierat. Definitionerna redovisas längst bak i dokumentet.

På försäkringsställe

Vid förvaring på *försäkringsställe* gäller krav på den skyddsklass för respektive *försäkringslokal* som anges i försäkringsbrevet.

I försäkringstagarens, dennes arbetstagares eller ombuds bostad

Vid förvaring i försäkringstagarens, dennes arbetstagares eller ombuds bostad – som inte anges som *försäkringsställe* i försäkringsbrevet – gäller krav på att ytterdörr är låst och öppningsbara fönster är stängda och inifrån reglade.

På annan plats

Vid förvaring på annan plats gäller krav på skyddsklass 1.

Skyddsklass 1

Låskomponenterna som ingår i det mekaniska inbrottskyddet ska vara eller ha varit intygade/certifierade av Svenska Brand och Säkerhetscertifiering AB (SBSC) enligt nedanstående normer (SSF), standarder (SS och SS-EN) och klasser (t.ex. hänglåsklass 4). Uppgifter om nuvarande intygade/certifierade låskomponenter finns att läsa på www.sbsc.se eller www.stoldskyddsforeningen.se.

Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta – väggar, golv och tak – mot andra lokaler och utrymmen i *byggnaden* samt ut mot det fria kan vara av sten, betong, lättbetong, trä, korrugerad plåt – antingen två lager plåt eller en plåt med innerbeklädnad – eller flerskiktskonstruktioner av blandade material med motsvarande styrka mot inbrottsangrepp.

Utöver material enligt föregående stycke uppfyller

- innervägg mot annan hyresgästs lokal och som består av sammanlagt fyra lager gips/byggskivor och
- en stålcontainer

också kravet på en *försäkringslokals* omslutningsyta.

Väggar i omslutningsyta ska ansluta tätt till bärande konstruktion i golv- och takbjälklag.

Kvalitetskrav på dörr, port och lucka i omslutningsyta

Dörr, port och lucka ska

- vara tillverkad av aluminium, stål eller massivt trä eller
- vara certifierad enligt standard SS-EN 1627, motståndsklass 2 eller
- uppfylla kraven i SSF:s norm 1078 klass 1.

Låsning av dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med en *godkänd låsenhet*.

Skjuddörr ska vara låst med en *godkänd låsenhet* med hakande funktion.

Parskjuddörr ska vara låst med en *godkänd låsenhet* med hakande funktion i framkanten samt en *godkänd låsenhet* – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

För pardörr gäller att

- den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en *godkänd låsenhet* och
- den inaktiva dörrhalvan ska vara
- låst till karmöverstycke och tröskel med en *godkänd låsenhet* eller

- reglad upp- och nedtill med hävarmskantreglar enligt SS-EN 12051 security grade 5 eller
- invändigt låst med spanjolett och hänglås i klass 3 enligt SSF 014 eller
- båda dörrhalvorna ska invändigt vara låsta med en låsbom i lägst klass 4 enligt SS1051 eller med en låsbom i fyrkantör, dimension 40 x 40 x 3 mm, och låst med ett hänglås i hänglåsklass 3 enligt SSF 014.

Förstärkningsbehör

Lås i dörr, port och lucka ska vara kompletterad med förstärkningsbehör enligt SSF 1096 låsklass 3 eller SS-EN 1906 grade 2. Kravet gäller inte om dörren klassats enligt lägst 1078 klass 1 eller SS-EN 1627 lägst motståndsklass 2.

Bakkantssäkring

Utåtgående dörr ska ha en bakkantssäkring enligt SS 3487.

Låsning av dörr till stålcontainer

Dörr till stålcontainer ska vara låst med en låsbom i lägst klass 4 enligt SSF 1051 eller med ett hänglås och hänglåsbeslag i lägst hänglåsklass 4 enligt SSF 014 och SSF 018.

Låsning av dörr i utrymningsväg

Dörr i omslutningsyta ska vara låst med

- en *godkänd låsenhet* inkl. elektrisk upplåsningkontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion (t.ex. belysningen) eller
- ett utrymningslås enligt SS 3522 i klass 2 A eller 2 B (lås som utifrån uppfyller kravet på klass 3 men med invändigt vred, 2 A, eller ett certifierat utrymningsbehör, 2 B). Om det finns glas – som inte är lamellglas – i eller bredvid dörren som vid sönderslagning av glaset gör det möjligt att utifrån komma åt vredet ska glaset invändigt vara försedd med
 - galler med en maskvidd om högst 60 x 60 mm eller
 - en polykarbonatskiva eller
 - plåt eller plywood.

Hantering av nyckel och passerkort

Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel lämnats kvar i låset eller passerkort i kortläsaren.

Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska oavsett belägenhet vara stängt och invändigt reglat.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekaniska reglingsanordning eller vara försedd med *inkrypningskydd – galler och jalousi*.

Annan öppning

Öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med *inkrypningskydd – galler och jalousi*.

Montering och underhåll

Anordningar och produkter som ingår i inbrottskyddet ska vara monterade enligt tillverkarens anvisningar och funktionsdugliga.

8.2.3.2 Hantering av nyckel, passerkort, kod och låskombination

Förvaring av nyckel, passerkort och kod (t.ex. kod till inbrottslarm eller dörrlås) till försäkringslokal

Nyckel, passerkort och kod till *försäkringslokal* ska – vid förvaring på *försäkringsställe* – förvaras i låst skåp eller låda. Skåp eller låda anses inte låst om nyckel kvarlämnats i eller i anslutning till låset.

Förvaring av nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme får inte förvaras på samma *försäkringsställe* som förvaringsutrymmet utan ska istället förvaras i

- låst lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det *försäkringsställe* där stölden eller skadegörelsen sker,
- låst bostad på *försäkringsställe* då den som haft hand om nyckeln vistas där eller
- låst bostad på annan plats än *försäkringsställe*.

Märkning av nyckel och passerkort

Nyckel och passerkort till *försäkringslokal* samt nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme får inte vara märkt med namn, adress eller pinkod.

Ändring av lås, passerkort och kod (t.ex. kod till inbrottslarm eller dörrlås)

- Lås, passerkort och kod till *försäkringslokal*
- lås till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme och ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, passerkort och kod.

8.2.3.3 Rån och överfall

Hantering av pengar, värdehandlingar och värdebevis samt vissa stölbegärliga varor utanför försäkringslokal

Om värdet av *pengar, värdehandlingar och värdebevis* överstiger 100 000 kronor gäller att egendomen ska transporteras

- i en godkänd värdetransportväska med sedelfärgning enligt Stöldskyddsforeningens norm SSF 1045 låst med nyckel som inte får medföras av transportören eller
- gemensamt av minst två personer som båda fyllt 18 år.

Om värdet av *stölbegärliga varor*, som helt eller delvis är av guld, platina, äkta pärlor, ädelstenar eller ur avsedda att bäras överstiger 100 000 kronor gäller att egendomen ska transporteras gemensamt av minst två personer som båda fyllt 18 år.

Märkning av nyckel, passerkort och kod (t.ex. kod till inbrottslarm eller dörrlås) till försäkringslokal samt nyckel eller låskombination till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

Nyckel samt passerkort och kod till *försäkringslokal* samt nyckel eller låskombination till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme får inte vara märkt med namn, adress eller kod.

Ändring av lås, passerkort, kod (t.ex. kod till inbrottslarm eller dörrlås) eller låskombination

- Lås, passerkort och kod till *försäkringslokal* och
 - lås eller låskombination till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme
- ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, passerkort och kod eller låskombination.

8.2.3.4 Skadegörelse på och stöld av lös egendom

Egendomen ska hållas under uppsikt. Detta krav gäller dock inte för *maskiner och inventarier* som är fast monterat luftkonditioneringsaggregat, värmepump, markis, belysningsarmatur, inbrottsskydd, antenn, sedel- eller kontokortsautomat, staket och stålcontainer.

8.2.4 Vatten och maskin byggnad

8.2.4.1 Dagvattenledningar

Invärdigt ledningssystem för regn- och smältvatten ska uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt Boverkets Byggregler (BBR).

8.2.4.2 Provnings av ledningssystem

Ledningssystem ska innan de tas i bruk provas och godkännas i vedertagen ordning.

8.2.4.3 Risk för frysning

Installation för vatten ska ha tillräcklig isolering samt att temperaturen i lokalerna får inte sänkas så att det finns risk för frysning.

8.2.4.4 Byggnad utan verksamhet eller hyresgäst

Avstängningsventil till inkommande vatten ska stängas av i lokaler som står oanvända.

8.2.5 Annan skadehändelse

Förvaring av egendom i fordon

Vidlastning, omlastning eller lossning ska egendomen hållas under uppsikt.

När fordonet lämnas vid annan tidpunkt än i samband med lastning, omlastning eller lossning ska

- förarhytt och låsbara utrymnen vara låsta,
- öppningsbara fönster vara stängda och
- startnyckel inte vara kvar i fordonet.

Egendom under transport i fordon

Före transportens början ska egendomen emballeras, packas, stuvas eller i övrigt iordningställas på ett för transporten säkert sätt.

8.2.6 Naturskada

Snölast på tak

Byggnaders tak ska skottas så att stora mängder snö inte samlas. Marginal måste finnas för kommande nederbörd och väderleksförhållanden. Vid extrema väderleksförhållanden ska skottning ske vid första möjliga tillfälle med hänsyn till väderleksförhållandena.

8.3 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

8.3.1 Generella regler

Om säkerhetsföreskrift inte följts görs ett avdrag enligt nedan från den ersättning som annars hade betalats.

Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Avdraget kan minskas eller helt tas bort om

- det kan antas att skada skulle ha inträffat även om föreskriften följts. Ersättning betalas då för den skada som kan antas skulle ha inträffat även om föreskriften följts,
- ingen av dem som anges i 8.1 varit försumlig eller
- särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Om fler än en säkerhetsföreskrift inte följts begränsas påföljden gemensamt till ett avdrag, det högsta.

8.3.2 Samtliga skadehändelser

Programvara och lagrad information som är datainformation

Avdrag görs med 100 %.

8.3.3 Brand

Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning

Avdrag görs med 100 %.

Övriga säkerhetsföreskrifter

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

8.3.4 Inbrott, stöld och skadegörelse

8.3.4.1 Inbrott, stöld och skadegörelse

I försäkringslokal eller i bostad

Avdrag görs med 100 %

- om föreskrivet krav på mekaniskt inbrottskydd inte uppfyllts och
- vid stöld från eller skadegörelse i *försäkringslokal* om någon olovligen tagit sig in i *försäkringslokalen* med för låset avsedd nyckel eller passerkort och kod, som förvarats i lokal på samma *försäkringsställe* som inte uppfyller samma krav på inbrottskydd som den *försäkringslokal* där stölden eller skadegörelsen sker.

Förvaring av nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Avdrag görs med 100 %.

Märkning av nyckel och passerkort

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

Ändring av lås, passerkort och kod

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

8.3.4.2 Rån och överfall

Hantering av pengar, värdehandlingar och värdebevis samt vissa stöldbegärliga varor utanför försäkringslokal

Värdetransportväska eller två personer i sällskap

Avdrag görs med 100 % till den del skadan överstiger 100 000 kronor om inte transporten utförs

- med en godkänd värdetransportväska låst med nyckel som inte medförs av transportören eller
- gemensamt av minst två personer som båda fyllt 18 år.

Märkning av nyckel, passerkort och kod till försäkringslokal samt nyckel eller låskombination till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

Ändring av lås, passerkort, kod eller låskombination

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

8.3.4.3 Skadegörelse på och stöld av lös egendom

Avdrag görs med 100 %.

8.3.5 Vatten och maskin byggnad

Avdrag görs med

- 100 % om säkerhetsföreskrifterna för provning av ledningssystem och kravet på utförandet av dagvattenledningar inte följts och
- 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor, om övriga säkerhetsföreskrifter gällande vatten och maskin inte följts.

8.3.6 Övriga säkerhetsföreskrifter

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kronor och högst 400 000 kronor.

8.3.7 Annan skadehändelse

Förvaring av egendom i fordon

Avdrag görs med 100 %.

8.3.8 Naturskada

Snölast på tak

Avdrag görs med 100%.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Den försäkrades skyldigheter vid skada framgår av Allmänna avtalsvillkor kap 2 Vid skada.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

Vid skada på egendom beräknas skadebeloppet enligt nedan angivna regler.

Utlandsrisker

Alla transaktioner relaterade till detta försäkringsavtal hanteras i SEK och i Sverige. Alla skador hanteras från Sverige.

10.1 Skadevärderingsregler

10.1.1 Byggnad

10.1.1.1 Byggnad återställs på samma grund, eller uppförande eller anskaffande av annan byggnad än den skadade

Byggnad återställs på samma grund

Med återställande avses

- reparation, eller
- återuppförande av den skadade *byggnaden* på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Om återställande av den skadade *byggnaden* på dess egen grund sker värderas skadan till den verkliga kostnaden för återställandet med avdrag för värdeminskning genom ålder och bruk på byggnadsdel enligt vad som framgår av "Tabell för åldersavdrag".

Återställandet måste påbörjas snarast och vara fullgjord senast inom två år från skadedagen. Fördröjs återställandet av hinder som inte beror på den försäkrade, kan If medge att återställandet ska vara fullgjort inom två år från den dag hindret upphörde men inte senare än tre år från skadedagen.

Om återställandet utan väsentlig olägenhet kan göras i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad andel av underhållskostnaderna.

Uppförande eller anskaffande av annan byggnad än den skadade

A. Om en annan *byggnad* för samma eller liknande ändamål som den skadade uppförs på samma grund eller på en annan grund i Sverige, eller B. annan befintlig *byggnad* för samma eller liknande ändamål anskaffas på annan plats i Sverige, värderas skadan till den beräknade kostnaden för återställande av den skadade *byggnaden* på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material med avdrag för värdeminskning genom ålder och bruk på byggnadsdel enligt vad som framgår av "Tabell för åldersavdrag, dock högst till den verkliga kostnaden för uppförandet eller anskaffandet.

Vid skadevärderingen ska reduktion ske med det belopp varmed marknadsvärdet ökar genom att uppförandet eller anskaffandet sker på annan plats inom Sverige.

Uppförandet eller anskaffandet måste påbörjas snarast och vara fullgjord senast inom två år från skadedagen. Fördröjs uppförandet eller anskaffandet av hinder som inte beror på den försäkrade, kan If medge att uppförandet eller anskaffandet ska vara fullgjort inom två år från den dag hindret upphörde men inte senare än tre år från skadedagen.

10.1.1.2 Om byggnad inte återställs, uppförs eller anskaffas

Om varken den skadade byggnaden återställs eller annan byggnad uppförs eller anskaffas till samma eller liknande ändamål, värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan, dock högst till den beräknade kostnaden för återställande av den skadade byggnaden på samma grund och på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material med avdrag för värdeminskning genom ålder och bruk på byggnadsdel enligt vad som framgår av "Tabell för åldersavdrag".

10.1.1.3 Fastighetsinventarier

Skadan värderas enligt de regler som gäller för *maskiner och inventarier*.

10.1.1.4 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av *byggnad* hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade berättigad till ersättning för restvärdet av kvarvarande delar.

Den försäkrade är skyldig att följa Ifs anvisningar och på Ifs bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av *byggnaden* inte kan användas.

10.1.1.5 Merkostnad vid myndighetskrav och för byggnad gällande normer

Försäkringen gäller för merkostnad som föranleds av att skadad *byggnad* enligt föreskrifter i Boverkets Byggregler måste ges en annan konstruktion eller utförande än före skadan.

Med merkostnad avses anpassning av *byggnad* till gällande

- energihushållningsregler,
- brandskyddsregler,
- regler för personer med funktionshinder och
- krav på sophantering, skyddsrum eller arbetsmiljö

10.1.1.6 Skadeståndsgaranti

Skadan värderas enligt de regler som gäller vid skada på byggnad och byggnadsdelar.

10.1.1.7 Tabell för åldersavdrag m m

En byggnadsdels eller installations ålder räknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk eller byttes ut. Åldersavdraget är högst 80 % för varje byggnadsdel eller installation (material, arbete inkl. underarbete, rivning och återställande) som före skadan var funktionsduglig.

Åldersavdraget kan däremot bli 100% på hushållsmaskiner och installation för vatten, el, värme, kyla, avlopp, sanitet, gas eller fiber vid skada som ersätts enligt kap. 5 "Maskin, byggnad och värmekulvert".

För byggnadsdel, installation eller ytskikt

- vars underhåll varit eftersatt,
- som utsatts för onormalt slitage eller
- vars användbarhet minskat på grund av nya material eller ny teknik

görs ytterligare avdrag på återställande- och reparationskostnaden. Detta gäller även för byggnadsdel, installation eller ytskikt som inte anges i tabellen för åldersavdrag.

Varje byggnadsdel och installation bedöms för sig. För ytskikt gäller dessutom att varje rum bedöms för sig. Angränsande oskadade rum, t.ex. sammanbyggt vardagsrum och kök med öppen planlösning, med samma ytskikt som i de skadade ersätts inte.

Byggnadsdel Åldersavdrag görs för både material och arbete	Antal år utan åldersavdrag	Avdrag per påbörjat år därefter
A. Installationer för vatten, el, värme, avlopp, sanitet, ventilation m.m.		
• rörsystem och vattenradiatorer, sanitetsgods	10 år	5 %
• elinstallation, fiberoptik	25 år	5 %
• elvärmeslingor i golv	5 år	8 %
• armaturer, tele, larm, ledningar och utrustning för datoruppkoppling samt kabel-TV (även parabol)	5 år	8 %
• murade värmeinstallationer (kachelugn och öppen spis)	20 år	2 %
• övriga värmeinstallationer, t.ex. värmeväxlare, stålkamin	10 år	5 %
• värmepumpinstallationer, varmvattenberedare som ingår i enhet med värmepump, solfångare, takvärme, kylanläggning	2 år	10 %
• ventilationssystem exkl. motorer och styrning	20 år	5 %
• luft/luft värmepumpinstallation	2 år	15 %
• värmekulvert	10 år	5 %
• sprinklerhuvud	10 år	8 %
• styrskåp och elcentraler	10 år	8 %
• hushållsmaskiner	2 år	10 %
• övriga installationer och annan maskinell utrustning inkl. tvättmaskin, torktumlare, mangel i gemensamhetsutrymme i bostadshus, separat varmvattenberedare	5 år	8 %
B. Radio- och TV-antenn (även parabol), markis, persienn, utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation	5 år	10 %
C. Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad - dock inte i våtrum	5 år	8 %
D. Köks-, våtrums- och garderobsinredning	15 år	5 %
E. Dörrar, portar och fönster inkl. lås och beslag	15 år	5 %
F. Golvbeläggning - dock inte i våtrum		
• textil	5 år	8 %
• plast /linoleum/högtryckslaminat	10 år	5 %
• massivt trä, stavparkett och ädelträ	15 år	5 %
• keramik och sten	15 år	5 %
• övrigt material	10 år	5 %
G. Våtrumsbeklädnad inkl. tätskikt		
• golv- och väggmatta	5 år	8 %

• keramiska plattor	10 år	5 %
• övrigt material och utförande samt målning	2 år	10 %

H. Takbeläggning inkl. beslagning och takavvattning

• papp, plast och gummi (även som underlag)	5 år	8 %
• plåt	20 år	5 %
• övrigt material	25 år	5 %

I. Fasad

• träpanel, plåt och puts	25 år	5 %
---------------------------	-------	-----

J. Skorsten

• stål och plåt	5 år	8 %
• annat material	20 år	2 %

K. Hiss

• korg och fästanelordningar i hisschakt	25 år	5 %
--	-------	-----

I. Övrigt

• kretskort och elektronik, styr- och reglerutrustning	5 år	10 %
• övrig maskinell utrustning, t.ex. drivning och transmission	5 år	5 %

Om kostnad för lokalisering, friläggning och återställande avser något som inte är angivet i tabellen, så görs på denna kostnad samma procentuella avdrag som gäller för den skadade byggnadsdelen.

10.1.1.8 Tomt och markanläggningar

Skadan värderas till vad det kostar att återställa *tomt och markanläggningar*.

Vid nyplantering av buskar och träd betalar If ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

10.1.2 Maskiner och inventarier

Datorer och mobiltelefoner värderas med utgångspunkt från inköpspriset för skadat eller stulet föremål och dess ålder räknas från tidpunkten då föremålet togs i bruk som nytillverkat.

Om föremålet enbart delvis har skadats värderas skadan till reparationskostnaden, dock högst till föremålets värde enligt nedanstående tabeller.

Mobiltelefonens ålder i månader	Ersättning i procent av inköpspriset
< 12	100 %
> 12	50 %
> 24	30 %
> 36	20 %

Datorns, surfplattans ålder i månader	Ersättning i procent av inköpspriset
< 12	100 %
> 12	60 %
> 24	40 %
> 36	30 %
> 48	20 %

Motordrivet fordon och släpfordon

Vid skada på motordrivet fordon och släpfordon samt fast monterad utrustning på eller i dessa fordon värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till *marknadsvärdet*.

10.1.2.1 Maskiner och inventarier som återställs

Skadan värderas till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

Föremål vars tekniska värde är mindre än 50 %

Om föremålets *tekniskavärde* vid skadetillfället är mindre än 50 % av *återanskaffningsvärdet* värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det *tekniska värdet*.

Förbrukningsmaterial värderas till föremålets *tekniska värde* vid skadetillfället.

Återställande ska ske senast inom två år från skadedagen.

Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha genomgått genom skadan beaktas inte.

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

Vissa andra föremål

Föremålet återställs

Skadan värderas vid skada på nedanstående föremål till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål. Från *återanskaffningsvärdet* görs avdrag för ålder och bruk enligt nedanstående tabell.

Förbrukningsmaterial värderas till föremålets *tekniska värde* vid skadetillfället.

Återställande ska ske senast två år från skadedagen.

Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha genomgått genom skadan beaktas inte.

Föremål	Antal år utan ålders-avdrag	Avdrag per påbörjat år därefter
Lindningar till		
- transformator	12 år	3 %
- generator	12 år	4 %
- motor	8 år	5 %
Transmissionsutrustning, t.ex. växellåda	5 år	7 %
Kretskort och elektronik, styr- och reglerutrustning	5 år	10 %
Drivning till cnc maskiner, t.ex. servo, spindelmotorer	1 år	15 %
Luft/luft värmepumpänläggning	2 år	15 %
Värmepump med effekt överstigande 15 kW	3 år	8 %
Övriga värmepumpar	2 år	10 %
Ackumulator	1 år	25 %
Delar till förbränningsmotor	1 år	20 %
Laserrör/laserhuvud	1 år	15 %
Duk i plasthall och tält	1 år	15 %
Kablar och linor till hiss, linbana och skidlift	1 år	10 %
Zinkkar	1 år	10 %
Sprinklerhuvud	10 år	8 %
Larm	5 år	8 %
Lås och beslag	15 år	5 %
Utbytbara verktyg t.ex. formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg	1 år	20 %
Kyl-/fryscompressorer, kyl-/frysdisk, värmeskåp	2 år	10 %
Maskinell utrustning för skönhetsbehandlingar	1 år	15 %
Storköksutrustning såsom spis, ugn, fläkt mm	5 år	8 %

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

Om driftsförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna, delar till förbränningsmotor och ackumulator avviker från vad som är normalt kan annan bedömning ske.

Maskiner och inventarier samt hjälpmedel som används i entreprenad- och montageverksamhet

Maskiner och inventarier samt hjälpmedel som återställs

Skadan värderas vid skada på nedanstående föremål till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål. Från återanskaffningsvärdet görs avdrag för ålder och bruk enligt nedanstående tabell.

Förbrukningsmaterial värderas till föremålets tekniska värde vid skadetillfället.

Återställande ska ske senast inom två år från skadedagen.

Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha genomgått genom skadan beaktas inte.

Föremål	Vid återställande		Om återställande inte sker
	Antal år utan ålders-avdrag 1)	Avdrag per påbörjat år därefter	Avdrag per påbörjat år 1)
Bod, container och ställningar	5 år	10 %	10 %
Handverktyg och mindre redskap	1 år	20 %	20 %
Eldrivna verktyg och maskiner	1 år	20 %	20 %
Motordrivna maskiner t.ex. kompressor, byggtork och hiss	1 år	10 %	10 %
Duk i plasthall och tält	1 år	15 %	15 %
Övriga föremål	5 år	10 %	10 %

1) Från den tidpunkt då föremålet togs i bruk som nyttillverkat.

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

Maskiner och inventarier samt hjälpmedel som inte återställs

Skadan värderas till föremålets återanskaffningsvärde med avdrag för i ovannämnda tabells angivna procentsats, dock högst till vad det skulle ha kostat att utan dröjsmål återställa föremålet.

Avdrag på grund av ökad avkastningsförmåga

I det fall avkastningsförmågan hos återställt skadat föremål kan ökas genom tilläggsinvestering som bekostas av försäkringstagaren och som är ekonomiskt mer fördelaktig än vad som varit fallet om skada ej inträffat, reduceras skadeersättningen med värdet av den vinstökning som kan beräknas uppkomma. I dessa fall avses både nominell kapacitetsökning och produktionskostnadsbesparingar utgöra vinstökning.

Nämnda vinstökning tillfaller försäkringstagaren endast i samma proportion som tilläggsinvesteringen står i förhållande till nödvändig kostnad för att uppnå samma avkastningsförmåga än vad som varit fallet om skada ej inträffat.

I det fall avkastningsförmågan hos skadat föremål ökas på grund av att dess återställande inte kan ske genom inköp av likvärdigt föremål, reduceras skadeersättningen med värdet av den verkliga vinst som kan beräknas uppkomma genom den ökade avkastningen.

Utökad avkastningsförmåga ska beaktas under en tid av två år från det att återställandet fullbordades. Enbart vinstökning/verklig vinst som kan beräknas överstiga 1 000 000 kronor beaktas.

10.1.2 Maskiner och inventarier som inte återställs

Återställs inte skadat föremål värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till skillnaden mellan marknadsvärdet omedelbart före och efter skadan.

10.1.3 Lagrad information

Skadan värderas till skäliga kostnader för att återställa informationen inom två år från skadedagen.

10.1.4 Avbrottsförsäkring

10.1.4.1 Hyresförlust

För uthyrd lägenhet eller lokal beräknas hyresförlusten till den nedsättning i hyran som hyresgästen enligt lag kan kräva.

Om hyresgäst gör bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång, eller om hyresavtalet med anledning av skadan enligt lag förfaller, ersätts högst den hyra som skulle ha utgått fram till dagen för återställandet och som längst ytterligare tre månader räknat från den dagen.

För bostadsrättslägenhet beräknas förlusten på motsvarande sätt med utgångspunkt från den nedsättning av avgiften som kan krävas enligt lag eller bostadsrättsföreningens stadgar.

Ersättning förutsätter att hyreskontrakt tecknats eller bostadsrätt förvärvats före skadedagen.

Från ersättningen görs avdrag med

- kostnader som har kunnat inbesparas och
- avskrivningar som har reducerats till följd av skadan.

10.2 Skadeersättningsregler

10.2.1 Egendoms-, avbrotts- och extrakostnadsförsäkring

If betalar

- skada enligt 10.1 Skadevärderingsregler,
- röjningskostnad vid egendomsskada,
- räddningskostnad,
- ränta vid avbrottsförsäkring

med avdrag för

- eventuell underförsäkring,
- självrisk och karenser,
- eventuell påföljd enligt försäkringsavtalet och/eller försäkringsavtalslagen (2005:104), t.ex. påföljd när
 - upplysningsplikten eftersatts
 - säkerhetsföreskrift inte följts enligt 8 Säkerhetsföreskrift,

dock högst med i förekommande fall försäkringsbelopp samt investerings- och indexändring av försäkringsbelopp.

Om betalning inte sker i rätt tid betalas dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

Högsta ersättning vid terrorhandling

För samtliga inom Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Norge och Sverige uppkomna skador eller kostnader, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt står i samband med en *terrorhandling* i dessa länder (terrorskador), är Ifs totala ersättningskyldighet gentemot samtliga försäkringstagare och övriga försäkrade i If gemensamt begränsad till EUR 50 000 000 (kumulskadegränsen).

Överstiger värdet av samtliga ersättningsbara terrorskador (totalskadevärdet) kumulskadegränsen betalas genom denna försäkring ersättning endast för så stor del av skadan som svarar mot förhållandet mellan kumulskadegränsen och totalskadevärdet.

Vid tillämpningen av kumulskadegränsen betraktas samtliga *terrorhandlingar* som företagits inom en period av 48 timmar som en och samma terrorhandling begången vid tidpunkten för den första *terrorhandlingen*. Vid beräkning av kumulskadegränsen tillämpas de valutakurser som gällde dagen innan *terrorhandlingen* begicks.

10.2.2 Egendomsförsäkring

10.2.2.1 Röjningskostnad

If betalar kostnad för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering av försäkrad egendom efter sådan skada som omfattas av försäkringen under förutsättning att kostnaden uppkommer inom ett år från skadetillfället.

10.2.2.2 Merkostnader

If betalar inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel, om inget annat anges i försäkringsbrevet.

10.2.2.3 Underförsäkring

Fullvärdesförsäkrad byggnad

Om uppgifterna i värderingsunderlaget för *byggnad* inte överensstämmer med förhållandena vid skadetillfället och för låg premie betalats föreligger underförsäkring.

Ersättning betalas då endast för så stor del av skadan som svarar mot förhållandet mellan betald premie och den premie som skulle ha betalats.

Fullvärdesförsäkrade maskiner, inventarier och varor

If betalar ersättning enligt gällande skadeersättningsregler utan att underförsäkring åberopas.

Med angivet försäkringsbelopp

If betalar ersättning enligt gällande skadeersättningsregler upp till försäkringsbeloppet utan att underförsäkring åberopas.

Garanti mot underförsäkring

Vid skada på fullvärdesförsäkrad *byggnad* betalar If ersättning utan tillämpning av bestämmelser om underförsäkring under förutsättning att uppgifterna i värderingsunderlaget vid försäkringsårets början är riktiga.

Om försäkringsbeloppet ändras under försäkringsåret gäller garantin mot underförsäkring från tidpunkten för ändringen.

Räddningskostnad vid underförsäkring

Vid underförsäkring betalar If räddningskostnader i samma proportion som egendomsskadan.

Hyresförlust för bostadshus

Om fullvärdesbyggnad är underförsäkrad betalas ersättning för hyresförlust i samma proportion som egendomsskadan på byggnaden.

10.2.2.4 Inteckningshavare

För den som har förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning.

Vid fullvärdesförsäkring av *byggnad* beräknas värdet enligt av If tillämpad värderingsmetod omedelbart före skadetillfället.

10.2.2.5 Skadeersättningsregler i övrigt

If har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

If är inte skyldigt att ta hand om skadad egendom men har rätt att efter att ha lämnat ersättning för den skadade egendomen helt eller delvis överta äganderätten till denna.

Kommer egendom för vilken If betalt ersättning till rätta ska egendomen snarast ställas till Ifs förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar erhållen ersättning.

Om återställande sker efter det att ersättning betalats för den skadade egendomens *marknadsvärde* minskas skadeersättningen med den ränta som belöper sig på marknadsvärdeersättningen under tiden fram till dess att återställande sker. Ränta beräknas enligt Riksbankens referensränta.

1 Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkrad

De försäkrade är:

- Försäkringstagaren.

1.1.1 Anställd

Försäkringen gäller även för anställda hos försäkrad för skador som orsakats i tjänsten.

Som anställd anses:

- Fysisk person som utför arbetsuppgifter i försäkrads ordinarie verksamhet om ersättning för dennes arbete utgår från försäkrad.
- Studerande som praktiserar hos försäkrad.
- Styrelseledamot, dock endast i samband med utövande av tjänst eller annat ideellt uppdrag hos försäkrad.
- Fysisk person som tillfälligt tillhandahålles försäkrad av arbetsförmedling eller liknande förmedling för att utföra arbetsuppgifter som normalt utförs av anställda.

2 När försäkringen gäller

2.1 Inträffande (skada som inträffar under avtalstiden)

Försäkringen gäller för skadeståndskrav avseende skada som inträffar under avtalstiden.

Skadeärendet hänförs till den försäkring som var i kraft när skadan först inträffade.

Serieskada

Om skador i en *serieskada* inträffat under flera avtalstider skall de anses inträffade den avtalstid när den första skadan inträffade.

En *serieskada* omfattas endast om den första skadan i en *serieskada* inträffade under avtalstiden för detta avtal.

2.2 Särskilda bestämmelser

2.2.1 Miljöskada

Vid miljöskada gäller försäkringen för skada som upptäcks under avtalstiden.

Anmärkning: Endast kostnad som är hänförlig till den del av skadan som upptäcks under försäkringstiden ersätts.

Skadeärendet hänförs till den försäkring som var i kraft när skadan först upptäcktes.

Serieskada

Om skador i en *serieskada* upptäckts under flera avtalstider skall de anses upptäckta den avtalstid när den första skadan upptäcktes.

En *serieskada* omfattas endast om den första skadan i en *serieskada* upptäcktes under avtalstiden för detta avtal.

3 Var försäkringen gäller

3.1 Verksamhetsansvar

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

3.1.1 Resor i tjänsten, konferenser och mässor

Försäkringen gäller i hela världen för skada som inträffar vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor.

3.2 Produktansvar

3.2.1 Direkt export

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet under rubriken Försäkrade produkter och omsättning per geografiskt område.

Anmärkning: Med direkt export avses export utan mellanhand till köpare utanför Norden.

3.2.2 Känd indirekt export

Försäkringen gäller även för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet under rubriken Känd indirekt export.

Anmärkning: Med känd indirekt export avses försäljning till någon som i sin tur exporterar till köpare utanför det försäkrade området för direkt export.

3.2.3 Okänd indirekt export

Försäkringen gäller även för skada som inträffar i hela världen vid okänd indirekt export.

Anmärkning: Med okänd indirekt export avses när produkten eller det avlämnade arbetet hamnat utanför det försäkrade området för direkt export eller känd indirekt export, utan att den försäkrade känt till eller borde ha känt till det.

4 Vad som är försäkrat

Denna försäkring gäller för sådana skadeståndskrav som

- överstiger självrisk och
- grundas på allmänna skadeståndsrättsliga regler och
- även i övrigt omfattas av försäkringen.

4.1 Försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller avseende

- verksamhetsansvar och *avlämnade arbeten* för verksamhet
 - produktansvar för produktslag
- som anges i försäkringsbrevet.

4.1.1 Fastighetsansvar

4.1.1.1 Fastighet som används i den försäkrade verksamheten

Försäkring gäller för den försäkrade såsom ägare, brukare eller tomträttsinnehavare av fastighet, där verksamheten bedrivs.

Försäkringen gäller även för byggnads- och anläggningsarbeten som utförs på sådan fastighet som anges i första stycket.

4.1.1.2 Fastighet som inte används i den försäkrade verksamheten

Försäkringen gäller också för skadeståndskrav som framställs mot den försäkrade i egenskap av fastighetsägare eller på annat sätt ansvarig för byggnad eller fastighet som inte används i den försäkrade verksamheten, men som särskilt nämns i försäkringsbrevet.

4.1.2 Uthyrning av personal inom den försäkrade verksamheten

Försäkringen gäller även för uthyrning av försäkrads personal under förutsättning att den sker inom den försäkrade verksamhet som anges i försäkringsbrevet.

4.2 Åtagande

För skadeståndskrav som är försäkrade åtar sig If att för den försäkrade

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- företräda försäkrad vid rättegång eller skiljemannaförfarande och betala rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad inte kan få av motpart eller av annan
- betala det skadestånd som överstiger självrisk och som försäkrad är skyldig att betala.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Allmänt om vad försäkringen omfattar

För villkor avseende omfattning och utökad omfattning som anges i 5.1.1-5.1.3 se 5.3 Särskilda omfattningsbestämmelser.

5.1.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada

- enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler
- enligt försäkrade avtal som anges i 5.1.4

samt för sådan förmögenhetsskada som är en direkt följd av enligt detta villkor ersättningsbar person- eller sakskada.

5.1.1.1 Omfattning

- Verksamhetsansvar.
- Produktansvar.
- Ingrediens- och komponentskada.
- Nyckelförlust.
- Tillfälligt lånad eller annars nyttjad egendom.
- Hyrd lokal.
- Tillfälligt lån av truck eller annat motorredskap vid lastning och lossning.
- Omhändertagen egendom - serviceverksamhet.

5.1.2 Ren förmögenhetsskada

Försäkringen omfattar även skadeståndsskyldighet för *ren förmögenhetsskada* enligt 5.1.2.1 - 5.1.2.2.

5.1.2.1 Omfattning

- Miljöskada.
- Ingrediens- och komponentskada.
- Byggherreansvar.

5.1.3 Annan omfattning

Försäkringen omfattar även:

- Skadeståndsskyldighet vid personuppgiftsansvar, se 5.3.1 Personuppgiftsansvar.
- Transportansvar.

5.1.4 Försäkrade avtal

- Allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.
- Sedvanligt kontrakt med strömlieferantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt ellagen.
- Sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar.
- Sedvanligt kontrakt med järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller begagnande av obebakad järnvägsövergång.

Se undantag 5.2.7 Särskilt åtagande nedan.

5.2 Allmänt om vad försäkringen inte omfattar

5.2.1 Skada som drabbar försäkrad

Försäkringen gäller inte för skada som drabbar försäkrad.

5.2.2 Gemensamma ekonomiska intressen

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav mellan de försäkrade. Försäkringen gäller heller inte för skadeståndskrav mellan den försäkrade och den försäkrades moder- eller dotterbolag, eller skadeståndskrav mellan den försäkrade och ett företag eller en verksamhet

- i samma koncern
- där ägarrelationen mellan den försäkrade och den skadeståndskravande är 50 % eller mer
- där den försäkrade ensam eller tillsammans med medförsäkrad, eller aktieägare i dessa, eller aktieägares nära anhörig har mer än 50 % ägande eller betydande inflytande.

5.2.3 Krav mellan de försäkrade

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav mellan de försäkrade.

5.2.4 Utfästelse, garanti eller marknadsföring

Försäkringen gäller inte för skada i den mån den försäkrade är ansvarig för skadan enbart på grund av uttrycklig eller underförstådd utfästelse, garanti eller marknadsföring.

5.2.5 Försening

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med försening av något slag på den försäkrades sida.

5.2.6 Böter, vite, straffskadestånd

Försäkringen omfattar inte böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd (punitive damages) såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

5.2.7 Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som försäkrad eller någon för vilken han svarar genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta utöver gällande skadeståndsrätt eller försäkrat avtal.

5.2.8 Berusning eller drogpåverkan

Försäkringen gäller inte för skada orsakad under självorsakad berusning eller annan drogpåverkan. Detta undantag gäller dock endast om försäkrads arbetsledning eller företagsledning hade kännedom om berusningen.

5.2.9 Kända fel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av levererad produkt eller avslutat arbete om den försäkrade eller dennes arbetsledning känt till, eller bort känna till, felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

5.2.10 Bristfälliga undersökningar

Försäkringen gäller inte om den försäkrade eller dennes arbetsledning inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa levererad produkts eller avslutat arbetes lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att defekt i produkten inte upptäckts.

5.2.11 Miljöskada

Försäkringen gäller inte för skada genom

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjö eller annat vattenområde, grundvatten, luft samt mark
 - ändring av grundvattennivån
 - buller, skakning, värme, lukt eller ljus
 - fukt eller kondens
 - översvämning i samband med nederbörd
 - annan liknande störning
- såvida inte skadan beror på
- att fel - dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod - tillfälligt begås vid användning av eller arbete på byggnad, anläggning eller anordning och skada därigenom uppkommer plötsligt och oförutsett
 - att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

Undantaget avser inte:

- Byggherreansvar.
- Produktansvar.

5.2.12 Levererad produkt eller avlämnat arbete

5.2.12.1 Skada på levererad produkt eller avlämnat arbete

Försäkringen gäller inte för skada på *produkt* som den försäkrade levererat eller för felaktigt utfört arbete.

Försäkringen gäller dock för skada på *produkt* som den försäkrade tidigare levererat eller tidigare avlämnat arbete om skadan

- inträffar till följd av att den försäkrade fullgör annat avtal än det tidigare leveransavtalet eller
- utför underhålls- eller servicearbete efter garantitidens utgång.

5.2.12.2 Kostnader vid fel i produkt eller avlämnat arbete

Försäkringen omfattar inte kostnader för någon av följande åtgärder som avser eller har anknytning till levererade produkter eller avslutade arbeten:

- Att spåra produkt som har satts på marknaden.
- Information med anledning av fel, defekt eller säkerhetsbrist.
- Reklamation eller undersökning.
- Återtagande eller borttagande.
- Omleverans eller utbyte.
- Prisavdrag, täckningsköp eller hävning.
- Reparation, ändring eller justering.
- Deponering eller destruktion.

5.2.13 Farliga produkter, ingredienser och komponenter

5.2.13.1 Läkemedel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av produkt i dess egenskap av *läkemedel*.

5.2.13.2 Tobak

Försäkringen gäller inte för personskada orsakad av skadebringande egenskaper hos tobak, tobaksprodukter, nikotinpreparat, e-cigarett, vätska till e-cigarett och liknande eller ersättningsprodukter för dessa.

5.2.13.3 Atomkärnprocess

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

5.2.13.4 Asbest, Formaldehyd, PCB

Försäkringen gäller inte för personskada orsakad av

- asbest
- formaldehyd
- polyklorerade bifenyl (PCB).

5.2.13.5 Blodprodukter m.m.

Försäkringen gäller inte för skada som, direkt eller indirekt, orsakats av AIDS, HIV eller andra sjukdomar relaterade till produkter eller preparat från människoblod, serum eller andra kroppsvätskor. Försäkringen gäller inte heller för skada som är en direkt eller indirekt följd av det nyssnämnda.

5.2.13.6 Luftfartyg och luftfartygskomponenter

Försäkringen gäller inte för skada genom levererade luftfartyg eller luftfartygskomponenter.

Anmärkning: Med luftfartygskomponent avses flygkropp, vingar, stjärtparti, landningsställ, motor med hjälpapparat inkl. upphängningsanordningar, styrutrustning, elektronisk utrustning och instrumentering samt hydraulisk utrustning och liknande utrustning som särskilt konstruerats, tillverkats eller certifierats för luftfartyg.

5.2.13.7 Solarium

Försäkringen gäller inte för personskada som har samband med användande av solarium. Dock gäller försäkringen vid instruktions-, handhavande- eller materialfel.

5.2.14 Annan försäkring

5.2.14.1 Arbetsskada

Försäkringen gäller inte för *arbetsskada* som drabbar försäkrads egna anställda.

För *arbetsskada* som drabbar annan än försäkrads egna anställda, gäller försäkringen inte till den del ersättning kan lämnas genom annan försäkring. Försäkringen gäller dock vid regress mot försäkrad.

5.2.14.2 Patientskada

Försäkringen gäller inte för patientskada, oavsett om denna uppkommit i kliniskt försök eller i annan verksamhet. Detta undantag tillämpas dock inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger mot den försäkrade.

5.2.14.3 Projektförsäkring

Försäkringen gäller inte för skada i samband med projekt där projektspecifik konsultansvarsförsäkring har tecknats.

5.2.15 Skada genom motorfordon, fartyg, spårbundna fordon, luftfartyg

5.2.15.1 Motorfordon

Försäkringen gäller inte för skada som

- kan omfattas av trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning
- inträffar till följd av trafik med motorfordon när det används inom inhägnat tävlingsområde.

5.2.15.2 Fartyg

Försäkringen gäller inte för sakskada till följd av kollision orsakad genom skepp eller båt eller av deras bogserade föremål när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa farkoster.

5.2.15.3 Spårbundna fordon

Försäkringen gäller inte för skada genom spårbundna fordon när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa fordon.

Undantaget avser inte sådan trafik som omfattas av 5.1.4 Försäkrat avtal, 4 punkten.

Anmärkning: Särskild ansvarsförsäkring för spårbunden trafik kan köpas.

5.2.15.4 Luftfartyg m.m.

Försäkringen gäller inte för skada genom luftfartyg, svävare eller hydrokopter när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa farkoster.

5.2.16 Undantag för viss verksamhet

5.2.16.1 Laserbehandling

Försäkringen gäller inte för personskada till följd av laserbehandling, såvida inte laserutrustningen hanterats av legitimerad läkare eller medicinsk personal som stod under sådan läkares överinseende.

5.2.16.2 Flygplats

Försäkringen omfattar inte det ansvar som kan åläggas försäkrad i dennes egenskap av flygplatsansvarig.

5.2.17 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skada till följd av fel eller försummelse i samband med *konsultuppdrag*.

5.2.18 Krig

Försäkringen gäller inte för skada, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, invasion, terrorism, krigsliknande handlingar oavsett om det föreligger en krigsförklaring eller ej, inbördeskrig, myteri, revolution, uppror, civila oroligheter, strejk, lockout eller handlingar av en eller flera personer som olagligt har tagit makten.

5.3 Särskilda omfattningsbestämmelser

5.3.1 Personuppgiftsansvar

Personuppgiftsansvar enligt PUL

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan bli skyldig att betala enligt 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

Personuppgiftsansvar enligt GDPR

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för materiell och immateriell skada som den försäkrade i egenskap av personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträde kan bli skyldig att betala enligt artikel 82 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (*allmän dataskyddsförordning*).

5.3.2 Byggherreansvar

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av miljöbalken (1998:808) eller andra grannelagsrättsliga regler som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre vid mark-, byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten.

Försäkringen gäller dock med ett begränsat skydd enligt 5.3.2.1.

5.3.2.1 Fastighet som används i den försäkrade verksamheten

Försäkringen gäller för den försäkrade i egenskap av byggherre för fastighet enligt 4.1.1.1 och där den årliga investeringskostnaden är högst 2 000 000 kronor.

Försäkringen gäller inte för övertaget byggherreansvar.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.3 Produktansvar

Försäkringen gäller för skada genom *levererad produkt*.

5.3.4 Ingrediens- och komponentskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för sakskada eller *ren förmögenhetsskada* som beror på att egendom

- med vilken *levererad produkt* förenats (genom exempelvis sammanfogning, sammansmältning, blandning, pressning, applicering, ytbehandling eller emballering)
- som - efter bearbetning eller förädling eller annan användning av *levererad produkt* - helt eller till en del består av denna produkt
- som är djur eller växter, efter förbrukning av *levererad produkt*
- som är informationsbärare (såsom trycksaker eller datamedia) efter överföring av information från *levererad produkt*

skadas eller försämras, blir dyrare att bearbeta eller framställa, minskar i värde eller - helt eller delvis - inte kan användas för sitt avsedda ändamål.

5.3.5 Nyckelförlust

Försäkringen ersätter skäligen och nödvändiga kostnader för ändring eller, om så erfordras, byte av lås i fastigheter i samband med att omhändertagen nyckel förkommit.

Undantag

Ersättning betalas dock inte

- om nyckeln var märkt med namn eller adress i klartext
- vid stöld ur olåst fordon
- kostnader för ändring eller byte av lås när en anställd inte lämnat tillbaka nyckel vid anställningens upphörande.

Vid nyckelförlust ska polisanmälan ske och kopia lämnas till If.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.6 Hyrd, leasad, lånad eller annars nyttjad egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person hyrt, lånat, leasat eller annars nyttjat.

Försäkringen gäller dock för omhändertagen egendom enligt omfattning som anges under 5.3.6.1-5.3.6.3.

5.3.6.1 Tillfälligt lånad eller annars nyttjad egendom

Försäkringen gäller för skada på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person tillfälligt lånat eller annars nyttjat.

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person hyrt eller leasat.

Försäkringen gäller inte för skada på motordrivna fordon, luftfartyg, skepp eller båtar som den försäkrade eller någon som denne ansvarar för har omhändertagit, lånat eller annars nyttjat.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.6.2 Hyrd lokal

Försäkringen gäller för skada på lokal eller byggnad, även byggnad på ofri grund, som försäkringstagaren disponerar genom hyresavtal, samt tillhör till sådan byggnad enligt Jordabalken 2 kap. 1-2 §§, om

- skadan orsakats genom brand eller vatten och
- den försäkrade stadigvarande hyr lokalen eller byggnaden för sin verksamhet.

Undantag

Försäkringen gäller inte för tillhör enligt Jordabalken 2 kap. 3 § eller annan av den försäkrade eller för hans räkning hyrd eller leasad lös egendom.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.6.3 Tillfälligt lånat eller annars nyttjat motorredskap vid lastning eller lossning

Försäkringen gäller för skada på tillfälligt lånat truck eller motorredskap vid lastning och lossning.

Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på det som lastats eller lossats.

Försäkringen gäller inte om föraren inte har det körkort, förarbevis eller den ålder som krävs enligt lag eller förordning. Nedsättning görs dock inte om försäkrad kan göra sannolikt att denne inte insett eller inte borde ha insett förhållandet, eller att denne gjort vad denne kunnat för att förhindra körningen.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

5.3.7 Transportansvar

Försäkringen gäller för skada enligt transporträttsliga regler och försäkrade avtal.

Gemensamt haveri

Försäkringen gäller för sådant bidrag i Gemensamt Haveri som försäkringstagaren är skyldig att erlægga enligt gällande befordringsbestämmelser men ej kan återfå av uppdragsgivare eller varuägare.

En förutsättning är att försäkringstagaren tillhandahåller If haveriförbindelser utfärdade av varuägare eller dennes försäkringsgivare samt fakturakopia och andra handlingar som krävs för återkrav.

Kostnader för borttransport och destruktions

Försäkringen gäller för kostnader för borttransport och destruktions av skadat gods, vilka försäkrad kan åsamkas. Det förutsätts dock att försäkrad är lagligen skyldig att betala sådan kostnad samt att kostnaden inte är ersättningsgill under transportförsäkring eller obligatorisk trafikförsäkring.

Cabotage

Försäkringen gäller för den försäkrades ansvar vid transport av gods i Norge, Finland, Danmark, Island, Tyskland, Frankrike, Italien, Spanien, Portugal, Holland, Belgien, Luxemburg, Storbritannien, Irland och Grekland i enlighet med gällande lagar och allmänna bestämmelser då nationella och internationella lagar, föreskrifter och bestämmelser för cabotagettransport är uppfyllda.

Undantag

Transportåtagande med tidslöfte

Försäkringen gäller inte för ersättningskyldighet på grund av att den avtalade transporttiden har överskridit transportåtagande med tidslöfte.

Värdehandlingar och värdeföremål

Försäkringen gäller inte för kontanter, värdepapper och värdehandlingar såsom obligationer, skuldebrev eller andra värdehandlingar, bearbetade eller obearbetade ädelmetaller, ädelstenar, pärlor, smycken, konst eller föremål med samlarvärde.

Farligt gods

Försäkringen gäller inte vid transport av farligt gods om skadan eller förlusten beror på att transporten inte utförts enligt i landet gällande lagar och förordningar.

Databrott

Detta är en översättning från engelska till svenska av "LMA5403 - MARINE CYBER ENDORSEMENT (11 November 2019)". Om någon tveksamhet avseende denna översättning har den engelska skrivningen företräde.

1. Med undantag för vad som sägs i paragraf tre nedan gäller försäkringen inte för skada, förlust, ansvar eller kostnader som direkt eller indirekt orsakats av, bidragit till eller uppkommit vid användning av eller operation på någon dator, datorsystem, datorprogram, skadlig kod, datavirus, datorprocess eller något annat elektroniskt system som ett medel för att orsaka skada.
2. Försäkringen gäller dock för skada, förlust eller kostnader som omfattas av denna försäkring som orsakats enligt ovan utan att vara ett medel för att orsaka skada.
3. Detta undantag gäller inte för risk som täcks av en krigsförsäkring om sådan orsakats av, bidragit till eller uppkommit vid användning av eller operation på någon dator, datorsystem, datorprogram, datorprocess eller något annat elektroniskt system i samband med avfyrning och/eller användande av styrsystem och/eller skjutmekanism för vapen eller missiler.

Punktskatter eller andra avgifter

Försäkringen gäller inte för punktskatter eller andra avgifter avseende alkohol och tobak.

Särskilda tjänster

Försäkringen gäller inte för förlust, skada eller kostnad som uppkommit till följd av att försäkringstagaren enligt avtal om lagring påtagit sig att utföra särskilda tjänster såsom bearbetning, installation, sortering, plockning, omfördelning, prismärkning eller fakturering, och ersättningskyldigheten har uppkommit i samband med ett sådant åtagande.

Inventeringsdifferens

Försäkringen gäller inte för förlust, skada eller kostnad som uppkommit till följd av att så kallad inventeringsdifferens uppkommit, d v s när gods saknas vid inventering av lager eller annan kontrollräkning och orsaken till förlusten inte kan fastställas.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

För följande omfattningar gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i 6.2 Begränsat försäkringsbelopp:

- Gemensamt haveri.
- Kostnader för borttransport och destruktions.

Självrisk

För denna omfattning gäller den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

Vid följande skadehändelser eller förhållanden tillkommer en extra självrisk enligt 7.2.5:

- Kollision i höjdded.

- Bristfällig täckning eller säkring av gods.
- Bristfälligt rengjort lastutrymme.
- Stöld av vissa varuslag
 - tobaksvaror,
 - läkemedel,
 - bilar,
 - sprit,
 - datorer med tillhörande kringutrustning,
 - hemelektronik,
 - mobiltelefoner.
- Temperaturreglerad transport
 - temperaturskrivare saknas eller varit ur funktion,
 - bristande temperaturavskiljning.

5.3.8 Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller för omhändertagen egendom enligt utökad omfattning som anges under 5.3.9 för:

- Omhändertagen egendom - serviceverksamhet.

Omhändertagen egendom i övrigt

Omfattning för:

- Nyckelförlust, se 5.3.5.
- Hyrd, leasad, lånad eller annars nyttjad egendom, se 5.3.6.
- Transportansvar, se 5.3.7.

5.3.9 Särskilda omfattningsbestämmelser för viss försäkrad verksamhet

5.3.9.1 Omhändertagen egendom - serviceverksamhet

Försäkringen gäller för skada på egendom som försäkrad har omhändertagit för serviceåtagande.

Omhändertagen egendom i övrigt

Omfattning för:

- Nyckelförlust, se 5.3.5.
- Hyrd, leasad, lånad eller annars nyttjad egendom, se 5.3.6.
- Lyft, transport och lagring utan åtagande, se 5.3.7.

Undantag

Denna omfattning gäller inte för

- *entreprenadverksamhet*
- motordrivna fordon, luftfartyg, skepp eller båtar som den försäkrade eller någon som denne ansvarar för har omhändertagit.

Försäkringsbelopp

För denna omfattning gäller ett begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet, se även 6.2 Begränsat försäkringsbelopp.

6 Försäkringsbelopp

6.1 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta sammanlagda ersättning som If betalar för skadestånd, inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna och räddningskostnader.

Anmärkning: Med utrednings- och förhandlingskostnader avses kostnad för arbete som utförs av annan än Ifs personal.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäkringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas - det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

6.2 Begränsat försäkringsbelopp

6.2.1 Särskilt försäkringsbelopp

För följande omfattningar gäller ett begränsat försäkringsbelopp.

Personuppgiftsansvar enligt PUL

Ifs ersättningsskyldighet för skada enligt 5.3.1 är begränsat till 5 000 000 kronor vid varje skada och till 10 000 000 kronor för samtliga skador som inträffat under samma avtalstid.

Byggherreansvar

Ifs ersättningsskyldighet för

- personskada är begränsat till 10 000 000 kr per skadehändelse och avtalstid
- sakskada och *ren förmögenhetsskada* är begränsat till 5 000 000 kr per skadehändelse och avtalstid.

Gemensamt haveri

Ifs ersättningsskyldighet för skada enligt 5.3.7 transportansvar, gemensamt haveri är begränsat till 1 000 000 kronor per skadehändelse, dock högst 2 000 000 kronor per avtalstid.

Kostnader för borttransport och destruktion

Ifs ersättningskyldighet för skada enligt 5.3.7 transportansvar, kostnader för borttransport och destruktion är begränsat till 400 000 kronor per skadehändelse, dock högst 800 000 kronor per avtalstid.

6.2.2 Begränsat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet

För följande omfattningar gäller ett begränsat försäkringsbelopp som framgår av försäkringsbrevet

- Nyckelförlust.
- Tillfälligt lånad eller annars nyttjad egendom.
- Hyrd lokal.
- Tillfälligt lån av truck eller annat motorredskap vid lastning och lossning.
- Transportansvar.

6.3 Serieskada

För skador som betraktas som en *serieskada* är ersättningen begränsad till ett försäkringsbelopp.

7 Självrisk

7.1 Grundsälvrisk

Vid varje skada dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd inklusive ränta, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande och räddningsåtgärd en självrisk.

Självrisken anges i försäkringsbrevet.

För vissa skadehändelser gäller dock en förhöjd självrisk. Se mer om detta nedan under 7.2.1 Förhöjd självrisk samt i försäkringsbrevet.

7.2 Särskild självrisk

7.2.1 Förhöjd självrisk

Avtal kan träffas om annan självrisk, vilken då anges i försäkringsbrevet. Den förhöjda självrisken tillämpas dock alltid om den är högre.

7.2.1.1 Heta arbeten

Självrisken är 30 % av skadebeloppet, dock lägst 40 000 kronor och högst 400 000 kronor vid sakskada genom brand eller explosion som uppkommit till följd av heta arbeten. Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

7.2.1.2 Sprutmålning

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 20 000 kronor och högst 200 000 kronor vid sakskada genom sprutmålning.

7.2.1.3 Sprängning

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 20 000 kronor och högst 200 000 kronor vid sakskada genom sprängning.

7.2.1.4 Markarbeten

Självrisken är 10 % av skadebeloppet, dock lägst grundsälvrisken för verksamhetsansvar och högst 200 000 kronor vid sakskada genom

- pålning
- spontning eller
- vid skada på ledningar och kablar i marken genom grävnings-, schaktnings- eller återfyllningsarbete.

7.2.1.5 Transportansvar

Extra självrisk utgår enligt nedan och gäller i tillägg till den självrisk som anges i försäkringsbrevet.

Kollision i höjdded

Extra självrisk utgår med 30 000 kronor för skada till följd av kollision i höjdded.

Bristfällig täckning eller säkring av gods

Extra självrisk utgår med 15 000 kronor för skada som orsakas av bristfällig täckning eller säkring av gods.

Bristfälligt rengjort lastutrymme

Extra självrisk utgår med 15 000 kronor för skada som orsakas av bristfälligt rengjort lastutrymme.

Stöld av vissa varuslag

Extra självrisk utgår med 15 000 kr för stöld av följande varuslag.

- tobaksvaror,
- läkemedel,
- bilar,
- sprit,
- datorer med tillhörande kringutrustning,
- hemelektronik,
- mobiltelefoner.

Temperaturskrivare

Extra självrisk utgår med 15 000 kronor om temperaturskrivare saknas eller varit ur funktion.

Bristande temperaturavskiljning

Extra självrisk utgår med 30 000 kronor för skada som orsakas av bristande temperaturavskiljning.

7.3 Serieskada

För skador som betraktas som en *serieskada* tillämpas endast en självrisk.

8 Säkerhetsföreskrifter

Om den försäkrade inte följt säkerhetsföreskrifterna nedan och det kan antas vara till men för If, är If berättigat till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.

8.1 Dokumentation

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar ska förvaras på sådant sätt att de på Ifs begäran kan uppvisas vid inträffad skada.

8.2 Transportansvar

Den försäkrade är skyldig att

- iaktta lagar och andra författningar, myndighetsföreskrifter, andra föreskrifter samt användar- och bruksanvisningar tillkomna i syfte att förebygga eller begränsa skada eller handhavandefel,
- följa de säkerhetsföreskrifter som anges i försäkringsbrevet,
- tillse att godset som hanteras är fackmannamässigt paketerat och emballerat innan uppdraget påbörjas,
- vid transport, lyft eller förvaring av nederbörds känsliga varor tillse att varorna skyddas på ett fackmannamässigt sätt,
- vid transport eller förvaring av temperaturkänsliga varor tillse att transportmedlet, fordonet eller lagret är specialkonstruerat och utrustat för transport, omlastning eller förvaring av denna typ av varor.

Försäkringstagaren förbinder sig att kontrollera att anlidade biltransportörer har gällande transportöransvarsförsäkring vars omfattning täcker ansvaret enligt de ansvarsbestämmelser som transporten utförs i enlighet med.

Om den försäkrade agerar som transportör är denne vidare skyldig att tillse att

- vid lastning och lossning, skall fordonets startnyckel alltid tas ur fordonet och förvaras på betryggande sätt,
- då föraren lämnar fordonet och vid andra uppehåll än vid lastning och lossning, skall fordonet hållas under bevakning samt förarhytt och lastutrymmen vara låsta, eller parkeras inom ett bevakat område, samt
- skälig försiktighet efter omständigheterna iakttas och att skäliga åtgärder för att förhindra stöld av fordonet och/eller lasten vidtas.

If har rätt att före eller under avtalstiden införa ytterligare säkerhetsföreskrifter. Sådana säkerhetsföreskrifter tillställs den försäkrade skriftligen.

Särskilda säkerhetsföreskrifter för leveranser av sprit, partier överstigande 1 000 kilo samt tobak och mobiltelefoner

- vid vägtransport (inkl färja) skall lasten gå i fordon försett med skåp, plomberat och försett med GPS-övervakning eller motsvarande
- transportuppdrag får endast lämnas till fast kontrakterad underåkare och denne får i sin tur inte lämna uppdraget vidare till andra underåkare
- för transporter av tobak och mobiltelefoner med ett värde överstigande SEK 3 000 000 per transport gäller dessutom att bilen skall ha två chaufförer varav en chaufför alltid skall vara kvar i bilen.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

9.1 Räddningsplikt

Då skada som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffat eller kan befaras komma att inträffa är försäkrad skyldig att efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skadan.

Den försäkrade ska vidare om någon annan är ersättningskyldig, vidta nödvändiga åtgärder för att bevara Ifs rätt mot denne.

Om försäkrad uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan, och om det kan antas ha varit till skada för If, är If gentemot försäkrad berättigat till skäligt avdrag från den ersättning som annars skulle betalats, eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.2 Anmälan om skada

Den försäkrade ska snarast möjligt skriftligen underrätta If om

- skadeståndskrav som har framställts mot försäkrad
- sin kännedom om att någon avser att framföra skadeståndskrav mot försäkrad
- handling som försäkrad inser eller har skälig anledning anta kan komma att leda till skadeståndskrav.

Krav som härrör från underrättelse enligt ovan ska anses framställt under den avtalstid då underrättelsen gjordes.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättningen eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.3 Utredning m.m.

Det åligger försäkrad att biträda If i utredningen av skadan och därvid lämna de upplysningar om skadan som If begär. Försäkrad är även skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som kan genomföras inom försäkrads verksamhet och som är av betydelse för skadans bedömning och försäkrads ansvarighet.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.4 Förlikning

Om If så begär är den försäkrade skyldig att medverka till en förlikning med den skadelidande.

Kommer en förlikning inte till stånd på grund av den försäkrades bristande medverkan upphör Ifs åtaganden. Det åligger If i sådant fall att skriftligen upplysa den försäkrade om tidpunkten för upphörandet.

9.5 Medgivande m.m.

Den försäkrade har inte rätt att utan Ifs tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning.

Iakttar den försäkrade inte av If lämnade föreskrifter i skadeärendet är If – om inte kravet uppenbart var lagligen grundat – fritt från sina åtaganden.

9.6 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om försäkrad uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning är If gentemot försäkrad berättigat till skäligt avdrag från den ersättning som annars borde ha betalats eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

Avdrag eller befrielse enligt ovan gäller inte i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

9.7 Rättegång m.m.

Har försäkrad i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polismyndighet eller annan myndighet eller har han i sådan sak instämts till domstol, ska han omedelbart underrätta If om detta. If äger rätt att utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

Försäkrad är även skyldig att utan ersättning tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

Försäkrad är skyldig att aktivt medverka i rättegång eller annat rättsligt förfarande.

Om ansvar har sin grund i dom som grundas på den försäkrades passivitet eller utevaro från rättens sammanträde eller parts underlåtenhet att avge svar (tredskodom) äger If rätt till fullständig befrielse från sina åtaganden, om det inte är uppenbart att domslutet skulle ha blivit detsamma efter en materiell prövning.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Räddningskostnader

Avseende räddningskostnader se allmänna avtalsbestämmelser 2.2.4 Räddningskostnader.

Ersättning lämnas dock inte för kostnad för sanering av egen egendom eller på fastighet som ägs, hyrs eller annars nyttjas av den försäkrade.

Ersättning lämnas inte heller att avvärja befarad skada på grund av säkerhetsbrist eller defekt hos *produkt* som den försäkrade levererat.

10.2 Ränthebestämmelser

Ersättning lämnas inte för räntekostnader som uppkommit på grund av den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som enligt detta villkor ankommer på honom.

10.3 Särskilda skadevärderingsregler

10.3.1 Motorsfordonsverkstad

Vid reparation av skada som försäkrad orsakat, som omfattas av ansvarsförsäkringen och som försäkrad reparerar, ersätter If den försäkrade med ett schablonbelopp på 500 kr exkl. moms per timme.

1 Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkrad

De försäkrade är:

- Försäkringstagaren.

1.1.1 Anställd

Försäkringen gäller även för anställda hos försäkrad för skador som orsakats i tjänsten.

Som anställd anses:

- Fysisk person som utför arbetsuppgifter i försäkrads ordinarie verksamhet om ersättning för dennes arbete utgår från försäkrad.
- Studerande som praktiserar hos försäkrad.
- Styrelseledamot, dock endast i samband med utövande av tjänst eller annat ideellt uppdrag hos försäkrad.
- Fysisk person som tillfälligt tillhandahålles försäkrad av arbetsförmedling eller liknande förmedling för att utföra arbetsuppgifter som normalt utförs av anställda.

2 När försäkringen gäller

2.1 Upptäckande (skada som upptäcks under avtalstiden)

Försäkringen gäller för skada som upptäcks under avtalstiden.

Skadeärendet hänförs till den försäkring som var i kraft när skadan först upptäcktes. Endast kostnad som är hänförlig till den del av skadan som upptäcks under försäkringstiden ersätts.

Om skador i en *serieskada* upptäckts under flera avtalstider skall de anses upptäckta den avtalstid när den första skadan upptäcktes.

En serieskada omfattas endast om den första skadan i en *serieskada* upptäcktes under avtalstiden för detta avtal.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden.

4 Vad som är försäkrat

4.1 Kostnader

Försäkringen gäller för *avhjälpandekostnader* som tillsynsmyndigheten ålagt försäkrad eller som godkänts av If.

Med *avhjälpandekostnader* avses kostnader för avhjälpande av allvarlig miljöskada och föroreningskada enligt 10 kap. miljöbalken, eller motsvarande lagrum i övriga nordiska länder.

För det fall tillsynsmyndighet fattat beslut om åtgärder för avhjälpande av skada som är mer omfattande än vad If bedömer är påkallat och som inte godtas av If eller av försäkrad åtar sig If att

- överklaga beslutet
- företräda försäkrad vid överklagande av beslutet och betala kostnader och rättegångskostnader som försäkrad inte kan få av motpart eller av annan.

4.2 Skadestånd

Försäkringen omfattar den försäkrades skadeståndsskyldighet för *avhjälpandekostnader*.

För skadeståndskrav som är försäkrade åtar sig If att för den försäkrade

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- företräda försäkrad vid rättegång eller skiljemannaförfarande och betala rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad inte kan få av motpart eller av annan
- betala det skadestånd som överstiger självriskan och som försäkrad är skyldig att betala.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Vad försäkringen omfattar

5.1.1 Kostnader och skadestånd

Försäkringen gäller vid plötslig och oförutsedd fysisk skada samt, om så anges i försäkringsbrevet, vid gradvis uppkommen fysisk skada, för

- *avhjälpandekostnader*
- skadestånd som kan uppkomma för försäkrad avseende *avhjälpandekostnader*.

5.1.2 Försäkrade avtal

- Allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.
- Sedvanligt kontrakt med strömlieferantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt ellagen.
- Sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar.
- Sedvanligt kontrakt med järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller begagnande av obebakad järnvägsövergång.

Se undantag 5.2.7 Särskilt åtagande nedan.

5.2 Vad försäkringen inte omfattar

5.2.1 Gemensamma ekonomiska intressen

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav mellan de försäkrade. Försäkringen gäller heller inte för skadeståndskrav mellan den försäkrade och den försäkrades moder- eller dotterbolag, eller skadeståndskrav mellan den försäkrade och ett företag eller en verksamhet

- i samma koncern
- där ägarrelationen mellan den försäkrade och den skadeståndskrivande är 50 % eller mer
- där den försäkrade ensam eller tillsammans med medförsäkrad, eller aktieägare i dessa, eller aktieägares nära anhörig har mer än 50 % ägande eller betydande inflytande.

5.2.2 Krav mellan de försäkrade

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav mellan de försäkrade.

5.2.3 Böter, vite, straffskadestånd

Försäkringen omfattar inte böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd (punitive damages) såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

5.2.4 Kända skador

Försäkringen gäller inte för skada eller omständighet som vid försäkringens ikraftträdande var känd eller borde varit känd av företagsledning eller arbetsledning hos försäkrad.

5.2.5 Kända fel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av levererad produkt eller avslutat arbete om den försäkrade eller dennes arbetsledning känt till, eller bort känna till, felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

5.2.6 Bristfälliga undersökningar

Försäkringen gäller inte om den försäkrade eller dennes arbetsledning inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa levererad produkts eller avslutat arbetes lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att defekt i produkten inte upptäckts.

5.2.7 Särskilt åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som försäkrad eller någon för vilken han svarar genom särskilt avtal åtagit sig att ersätta utöver gällande skadeståndsrätt eller försäkrat avtal.

5.2.8 Berusning eller drogpåverkan

Försäkringen gäller inte för skada orsakad under självorsakad berusning eller annan drogpåverkan. Detta undantag gäller dock endast om försäkrads arbetsledning eller företagsledning hade kännedom om berusningen.

5.2.9 Farliga produkter, ingredienser och komponenter

5.2.9.1 Atomkärnprocess

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

5.2.9.2 Asbest, formaldehyd, PCB

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av asbest, pcb (polyklorerade bifenyl) eller formaldehyd, eller som har samband med brukande, behandling eller sanering av byggnad eller annan anläggning som innehåller något av dessa ämnen.

5.2.9.3 Mikrobiologisk spridning, genmodifierade organismer m.m.

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av mögelsvamp, bakterier, virus eller genmodifierade organismer.

5.2.10 Skada genom motorfordon, fartyg, spårbundna fordon, luftfartyg

5.2.10.1 Motorfordon

Försäkringen gäller inte för skada som

- kan omfattas av trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning
- inträffar till följd av trafik med motorfordon när det används inom inhägnat tävlingsområde.

5.2.10.2 Fartyg, spårbundna fordon, luftfartyg m.m.

Försäkringen gäller inte för skada genom

- segelbåt eller motordrivet fartyg över 15 meter
- spårbundna fordon
- luftfartyg, svävare eller hydrokopter

när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av sådant fordon eller farkost.

5.2.11 Sanering i förebyggande syfte

Försäkringen gäller inte för sanering i skadeförebyggande syfte, såvida saneringen inte avser en skada som skulle kunna ersättas genom försäkringen.

5.2.12 Värdeminskning

Försäkringen gäller inte för ren förmögenhetsskada i form av minskning av värdet på eller inskränkning i framtida nyttjande av fastighet.

5.2.13 Upprepade utsläpp, läckage, spill och liknande

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommit genom upprepade utsläpp, läckage, spill eller liknande.

5.2.14 Rådgivande verksamhet

Försäkringen gäller inte för skadeståndsskyldighet för avhjälpandekostnader enligt 4.2 i samband med *konsultuppdrag* som utförs av försäkrad

5.2.15 Krig, terrorism, uppror m.m.

Försäkringen gäller inte för skada, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, invasion, terrorism, krigsliknande handlingar oavsett om det föreligger en krigsförklaring eller ej, inbördeskrig, myteri, revolution, uppror, civila oroligheter, strejk, lockout eller handlingar av en eller flera personer som olagligt har tagit makten.

6 Försäkringsbelopp

6.1 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta ersättning som betalas för *avhjälpandekostnader** samt skadestånd för *avhjälpandekostnader**, inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader.

Med utrednings- och förhandlingskostnader avses kostnad för arbete som utförs av annan än Ifs personal.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäkringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas - det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

6.2 Serieskada

För skador som betraktas som en *serieskada* är ersättningen begränsad till ett försäkringsbelopp. Därvid tillämpas det försäkringsbelopp som gällde då den första skadan upptäcktes.

7 Självrisk

7.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada dras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd inklusive ränta, utredning, förhandling, rättegång, skiljemannaförfarande och räddningsåtgärd en självrisk.

Självrisken anges i försäkringsbrevet.

7.2 Serieskada

Vid *serieskada* dras endast en självrisk. Därvid tillämpas den självrisk som gällde då den första skadan upptäcktes.

8 Säkerhetsföreskrifter

Om den försäkrade inte följt säkerhetsföreskrifterna nedan och det kan antas vara till men för If, är If berättigat till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.

8.1 Allmänna säkerhetsföreskrifter

Försäkrad, eller annan som enligt avtal agerar i försäkrads ställe, ska följa de föreskrifter som

- anges i försäkringsbrevet
- lagar, författningar, myndigheter, miljötillstånd eller andra särskilda tillstånd anger
- tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande anger.

8.2 Dokumentation

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar ska förvaras på sådant sätt att de på Ifs begäran kan uppvisas vid inträffad skada.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

9.1 Räddningsplikt

Då skada som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffat eller kan befaras komma att inträffa är försäkrad skyldig att efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skadan.

Den försäkrade ska vidare om någon annan är ersättningskyldig, vidta nödvändiga åtgärder för att bevara Ifs rätt mot denne.

Om försäkrad uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte iakttagit sin räddningsplikt enligt ovan, och om det kan antas ha varit till skada för If, är If gentemot försäkrad berättigat till skäligt avdrag från den ersättning som annars skulle betalats, eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.2 Anmälan om skada

Den försäkrade ska snarast möjligt skriftligen underrätta If om

- skada som upptäckts, åläggande från tillsynsmyndigheten och skadeståndskrav som har framställts mot försäkrad
- sin kännedom om ett eventuellt åläggande från tillsynsmyndigheten eller att någon avser att framföra skadeståndskrav mot försäkrad
- omständighet som försäkrad inser eller har skälig anledning anta kan komma att leda till skada, åläggande från tillsynsmyndigheten eller skadeståndskrav.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till skäligt avdrag på ersättningen eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.3 Utredning m.m.

Det åligger försäkrad att biträda If i utredningen av skadan och därvid lämna de upplysningar om skadan som If begär. Försäkrad är även skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som kan genomföras inom försäkrads verksamhet och som är av betydelse för skadans bedömning och försäkrads ansvarighet.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

9.4 Förlikning

Om If så begär är den försäkrade skyldig att acceptera ett beslut från tillsynsmyndigheten eller medverka till en förlikning.

Kommer en förlikning inte till stånd, eller vinner ett beslut av tillsynsmyndigheten inte laga kraft, på grund av den försäkrades bristande medverkan upphör Ifs åtaganden. Det åligger If i sådant fall att skriftligen upplysa den försäkrade om tidpunkten för upphörandet.

9.5 Medgivande m.m.

Den försäkrade har inte rätt att utan Ifs tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav, godkänna beslut från tillsynsmyndighet, utbetala ersättning eller på annat sätt avvika från av If i skadeärendet lämnade anvisningar.

laktar den försäkrade inte vad som föreskrivits ovan är If – om inte kravet eller beslutet uppenbart var lagligen grundat – fritt från sina åtaganden.

9.6 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om försäkrad uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt uppgifter, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning är If gentemot försäkrad berättigad till skäligt avdrag från den ersättning som annars borde ha betalats eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

Avdrag eller befrielse enligt ovan gäller inte i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

9.7 Rättegång m.m.

Har försäkrad i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polismyndighet eller annan myndighet eller har han i sådan sak instämt till domstol, ska han omedelbart underrätta If om detta. If äger rätt att utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången erforderliga anvisningar och instruktioner.

Försäkrad är även skyldig att utan ersättning tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

Om försäkrad försummar sina skyldigheter enligt ovan, och i den mån försummelsen inneburit skada för If, äger If rätt till avdrag på ersättning eller till fullständig befrielse från sina åtaganden.

Försäkrad är skyldig att aktivt medverka i rättegång eller annat rättsligt förfarande.

Om ansvar har sin grund i dom som grundas på den försäkrades passivitet eller utevaro från rättens sammanträde eller parts underlåtelse att avge svar (tredskodom) äger If rätt till fullständig befrielse från sina åtaganden, om det inte är uppenbart att domslutet skulle ha blivit detsamma efter en materiell prövning.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Räddningskostnader

If ersätter skäliga kostnader för åtgärd för att hindra eller minska skada som omfattas eller skulle ha omfattats av försäkringen, under förutsättning att If föreskrivit åtgärden eller den med hänsyn till omständigheterna är försvarlig. Ersättning lämnas dock inte om den försäkrade har rätt till ersättning från annan enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

10.2 Ränthebestämmelser

Ersättning lämnas inte för räntekostnader som uppkommit på grund av den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som enligt detta villkor ankommer på honom.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren
- anställda hos försäkrad för skador som orsakats i tjänsten.

Vid *skattemål* gäller försäkringen endast för försäkrade företag.

I rättsskyddsskada som gäller försäkrad i dennes egenskap av ägare eller nyttjare av fastighet, gäller försäkringen endast om den försäkrade verksamheten huvudsakligen bedrivs eller har bedrivits i fastigheten.

2 När försäkringen gäller

Huvudregel

Försäkringen gäller för rättsskyddsskador som inträffar under avtalstiden, under förutsättning att de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan har inträffat sedan försäkringen trädde i kraft med den aktuella omfattningen.

Händelser innan försäkringen trädde i kraft

Om rättsskyddsskada som gäller

- *tvistemål*
- *miljöbrottmål*
- *arbetsmiljöbrottmål*

inträffar under avtalstiden, men de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan har inträffat innan det att försäkringen trädde i kraft med den aktuella omfattningen, gäller försäkringen ändå, om den försäkrade

- haft rättsskyddsförsäkring som skulle ha omfattat skadan hos If eller annat försäkringsbolag under en sammanhängande tid av minst två år och
- visar att han vid ingåendet av försäkringsavtalet, eller utökningen till den aktuella omfattningen, inte kände till eller borde ha känt till att en tvist skulle kunna uppkomma.

Den omfattning som försäkringen hade vid tiden för de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan tillämpas.

Om försäkringen inte längre är gällande

Om försäkringen inte längre är gällande när rättsskyddsskadan inträffar av den anledningen

- att försäkringsbehovet upphört eller
 - att försäkrad när rättsskyddsskadan inträffar bedriver annan verksamhet som har gällande rättsskyddsförsäkring i If
- gäller försäkringen ändå, om de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan har inträffat när försäkringen var i kraft med relevant omfattning och det därefter inte har gått längre tid än tio år.

Vid *skattemål* gäller försäkringen inte om ansökan om rättsskydd ges in till If mer än två år efter det att försäkringen

- upphört att gälla eller
- förnyats utan utökat skydd för *skattemål*.

Den omfattning som försäkringen hade vid tiden för de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan tillämpas.

Om försäkringen har sagts upp av If

Om försäkringen har sagts upp av If på grund av

- dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
 - att den försäkrade väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot If
 - att ett i villkoren angivet förhållande av betydelse för risken har ändrats på ett sätt som If inte kan antas ha tagit i beräkning
- gäller försäkringen endast för rättsskyddsskada som skriftligen anmälts till If före den dag försäkringen upphörde att gälla.

När rättsskyddsskada anses inträffa

Rättsskyddsskada anses inträffa,

- vid *tvistemål*, när tvist uppkommer, dvs. när någon helt eller delvis avvisar ett krav.
- vid *skattemål*, när *skattemålet* anhängiggjorts vid allmän förvaltningsdomstol.
- vid *miljöbrottmål* och vid *arbetsmiljöbrottmål*, när den försäkrade delges misstanke om brott.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist

- med motpart som har säte eller hemvist inom Norden
- som avser fastighet belägen inom Norden.

Vid *skattemål* gäller försäkringen endast inom Sverige.

4 Vad som är försäkrat

Försäkringen ersätter nödvändiga och skäliga ombuds- och rättegångskostnader i

- *tvistemål*
- *skattemål*

- **miljöbrottmål**

som har direkt samband med den i försäkringsbrevet angivna försäkrade verksamheten och som försäkrad inte kan få betald av:

- staten
- motparten
- sitt ombud, t.ex. genom avtal om självriskeliminering eller liknande som innebär att ombudet, helt eller delvis, svarar för kostnaden eller avstår arvode motsvarande försäkrads självrisk.

För närmare beskrivning av vilka

- typer av rättsskyddsskador försäkringen gäller för, se 5. Försäkringens omfattning.
- kostnader som ersätts, se 10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller i tvist som kan prövas som

- tvistemål i allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen)
- mål och fastighetsmål i mark- och miljödomstol
- mål och tvistemål i patent- och marknadsdomstol

och motsvarande domstolar i Norden.

Försäkringen gäller även om tvisten avgörs genom skiljeförfarande.

Är tvisten sådan att den först prövas eller hanteras av annan instans, t.ex. arrende- eller hyresnämnd, gäller försäkringen först efter sådan prövning eller hantering.

Skattemål

Försäkringen gäller i *skattemål* i allmän förvaltningsdomstol (förvaltningsrätt, kammarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen). Med *skattemål* avses mål om höjd taxering, debitering eller uppbörd avseende kommunal eller statlig inkomstskatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgift, moms, socialavgifter eller löneavgift.

Miljöbrottmål

Försäkringen gäller för försvar av den försäkrade när denne misstänks eller åtalats för brott mot den yttre miljön.

Arbetsmiljöbrottmål

Försäkringen gäller för försvar av den försäkrade när denne misstänks eller åtalats för brott mot arbetsmiljön.

5.2 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för följande typer av rättsskyddsskador.

- Mål, tvist eller ärende som prövas enligt marknadsföringslagen eller konkurrenslagen.
- Ansökningsmål enligt 21 kap. 1§ och 1a§ miljöbalken.
- Ärenden som behandlas i Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter, Europeiska gemenskapernas domstol eller gemenskapernas domstol av första graden.
- Ärende där den försäkrade inte kan anses ha ett befogat intresse att få sin sak prövad.
- Rättsskyddsskada som har uppkommit efter beslut om konkurs. Vid rättsskyddsskada som uppkommit dessförinnan övertas rätten till försäkringen vid tidpunkten för beslutet av konkursboet och får därefter inte överlåtas.
- Brottmål eller ärende, förutom vad som ev. anges under 5.1 Miljöbrottmål resp. Arbetsmiljöbrottmål.

Vid *tvistemål* gäller försäkringen inte för

- fordran eller anspråk som överlåtits på den försäkrade.
- patenträttsliga tvister.
- tvist enligt plan- och bygglagen
- skadeståndskrav mot försäkrad om trafik- eller ansvarsförsäkring som försäkrad kan köpa i If täcker eller skulle kunna täcka ett sådant krav, oavsett om den försäkrade har sådan försäkring eller inte och oavsett om sådan försäkrings försäkringsbelopp är tillräckliga.
- tvist som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon och där tvisten kan eller skulle kunnat omfattas av en motorförsäkring.
- tvist som avser borgensåtagande av försäkrad eller huruvida ett borgensåtagande föreligger.
- tvist som har samband med ett anställningsförhållande, om huruvida ett anställningsförhållande föreligger eller tvist som uppkommer sedan anställningen upphört.
- tvist mellan försäkrat handelsbolag eller kommanditbolag och delägare eller tidigare delägare i sådant bolag, liksom tvist mellan delägare.
- tvist som rör ansvar för nuvarande eller tidigare verkställande direktör eller styrelseledamot i försäkrat bolag och dotterbolag.
- tvist som rör personligt betalningsansvar enligt aktiebolagslagen om talan om sådant ansvar väcks mer än 3 år från uppkomsten av den förpliktelse som ansvaret avser.
- tvist som rör personligt betalningsansvar enligt aktiebolagslagen om talan avser ursprunglig fordran som understiger 50 000 kronor.
- tvist som omfattas av reglerna om handläggning av s.k. småmål enligt 1 kap 3d§ rättegångsbalken.
- anspråk mot försäkrad på grund av gärning som försett misstanke om, eller åtal för, brott som kräver uppsåt för straffbarhet.
- tvist mellan parter som omfattas av försäkringen.
- tvist mellan parter som ingår i samma koncern.

Vid *skattemål* gäller försäkringen inte

- för ärende som avser skönstaxering eller skönsbeskattning eller annars har sin grund i att försäkringstagaren av Skatteverket antas ha lämnat medvetet oriktiga eller ofullständiga uppgifter.
- i den del de rör privata levnadskostnader.
- för ärende som avser påförd skatt med belopp lägre än 15 000 kronor.
- för *skattemål* som avser förhandsbesked.

Försäkringen gäller inte om försäkrad genom avtal har försvårat eller förhindrat Ifs möjlighet att kräva tillbaka ersättning av den som gentemot försäkrad är ersättningskyldig, såvida det inte är uppenbart att Ifs möjligheter till återkrav inte har påverkats.

I juridisk uppdragsverksamhet (till exempel när försäkrad företräder klient såsom ombud i tvistemål eller brottmål eller där försäkrad yrkesmässigt biträder klient med juridisk rådgivning rörande innehåll och tillämpning av lagar och rättssystem, skatteregler, statliga- eller kommunala förordningar samt utformning av avtal) gäller försäkringen inte för rättsskyddsskada

- som avser tvist med klient
- som har samband med uppdrag för klients räkning
- som rör nuvarande eller tidigare delägare eller anställd.

Försäkringen gäller inte för skadehändelse som omfattas av patent- och immaterialrättsskyddsförsäkring eller förmögenhetsbrottsförsäkring som försäkrad har tecknat i If.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta ersättning som utbetalas i rättsskyddsskadan. För delar av försäkringen kan begränsade försäkringsbelopp förekomma, se försäkringsbrevet.

Om försäkringen gäller med ett högre försäkringsbelopp när rättsskyddsskadan inträffar än det försäkringsbelopp som gällde när de omständigheter av betydelse som ligger till grund för rättsskyddsskadan inträffade, gäller det lägre beloppet.

Endast ett försäkringsbelopp gäller

- om flera försäkrade i samma försäkring står på samma sida.
- vid tvistemål som, oavsett anledning, handläggs i samma rättegång när flera försäkrade står samma sida. Med försäkrad avses i detta sammanhang alla som har rättsskydd i If.
- för flera rättsskyddsskador som grundar sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter.
- för flera skattemål som i huvudsak grundar sig på likartade händelser eller omständigheter.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäkringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas - det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

7 Självrisk

Tvistemål och skattemål

Vid rättsskyddsskada tillämpas en självrisk som utgörs av ett grundbelopp plus en procentuell andel av de ersättningsbara kostnaderna som överstiger grundbeloppet. Vilket grundbelopp och vilken procentuell andel som gäller för försäkringen framgår av försäkringsbrevet.

Vid *skattemål* tillämpas endast en självrisk om flera mål i huvudsak grundar sig på likartade händelser eller omständigheter.

8 Säkerhetsföreskrifter

För denna försäkring gäller inga särskilda säkerhetsföreskrifter.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

För att försäkringen ska gälla måste ombud anlitas.

Vid *miljöbrottmål* eller *arbetsmiljöbrottmål* ska den försäkrade i första hand hos rätten begära att offentlig försvarare förordnas om förutsättning finns.

Om det i rättsskyddsskadan är flera parter på samma sida med likartade intressen, har If rätt att kräva att dessa använder samma juridiska och sakkunniga bistånd.

Ombudet ska

- vara medlem av Sveriges advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat, eller
- i *skattemål* – vara auktoriserad eller godkänd revisor, eller jurist anställd hos sådan revisor, eller
- vara godkänd i Försäkringsförbundets Prövningsförfarande beträffande Ombuds Lämplighet, POL.

I tvist som handläggs utanför Sverige måste försäkringstagaren anlita ombud som If godkänner.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Skadevärderingsregler

I den mån kostnaderna är nödvändiga och skäliga och inte kan utfås av motpart, staten eller annan kan ersättning lämnas för

- ombudets arvode och kostnader, under förutsättning att vidtagna åtgärder väl specificerats på så sätt att nödvändigheten och skäligheten kan bedömas. Av specifikationen ska framgå
 - vilken åtgärd som har vidtagits
 - datum och tidsåtgång för åtgärden
 - vem som har utfört arbetet (advokat, bitr. jurist, etc.)
 - debiterad timkostnad för varje åtgärd
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljeförfarande. Kostnader för sakkunniga ersätts enbart om kostnaderna på förhand godkänts av If.
- expeditionskostnader i domstol
- rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala till motpart eller staten, eller som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart, om det är uppenbart att den försäkrade skulle dömts att betala högre rättegångskostnader
- kostnad för medling enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken.

Ombud som är advokat eller biträdande jurist hos advokat är skyldig att låta Ombudskostnadsnämnden pröva skäligheten av arvode och kostnader samt godta nämndens bedömning. Vid prövning av annat ombuds kostnadsräkning ska Ombudskostnadsnämndens praxis ligga till grund för bedömningen av skäligheten av arvode och kostnader.

Ersättning lämnas inte för

- försäkrads eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra egna kostnader.
- merkostnad som uppstår genom att försäkrad anlitar flera ombud eller byter ombud.
- merkostnad som uppstår genom att försäkrad anlitar annat ombud än vad som är lämpligt med hänsyn till orten där verksamheten bedrivs eller ärendets natur.
- merkostnader som kan uppkomma genom att den försäkrade gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt varit försumlig.
- ersättning till skiljemän eller administrativa kostnader i skiljeförfarande.
- verkställighet av dom, beslut eller avtal.
- motsvarande del av försäkrads ombudskostnad till den del de ersätts eller skulle kunnat ersättas av motpart vid förlikning eller av staten.
- räntekostnader som uppkommer på grund av försäkrads dröjsmål med rättsskyddsansökan.
- konkursgäldenärs egna kostnader, ombudskostnader eller andra kostnader efter tidpunkten för beslut om konkurs.
- kostnader som försäkrad kan få ersätta av sitt ombud, t.ex. genom självriskeliminering eller liknande som innebär att ombudet, helt eller delvis, svarar för kostnaden eller avstår arvode motsvarande försäkrads självrisk.

Speciellt om kostnader i skattemål

I *skattemål* ersätter If endast kostnader som uppstår i samband med eller efter det att målet anhängiggörs i allmän förvaltningsdomstol.

10.2 Skadeersättningsregler

Förskottsutbetalning

Utbetalning av ersättning innan tvisten är avslutad (à conto) kan ske efter särskild prövning av If.

Anmärkning

Vid en sådan prövning kan till exempel hänsyn tas till att

- tvistemålet är avgjort i lägre instans och överklagas
- tvisten är mycket långdragen
- utlägg är stora i förhållande till den försäkrades betalningsförmåga.

Återkrav

Om If betalat ersättning övertar If den försäkrades rätt att kräva ersättning av motpart, staten eller annan.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren

Verksamhet som tillkommer under försäkringsperioden omfattas av försäkringen. Även företag som under försäkringsperioden förvärvas eller bildas och i vilka försäkrads andel av rösterna överstiger 50 % omfattas av försäkringen.

Då tillkommande verksamhet eller företag har en riskexponering eller ett skaderesultat som innebär riskökning, ska dock överenskommelse om försäkringsvillkor och premie träffas inom 90 dagar från tidpunkten för verksamhetens början eller förvärvet eller bildandet av företaget. Om överenskommelse inte träffas äger If rätt att annullera försäkringskyddet för tillkommande verksamhet eller företag retroaktivt.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för

- skada som upptäcks* under avtalstiden
- skadeståndskrav avseende skada som upptäcks* under avtalstiden.

* Härmed avses att VD, economichef, säkerhetschef, styrelse, ledamot av styrelse, eller motsvarande befattning/funktion får kännedom, helt eller delvis, om det inträffade.

Om skador i en *serieskada* upptäckts under flera avtalstider skall de anses upptäckta den avtalstid när den första skadan upptäcktes.

En serieskada omfattas endast om den första skadan i en *serieskada* upptäcktes under avtalstiden för detta avtal.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller dock aldrig för skadeståndskrav eller rättsliga förfaranden

- i USA eller Kanada eller
- som baseras på rätt från dessa länder.

Detta gäller inte i den utsträckning omfattning för USA och Kanada uttryckligen framgår av försäkringsbrevet.

4 Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för ekonomisk förlust som åsamkas den *försäkrade verksamheten* till följd av händelser angivna under 5. Försäkringens omfattning.

Vid skadeståndskrav mot den försäkrade till följd av *brottslig handling* som omfattas av försäkringen, gäller försäkringen för skadeståndsskyldighet som följer av lag eller allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Vad försäkringen gäller för

Brott riktat mot försäkrad

Försäkringen omfattar direkt ekonomisk skada som åsamkas försäkrad genom att *anställd* hos denne gjort sig skyldig till *brottslig handling* riktad mot den försäkrade i syfte att uppnå ekonomisk vinning för sig själv eller någon annan.

Försäkringen gäller endast om gärningsmannen dömts för handlingen genom en lagakraftvunnen dom eller - om gärningsmannen inte dömts - den försäkrade presenterat sådan utredning att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

Försäkrads skadeståndsskyldighet för anställds brott

Försäkringen omfattar även ekonomisk skada som försäkrad är skadeståndsskyldig för, enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler eller allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, på grund av att *anställd* hos denne gjort sig skyldig till *brottslig handling* i syfte att uppnå ekonomisk vinning för sig själv eller någon annan, dock inte vinning för den försäkrade.

Försäkringen gäller endast om gärningsmannen dömts för handlingen genom en lagakraftvunnen dom eller - om gärningsmannen inte dömts - den försäkrade presenterat sådan utredning att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

Dataintrång som sker i försäkrads eget datasystem, program, register etc.

Försäkringen omfattar vidare direkt ekonomisk skada - dock ej skadestånd - som åsamkas försäkrad genom att någon i dennes eget datasystem, program, register etc. olovligen bereder sig tillgång till en uppgift som är avsedd för automatisk databehandling eller olovligen ändrar, blockerar, utplånar eller i register för in en sådan uppgift eller genom någon annan liknande åtgärd allvarligt stör eller hindrar användningen av en sådan uppgift och därmed gör sig skyldig till dataintrång eller i brottsbalken upptaget förmögenhetsbrott.

Försäkringen gäller dock inte för skada eller följdskada, varken direkt eller indirekt, som drabbar försäkrad genom dataintrång eller förmögenhetsbrott enligt ovan, som sker hos eller gentemot annan än den försäkrade.

Försäkringen gäller endast om gärningsmannen dömts för handlingen genom en lagakraftvunnen dom eller - om gärningsmannen inte dömts - den försäkrade presenterat sådan utredning att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

Försäkrads skadeståndsskyldighet för anställds dataintrång

Försäkringen omfattar också skadestånd som grundas på

- allmänna skadeståndsrättsliga regler
 - allmänna bestämmelser utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde
- och som den försäkrade är skyldig att utge till uppdragsgivaren på grund av att anställd hos den försäkrade vid utförande av uppdrag åt uppdragsgivaren förorsakat denne skada genom förfarande som anges under rubriken "Dataintrång som sker i försäkrads eget datasystem, program, register etc." ovan och därmed gör sig skyldig till dataintrång eller i brottsbalken upptaget förmögenhetsbrott.

Rättegångskostnader

Försäkringen omfattar dessutom skäliga kostnader för rättegång som försäkringstagaren har att svara för.

När gärningsmannen går fri från straff

Försäkringen gäller även om den som begått brottet inte straffas för sin gärning pga ålder eller sinnesförvirring.

5.2 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för förlust av goodwill.

Försäkringen gäller inte för utrednings- och revisionskostnader för att fastställa skadans omfattning även om kostnaden uppkommit i samband med rättegång.

Försäkringen gäller inte för skada till följd av datavirus, dvs. program eller instruktioner som kopierar sig själva (smittar) till andra existerande program och filer och därmed åstadkommer oönskade effekter.

Försäkringen gäller inte för skada som upptäckts enbart vid inventering såvida inte bestämt brottstillfälle kan fastställas.

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas till följd av att konfidentiella uppgifter eller yrkeshemligheter avslöjats.

Försäkringen omfattar inte böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd (punitive damages) såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

Försäkringen gäller inte för ansvar som har sin grund i dom som grundas på den försäkrades passivitet eller utevaro från rättens sammanträde eller parts underlåtelse att avge svar (tredskodom), om det inte är uppenbart att domslutet skulle ha blivit detsamma efter en materiell prövning.

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av person, eller *nära anhörig* till denne, som innehar mer än 20 % av röstvärdet av aktierna hos försäkrad eller om bolaget inte är aktiebolag, skada orsakad av ägare.

Försäkringen gäller inte om försäkrad genom avtal har försvårat eller förhindrat lfs möjlighet att kräva tillbaka ersättning av den som gentemot försäkrad är ersättningsskyldig, såvida det inte är uppenbart att lfs möjligheter till återkrav inte har påverkats.

Vid leasingförmögenhetsbrott gäller försäkringen inte för skada som den försäkrade eller anställd hos honom framkallat eller främjat uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet.

Försäkringen gäller inte för skadehändelse som omfattas av ansvarsförsäkring eller rättsskyddsförsäkring som försäkrad kan köpa i If, oavsett om den försäkrade har köpt sådan försäkring eller inte och oavsett om sådan försäkrings försäkringsbelopp är tillräckliga eller inte.

Försäkringen gäller inte för skadehändelse som omfattas av databrottsförsäkring som köpts av försäkrad i If, oavsett om sådan försäkrings försäkringsbelopp är tillräckliga eller inte.

Försäkringen gäller inte för förmögenhetsförlust till följd av, eller som har samband med, utpressning.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta ersättning som utbetalas för ekonomisk skada, skadestånd, rättegångskostnader och skadebegränsande åtgärder. För delar av försäkringen kan begränsade försäkringsbelopp förekomma, se försäkringsbrevet.

lfs ersättningsskyldighet är vid skada till följd av brottsliga handlingar, som en person eller flera personer gemensamt begått, sammanlagt högst det i försäkringsbrevet angivna försäkringsbeloppet vid tidpunkten för den första brottsliga handlingen oavsett om skadan hänför sig till ett eller flera försäkringsår.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäkringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas - det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

7 Självrisk

Självrisken anges i försäkringsbrevet. För vissa skadehändelser gäller en förhöjd självrisk. Se mer om detta i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk uttas vid flera skador till följd av brottsliga handlingar, som en person eller flera personer gemensamt begått, oavsett om skadorna hänför sig till ett eller flera försäkringsår. Självrisken är den som gällde det försäkringsår den första brottsliga handlingen begicks.

8 Säkerhetsföreskrifter

Om den försäkrade inte följt säkerhetsföreskrifterna nedan och det kan antas vara till men för If, är If berättigat till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.

Det åligger den försäkrade att minst en gång varje försäkringsår företa inventering av varulager, maskiner, kontanter och inventarier samt i övrigt företa inom den försäkrades hela verksamhetsområde brukliga revisioner och kontroller. Revisionerna och kontrollerna ska bl.a. innefatta granskning och kontroll av att fakturor samt ersättningar till egen personal attesterats av behörig person enligt beslutade attestregler och attestförteckning. Den försäkrade ska ha, samt följa, skriftliga rutiner för internkontroll, vilka bl.a. ska föreskriva dualitet vid attest samt separera behörigheten vid genomförande av transaktioner så att ingen enskild person har rätt att hantera alla moment i en transaktion, inkl. dess redovisning.

Den försäkrade ska vidare ha erforderliga kontrollsystem vad gäller autentisering och auktorisation för datoranvändare. Det åligger även den försäkrade att följa av Datainspektionen meddelade föreskrifter.

Dokumentation av system, program och drift samt regler för behörighet och liknande handlingar ska i rimlig omfattning bevaras och på lfs begäran företes när det kan ha betydelse för utredning av skada.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Det åligger den försäkrade att begära polisutredning.

Föranleder skada att åtal väckes, ska den försäkrade på lfs begäran föra skadeståndstalan.

Den försäkrade är skyldig att medverka till förlikning med den skadelidande. Om den försäkrade pga ovilja eller oförmåga inte medverkar till förlikning, upphör lfs alla åtaganden.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

Vid skada beräknas skadebeloppet enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid beräkning av skadans storlek skall - i den mån så lagligen kan ske - avdrag göras för fordran som anställd, vilken begått brottet, har gentemot den försäkrade. Detta gäller oberoende av om fordran förfallit till betalning eller inte.

Försäkringstagaren äger - före If - tillgodogöra sig värdet av tillrättakommen egendom (även pengar) i den utsträckning totalt skadebelopp överstiger summan av försäkringsbelopp och självrisk. If äger tillgodogöra sig återstoden, dock aldrig mer än utbetald ersättning. Kommer egendom tillrätta för vilken ersättning utgetts tillkommer äganderätten If, och egendomen ska snarast ställas till If förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om denne utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

Avdrag från försäkringsersättningen ska göras med motsvarande den vinning som den försäkrade kan ha haft i samband med den inträffade skadan.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkrad är fysisk person som är tidigare, nuvarande eller framtida

- styrelseledamot,
- styrelsesuppleant,

- lekmannarevisor,

i försäkrad bostadsrättsförening.

2 När försäkringen gäller

Claims made (skadeståndsanspråk som framställs mot den försäkrade under avtalstiden)

För omfattningar där försäkringen enligt försäkringsbrevet gäller vid "Claims made", gäller försäkringen för skadeståndskrav som framställs mot försäkrad under avtalstiden.

Ett skadeståndskrav anses framställt vid den tidigaste av följande tidpunkter.

- 1) När den försäkrade får kännedom om att det föreligger en omedelbar fara för att det ska inträffa en skada eller en förlust som försäkrad skäligen kan förväntas få ett skadeståndskrav för.
- 2) När den försäkrade får kännedom om att det inträffat en skada eller en förlust som försäkrad skäligen kan förväntas få ett skadeståndskrav för.
- 3) När den försäkrade mottagit det första skriftliga kravet om ersättning med anledning av skada eller förlust.

Om skadeståndskrav för skador i en *serieskada* ställs mot den försäkrade under flera avtalstider skall de anses ställda den avtalstid när den första skadeståndskravet ställdes.

En *serieskada* omfattas endast om det första skadeståndskravet för en skada i en *serieskada* ställdes mot den försäkrade under avtalstiden.

Tidpunkten för en underlåtelse att handla anses vara då skada senast kunnat förebyggas av den försäkrade.

2.1 Retroaktiv omfattning

För omfattningar där retroaktivt datum angivits i försäkringsbrevet gäller försäkringen inte för skadeståndskrav där skadan eller förlusten orsakats av en handling som företagits eller underlätts före detta datum.

2.2 Utökad upptäcktsperiod

Om If säger upp försäkringen eller väljer att inte förnya försäkringen, ska försäkringstagaren eller de försäkrade, mot erläggande av premie enligt nedan, ha rätt till förlängd upptäcktsperiod enligt ett av följande alternativ:

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för krav som framställs mot försäkrad i hela världen som grundas på gällande rätt i Sverige.

4 Vad som är försäkrat

Denna försäkring gäller för sådana skadeståndskrav som

- överstiger självrisken och
- grundas på allmänna skadeståndsrättsliga regler och
- även i övrigt omfattas av försäkringen.

För skadeståndskrav som är försäkrade åtar sig If att för den försäkrade

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- företräda försäkrad vid rättegång eller skiljemannaförfarande och betala rättegångs- eller skiljemannakostnader som försäkrad inte kan få av motpart eller av annan
- betala det skadestånd som överstiger självrisken och som försäkrad är skyldig att betala.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för skadeståndskrav till följd av ren förmögenhetsskada som framställs mot försäkrad.

Försäkringen omfattar även, efter godkännande av If, nödvändiga och skäliga kostnader för försäkrads rådgivare i samband med försäkrads lagstadgade skyldighet att medverka i offentlig utredning av den försäkrade verksamheten, om sådan utredning kan antas leda till ansvar för den försäkrade och som omfattas av denna försäkring.

5.2 Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav som grundar sig på skada eller omständighet som har anmälts till tidigare försäkringsgivare.

Försäkringen gäller inte för skadeståndskrav som

- grundar sig på rättsligt förfarande som inletts före försäkringens begynnelse på den första avtalstiden eller,
- som grundar sig på samma eller huvudsakligen samma omständigheter som i ett pågående eller tidigare rättsligt förfarande.

Försäkringen omfattar inte böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd (punitive damages) såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite, straffavgift, sanktionsavgift eller straffskadestånd omfattas av denna

försäkring.

Försäringen gäller inte för ansvar som har sin grund i dom som grundas på den försäkrades passivitet eller utevaro från rättens sammanträde eller parts underlåtelse att avge svar (tredskodom), om det inte är uppenbart att domslutet skulle ha blivit detsamma efter en materiell prövning.

Försäringen gäller inte för

- avgifter, skatt, straffskatt och skattetillägg
- krav som grundas på eller är en följd av beslut av skatte- eller uppborgsmyndighet.

Försäringen gäller inte för krav som grundas på eller är en följd av underlåtenhet att teckna eller vidmakthålla nödvändiga och tillräckliga försäkringar.

Försäringen gäller inte för krav som grundas på eller är en följd av beslut i styrelsen om lön, arvode, bonus, option eller annan ersättning till person i ledning eller styrelse.

Försäringen gäller inte för krav som grundas på eller är en följd av att försäkrad erhållit otillåten ersättning eller förmån.

Försäringen gäller inte för krav som grundar sig på en uppsåtlig handling som orsakat skada.

Detta undantag är endast tillämpligt då det genom lagakraftvunnen dom eller annat slutligt avgörande fastställts att omständighet som anges i undantaget faktiskt föreligger eller att försäkrad medger det.

Att en försäkrads handling omfattas av undantaget ska inte påverka andra försäkrades rätt till försäkringskydd.

Försäringen gäller inte för skada, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, invasion, terrorism, krigsliknande handlingar oavsett om det föreligger en krigsförklaring eller ej, inbördeskrig, myteri, revolution, uppror, civila oroligheter, strejk, lockout eller handlingar av en eller flera personer som olagligt har tagit makten.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta ersättning som betalas för skadestånd, ränta, utredning, förhandling, rättegångskostnader, skiljemannakostnader och skadebegränsande åtgärder. För delar av försäringen kan begränsade försäkringsbelopp förekomma, se försäkringsbrevet.

De försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet är gemensamma för hela försäringen. I samma skada kan endast ett försäkringsbelopp utnyttjas - det högsta som är tillämpligt för den aktuella skadan.

För skador som betraktas som en *serieskada* är ersättningen begränsad till ett försäkringsbelopp.

7 Självrisk

Självrisken anges i försäkringsbrevet. För vissa skadehändelser gäller en förhöjd självrisk. Se mer om detta i försäkringsbrevet.

För skador som betraktas som en *serieskada* tillämpas endast en självrisk.

8 Säkerhetsföreskrifter

För denna försäkring gäller inga särskilda säkerhetsföreskrifter.

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Den försäkrade är skyldig att medverka till förlikning med den skadelidande. Om den försäkrade pga ovilja eller oförmåga inte medverkar till förlikning, upphör lfs alla åtaganden.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

Kostnader som omfattas av lfs åtagande betalas på den försäkrades vägnar i förskott när de uppkommer.

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för de personer eller för de grupper av personer som anges i försäkringsbrevet.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för olycksfallsskada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i Norden.

Följande moment gäller även vid vistelse utanför Norden som är avsedd att vara högst i ett år:

- medicinsk invaliditet
- ekonomisk invaliditet
- dödsfall

4 Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för skada orsakad av olycksfall. Med olycksfall menas enligt dessa försäkringsvillkor en kroppsskada som du ofrivilligt råkar ut för genom en plötslig, yttre, ofrivillig händelse, d.v.s. genom ett enskilda utifrån kommande våld mot kroppen.

Kroppsskada som uppkommer genom förfrysning, värmeslag eller solsting samt borreliainfektion och TBE till följd av fästingbett jämföras med olycksfall och anses ha inträffat den dag skadan visar sig. Vridvåld mot knä samt hälseneruptur betraktas också som olycksfall.

5 Försäkringens omfattning

5.1 Läke-, rese- och tandbehandlingskostnader

5.1.1 Läkekostnader

5.1.1.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena kostnader för läkarvård, sjukhusvård, behandling, receptbelagd medicin och hjälpmedel som läkare föreskrivit för skadans läkning. Ersättning lämnas även för läkarintyg som If begärt.

Ersättning lämnas också för nödvändiga och skäligena kostnader för behandling av legitimerad sjukgymnast, legitimerad fysioterapeut eller behandling av annan legitimerad vårdgivare.

Försäkringen ersätter kostnader som uppstår i offentlig vård upp till gällande högkostnadsskydd.

Akutersättning utgår med 200 kr per olycksfallsskada om försäkrad söker vård på akutmottagning på sjukhus. Akutersättning är en engångsersättning som utgår utöver ersättning för patientavgiften.

Dygnersättning utgår med 400 kr/natt om försäkrad blir inskriven och inlagd på sjukhus. Ersättning utgår för maximalt 14 dagar per olycksfallsskada. Dygnersättning utgår utöver ersättning för patientavgiften.

För uppföljning eller vidare behandling av olycksfallet på t.ex. sjukhus eller vårdcentral utgår ersättning motsvarande patientavgiften upp till gällande högkostnadsskydd.

5.1.1.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen lämnar inte ersättning för kostnader som uppkommer

- efter att den medicinska invaliditeten fastställts eller
- senare än tre år efter olycksfallet.

5.1.2 Resekostnader

5.1.2.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligena resekostnader i samband med vård och behandling inom den offentliga vården som läkare föreskrivit. Är försäkrad berättigad till sjukresor ersätter försäkringen egenavgiften för resan.

Måste särskilt transportmedel anlitas för att den försäkrade ska kunna utföra sitt ordinarie yrkesarbete, skolutbildning eller arbetsmarknadsutbildning, lämnas ersättning för merkostnader för resor mellan fast bostad och arbetsplatsen eller utbildningsanstalten.

Merkostnader för resor mellan fast bostad och ordinarie arbetsplats ersätts under den akuta läkningstiden, dock maximalt 14 dagar från den dag då försäkrad sjukskrivs. Merkostnader för resor till utbildning ersätts under den akuta läkningstiden. Behovet måste styrkas av läkare.

5.1.2.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen lämnar inte ersättning för kostnader som uppkommer

- efter att den medicinska invaliditeten fastställts eller
- senare än tre år efter olycksfallet.

5.1.3 Tandbehandlingskostnader

5.1.3.1 Vad som ersätts

Ersättning lämnas för nödvändig och skälig behandling av tandskada vid olycksfall. Skada eller förlust på fast protes ersätts enligt samma regler som förlust eller skada på naturliga tänder. Detsamma gäller för löstagbar protes som när skadan inträffade var på plats i munnen.

Ersättning lämnas för den försäkrades egna kostnader om behandlingen i sin helhet omfattas av och är ersättningsbar från Försäkringskassan genom den allmänna tandvårdsförsäkringen. Detsamma gäller för implantatbehandling.

Ersättning lämnas för en permanent behandling.

Behandling och kostnader ska godkännas av If i förväg. Nödvändig akutbehandling ersätts dock utan att If först lämnat godkännande.

5.1.3.2 Ersättningstid

Ersättning lämnas för behandling inom fem år från skadetillfället. För barn förlängs dock *ersättningstiden* så att behandlingen ersätts om den genomförs före fyllda 25 år.

5.1.3.3 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte tandbehandlingskostnader till följd av tugg- eller bitskada.

5.2 Kristerapi

5.2.1 Vad som ersätts

Försäkringen tillhandahåller kristerapi hos legitimerad psykolog för försäkrad som får en akut psykisk kris, som förorsakats av allvarlig traumatisk händelse.

Som skadetillfälle räknas den händelse som utlöst krisen. Den tid kristerapin tillhandahålls är begränsad till max 12 månader efter skadetillfället.

Ifs krisjour avgör vad som bedöms vara en akut psykisk kris och bedömer vilken omfattning av behandlingsinsats som är nödvändig för att behandla tillståndet.

Försäkringen tillhandahåller dessutom kristerapi för den försäkrades make, maka, registrerad partner, sambo, barn, föräldrar eller syskon vid den försäkrades dödsfall.

All krisbehandling skall ske i Sverige.

Ersättning kan också lämnas för den försäkrades nödvändiga och skäliga kostnader för resor i samband med kristerapi i Sverige. Försäkringen gäller utan självrisk.

5.3 Egendom

5.3.1 Vad som ersätts

Om olycksfallet leder till behandling av läkare eller tandläkare lämnar If ersättning för kläder och normalt burna personliga tillhörigheter som skadas i samband med olycksfallet. Ersättning lämnas i enlighet med skadeståndslagen (1972:207).

Exempel på saker som räknas som normalt burna personliga tillhörigheter:

- klocka
- glasögon
- vigselring
- mobiltelefon

Ersättning ges antingen för reparationskostnaden eller för nuvarande *marknadsvärdet* omedelbart före skadan på kläderna eller tillhörigheterna.

Det åligger den försäkrade att styrka sitt innehav enligt ovan. Om den försäkrade inte gör detta betalar If inte någon ersättning.

5.3.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- merkostnader som den försäkrade drabbas av sin näringsverksamhet
- standardhöjning
- kostnader som uppkommer efter att en eventuell medicinsk invaliditet fastställts.

Exempel på saker som inte räknas som normalt burna personliga tillhörigheter:

- verktyg
- kamera
- bärbar dator, surfplatta eller liknande.

5.4 Hjälpmedel

5.4.1 Hjälpmedel

5.4.1.1 Vad som ersätts

Försäkringen lämnar ersättning för

- hjälpmedel i bostaden eller i bilen som är medicinskt motiverade för lindring av ett invaliditetstillstånd eller som kan öka rörelseförmågan
- förändringar av engångskaraktär i ordinarie bostad.

Behandling och arvode ska i förväg godkännas av If.

5.4.1.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- standardhöjning
- kostnader som uppkommer senare än tre år efter den akuta läkningstiden

5.5 Medicinsk invaliditet på grund av olycksfall

5.5.1 Vad som ersätts

Försäkringen betalar invaliditetsersättning vid olycksfall som krävt läkarbehandling och som inom tre år leder till en bestående fysisk funktionsnedsättning.

Som medicinsk invaliditet räknas också bestående värk och förlust av sinnesfunktion eller inre organ.

Fastställa invaliditetsgrad

Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas.

Invaliditetsgraden bestäms på grundval av den ekonomiska invaliditeten, om sådan föreligger, annars på grundval av den medicinska invaliditeten. Bedömningen ska dock ske på grundval av den medicinska invaliditeten om detta leder till högre invaliditetsgrad.

Rätt till medicinsk invaliditetsersättning inträder tidigast ett år efter olycksfallet. Om den medicinska invaliditetsgraden inte kan fastställas efter ett år så inträder rätten till medicinsk invaliditetsersättning först vid den tidpunkt då den medicinska invaliditetsersättningen kan fastställas. Om behandlingen är helt avslutad och den medicinska invaliditetsgraden definitivt kan fastställas redan innan ett år har förflutit inträder rätten till ersättning vid den tidpunkten.

Fastställande av den definitiva invaliditetsgraden ska om möjligt ske inom tre år från olycksfallet, men kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet är nödvändigt.

Dubbel ersättning

Uppgår den medicinska invaliditetsgraden till 30% eller mer för ett och samma olycksfall betalas dubbel ersättning. Rätt till dubbel ersättning upphör vid årsförfallodagen på eller närmast efter försäkrads 70-årsdag.

5.5.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen betalar inte invaliditetsersättning för

- följder av olycksfall som förvärrats beroende på sjukdom, sjuklig förändring eller funktionsnedsättning som du hade när olycksfallet inträffade eller som tillstött senare
- olycksfall om du avlider innan rätt till invaliditetsersättning har inträtt
- mer än 100 % invaliditet för ett och samma olycksfall
- nedsättning av arbetsförmågan som uppkommit senare än tre år efter olycksfallet

5.5.3 Ärr och utseendemässig förändring

Ärr och annan utseendemässig förändring till följd av olycksfall ersätts.

Vid bestämning av vilka ärr eller utseendemässiga förändringar som är ersättningsbara används den definition som tillämpas av Trafikskadenämnden, Ifs ärrtabell för företag samt Ifs amputationstabell för företag.

Ersättning för ärr lämnas med högst 20 % av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet. Om ärrer är ersättningsbara är minimumersättningen 1 000 kr.

5.6 Dödsfall

5.6.1 Vad som ersätts

Rätt till ersättning föreligger om den försäkrade avlider på grund av olycksfallet inom tre år från skadetillfället. Om det avtalade beloppet uppgår till högst 45 000 kr utbetalas beloppet till dödsboet.

När det avtalade beloppet är högre än 45 000 kr gäller följande förmånstagarförordnande om inte annat anmälts till If

1. make/maka/sambo
2. barn.

Förmånstagare enligt 1 kan helt eller delvis avstå sin rätt till förmån för förmånstagare enligt 2. Om make, maka, sambo och barn saknas, utbetalas beloppet till den försäkrades arvingar. Om den försäkrade önskar annan förmånstagare ska detta anmälas på särskild blankett som If tillhandahåller.

För dödsfallsersättning är If Livförsäkring AB försäkringsgivare.

5.7 Merkostnader

5.7.1 Vad som omfattas

Om olycksfallet leder till behandling av läkare eller tandläkare lämnar If ersättning för oundvikliga merkostnader som uppstått under den akuta läkningstiden.

Exempel på merkostnader som försäkringen ersätter är:

- tillfälliga glasögon vid ögonskada
- hemtjänst
- nya kläder
- hundrastning.

5.7.2 Vad som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

- merkostnader som du drabbas av i näringsverksamhet
- standardhöjning
- kostnader som uppkommer efter att en eventuell medicinsk invaliditet fastställts.

5.8 Allvarlig händelse

Försäkringen lämnar ersättning vid

- *allvarlig fraktur*
- *allvarlig brännskada* eller
- hälseneruptur.

Betalningen sker en gång per olycksfallsskada och omfattar 1 % av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet, dock ej lägre än 5 000 kr. Om skadelidande drabbas av flera frakturer vid samma skadehändelse betalas endast en engångsersättning.

5.9 Begränsningar, undantag och restriktioner

Med olycksfall menas enligt dessa försäkringsvillkor inte kroppsskada orsakad av

- överansträngning, sträckning eller annan vridning än mot knä
- ensidig rörelse eller förslitning
- åldersförändring eller sjuklig förändring, funktionsnedsättning
- smitta eller förgiftning genom bakterie, virus, parasit (med undantag av smitta till följd av fästingbett) eller annat smittämne
- smitta eller förgiftning genom intagande av mat eller dryck
- användning av medicinska preparat eller ingrepp, behandling eller undersökning som inte orsakats av olycksfall som omfattas av denna försäkring
- godkänd behandlings- eller läkemedelsskada.

5.9.1 Kostnader som kan ersättas från annat håll

Kostnader som ersätts eller skulle kunna ersättas från annat håll, enligt författning, avtal, förordning, försäkring eller konvention ersätts inte. Om ersättningsbar skada omfattas av både Tjänstereseförsäkring och Utlandsplaceringsförsäkring som är tecknade i If, lämnas ersättning endast från en av försäkringarna. EU/Norden-medborgare som är bosatt eller stationerad inom EU/Norden skall vara inskriven i något av de lokala allmänna försäkringssystemen inom EU/Norden, annars ersätts endast de kostnader som skulle ha ersatts om den försäkrade hade varit inskriven i lokalt allmänt försäkringssystem inom EU/Norden.

För försäkrad som omfattas av lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF) eller av trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA) och skadan kan ersättas av LAF eller av TFA gäller försäkringen endast för invaliditet och dödsfall.

5.9.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- kostnader för privat sjukvård i Norden

5.9.3 Restriktioner

5.9.3.1 Giltighet i krigszoner och andra farliga områden

Försäkringsskydden gäller inte när den försäkrade deltar i krig eller väpnad konflikt eller vid tjänstgöring i internationella uppdrag inom fredsbevarande verksamhet eller därmed förknippade uppdrag. Denna begränsning gäller inte dödsfallsskydd då den försäkrade tjänstgör i internationella uppdrag inom fredsbevarande verksamhet eller därmed förknippade uppdrag.

Ersättning betalas inte för skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp. Detta undantag från ersättningskyldighet tillämpas inte utanför Sverige inom de första 30 dagarna efter det att de väpnade händelserna startat, undantaget storskaligt krig, om den försäkrade har inlett sin resa innan dessa händelser tog sin början, och inte själv deltagit i ovan nämnda händelser.

Detta undantag kan tas bort med ett tilläggsavtal. När undantaget har tagits bort anges detta i försäkringsbrevet.

Beträffande gällande förteckning över krigszoner och andra farliga områden se Utrikesdepartementets hemsida eller kontakta oss.

5.9.3.2 Giltighet vid atomkärnprocess

Försäkringen gäller inte för skada som direkt eller indirekt orsakas av atomkärnprocess.

5.9.3.3 Deltagande i idrott på elitnivå

Försäkringen gäller inte för skada som inträffar under

- deltagande i sport och idrott om du får ersättning eller sponsring med ett belopp som överstiger 45 000 kr per år
- utövande av elitidrott (mästerskapsnivå, nationellt eller internationellt) och den träningsverksamhet som erfordras för detta. Med mästerskapsnivå avses division två eller högre

5.9.3.4 Farliga aktiviteter

Försäkringen gäller inte för skada som inträffar genom eller på grund av:

Äventyrssporter, deltagande i aktivitet av "äventyrskaraktär" eller liknande som utförs utan överinseende av auktoriserad guide.

5.9.3.5 Giltighet vid våldsamma aktiviteter

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av att du utför eller medverkar i terrorverksamhet, upplopp, gänguppgårelser, huliganism eller liknande våldsam aktivitet.

6 Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppen anges i försäkringsbrevet.

7 Självrisk

Självrisker anges i försäkringsbrevet.

8 Säkerhetsföreskrifter

Det finns inga speciella säkerhetsföreskrifter för denna försäkring

9 Den försäkrades skyldigheter vid skada

Den försäkrade är skyldig att ordna så att If får ta del av journaler från sjukhus och läkare och de upplysningar och intyg som If begär för sin utredning av skadefallet. Om den försäkrade inte medverkar till att If får begärda handlingar och detta leder till men för If, har If rätt att göra skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha lämnats.

If är berättigad att genom läkare eller på annat sätt låta undersöka den försäkrades tillstånd eller annan särskild omständighet av betydelse för bedömning av ersättningskyldigheten. Den försäkrade ska medverka till läkarundersökning hos en av If utsedd läkare.

Om den försäkrade motsätter sig ovanstående och det medför skada för If, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Denna regel tillämpas inte om oaktligheten är ringa.

10 Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Medicinsk invaliditet ersättning

Utbetalning för medicinsk invaliditet grundar sig på det försäkringsbelopp som gäller den dag olycksfallet inträffar. Ersättning betalas ut i förhållande till dels invaliditetsgraden dels åldern vid skadetillfället. Om den försäkrade vid skadetillfället fyllt 51 år, reduceras ersättningen med 2,5 procentenheter för varje år åldern överstiger 50 år dock längst till och med 75 års ålder.

Om den försäkrade samtidigt har rätt till ersättning för ekonomisk invaliditet betalas endast den högsta av ersättningarna.

Den medicinska invaliditetsgraden bestäms enligt senaste utgåvan av medicinskt tabellverk för medicinsk invaliditet vid skador utgivet av Svensk Försäkring.

Om funktionsförmågan redan tidigare var nedsatt frånräknas den tidigare medicinska invaliditetsgraden. Bestämning av den medicinska invaliditetsgraden sker oberoende av i vilken grad den försäkrades arbetsförmåga har nedsatts.

Allmän dataskyddsförordning

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävandet av direktiv 95/46/EG.

Allvarlig brännskada

Med allvarlig brännskada avses minst andra gradens brännskada (djup delhudsbrännskada) som krävt operation eller att den försäkrade lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar.

Allvarlig fraktur

Med allvarlig fraktur avses fraktur på skalle, bäcken, höft, lårben, ryggrad, bröstben, skuldra, arm, handled, knä, nyckelben, underben, hälben eller ankel som krävt operation eller att den försäkrade lagts in för vård på sjukhus i mer än 24 timmar.

Anställd

För förmögenhetsbrottsförsäkringen menas med anställd:

- Fysisk person som utför arbetsuppgifter i försäkrads ordinarie verksamhet om ersättning för dennes arbete utgår från försäkrad
- Studerande som praktiserar hos försäkrad
- Styrelseledamot, dock endast i samband med utövande av tjänst eller annat ideellt uppdrag hos försäkrad
- Fysisk person som tillfälligt tillhandahålles försäkrad av arbetsförmedling eller liknande förmedling för att utföra arbetsuppgifter som normalt utförs av anställda.

Ovan uppräknade personer ska anses som anställda t.o.m. 30 dagar efter att anställningen upphört.

Ansvarsförsäkring

Försäkring som täcker den försäkrades skadeståndsskyldighet.

Arbetsmiljörättmål

Misstanke om, eller åtal för, brott mot arbetsmiljön.

Arbetsområde

Det område som står till försäkrad entreprenörs disposition för utförande av avtalat åtagande. Till arbetsområde räknas inte ordinarie försäkringsställe.

Arbetskada

Arbetsolycksfall, olycksfall på väg till och från arbetet samt arbetssjukdom.

Arbetstagares lösöre

Personligt lösöre som kan försäkras enligt Ifs hemförsäkringsvillkor.

Avhjälpandekostnader

Med *avhjälpandekostnader* avses kostnader för avhjälpande av allvarlig miljöskada och föroreningsskada enligt 10 kap. miljöbalken, eller motsvarande lagrum i övriga nordiska länder.

Avlämnade arbeten

Arbetsprestation som är slutförd eller arbetsmoment som är slutfört, oavsett om arbetet i till exempel entreprenadrättslig mening är avlämnat eller ej.

Brottslig handling

En handling som enligt tillämplig nationell lagstiftning utgör ett brott och för vilket brott gärningsmannen dömts genom en lagakraftvunnen dom eller – om gärningsmannen inte dömts – den utredning som den försäkrade har presenterat är sådan att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

Byggherre

Den ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Byggnad

Byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enl. 2 kap. 2 § jordabalken och som lyder: "Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butiklokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket, hör inte till byggnaden".

Till byggnad räknas även

- sopsugningsanläggning,
- oljetank och bränsle inom fastigheten avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning,
- ledningar och utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation för boendes gemensamma bruk.

Till byggnad räknas inte sådana delar av byggnadsgrund eller grundmur under källargolvets dräneringslager som gränsar mot jord eller vatten, t.ex. plintar, pålar eller liknande, även om en sådan konstruktion är integrerad i byggnadskonstruktionen,

Dator

Med dator (även server) avses här utrustning för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattande beräkningar, med tillhörande in- och utenheter, t.ex. bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, cd-läsare, scanner, modem, datavideoprojektor (pc-kanon) och surfplattor.

Som dator räknas inte digitala telefonväxlar, digitala intercomanläggningar, fotosättnings- och bildbehandlingsutrustningar samt dator för styr- och reglerändamål

Dispaschör

Den som avgör tvister om Sjö- och annan transportförsäkring

Dotterbolag

Bolag i vilket försäkringstagaren innehar mer än 50 % av rösterna.

Egendomsförsäkring

Sammanfattande benämning på sådant försäkringsskydd inom företagsförsäkring som avser egendom.

Elektrisk utrustning

Elektrisk eller elektronisk enhet, kabel eller elektrisk ledning.

Entreprenadverksamhet

- Byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten avsedda för byggnads stadigvarande bruk
- Montage av mekanisk eller elektrisk utrustning som inte är avsedd för byggnads stadigvarande bruk.

Ersättningstid

För personförsäkring menas:

Den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas för ett och samma skadefall.

Europa

EU-länderna, Norge, Schweiz, Island, Liechtenstein, Makedonien och Turkiet.

Fastighetsinventarier

- Egendom avsedd för fastighetens skötsel och förvaltning,
- byggnadsmaterial som fastighetsägaren anskaffat för fastighetens underhåll och som är upplagt inom fastigheten. Som byggnadsmaterial betraktas även sådan egendom som utgjort byggnadsmaterial till den fasta egendomen, men som har tagits loss från denna,
- stålcontainer och
- maskiner och inventarier som fastighetsägaren anskaffat till lägenhets- eller lokal innehavarnas gemensamma bruk, även om äganderätten överlätits till en av lägenhets- eller lokal innehavarna bildad förening.

Fordonsförsäkring / Motorförsäkring

Försäkringsomfattning som anges för ett fordon, t.ex. avseende

- skador som fordonet kan orsaka person och annan egendom än fordonet
- skada på och förlust av fordonet
- transport av fordonet, föraren och passagerare samt merkostnader för persontransporter vid skada, annat driftstopp och personolycksfall etc.
- del av merkostnad, inkomstförlust eller olägenhet för att fordonet inte kan användas efter skada etc.
- kostnad för tvist i följd av ägandet eller brukandet av fordonet
- andra kostnader och olägenheter som har samband med brukandet av fordonet.

Om en omfattning anges för fordonsförsäkring som i allmänhet inte betraktas som det räknas detta ändå som en del av motorfordonsförsäkringen, t.ex. rån av växelkassa i taxi.

Förbrukningsmaterial

Föremål som med vissa intervaller regelmässigt byts ut t.ex. smörjmedel, linor, packningar, filter, remmar och transportband.

Företagsförsäkring

Individuell skadeförsäkring som avser näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och annan individuell skadeförsäkring som inte är *konsumentförsäkring*.

Förmögenhetsbrottsskada

Försäkring som täcker den försäkrades förlust vid en förmögenhetsbrottsskada.

Förstarisk

Med förstarisk avses att försäkringsbeloppet fastställs oberoende av egendomens värde.

Försäkrad

Se Allmänna avtalsvillkor 1.1.3.

Försäkrad verksamhet

Den verksamhet, eller de verksamheter, som anges i försäkringsbrevet och som bedrivs inom det geografiska område som anges i försäkringsbrevet.

Försäkringslokal

Sammanhängande utrymmen i en byggnad som den försäkrade använder för sin verksamhet.

Med försäkringslokal avses även stålcontainer som förvaras utomhus.

Försäkringsställe

Sådan plats som anges i försäkringsbrevet med gatuadress, kvartersnummer eller fastighetsbeteckning där försäkrad egendom förvaras.

Försäkringstagare

Se Allmänna avtalsvillkor 1.1.2.

Godkänd låsenhet

Låshus, cylindrar, slutbleck och förstärkningsbehör i samverkan och där varje enskild komponent uppfyller kraven

- i SSF 3522 lägst klass 3 inkl. förstärkningsbehör i lägst klass 4 för lokaler med krav på inbrottskydd enligt skyddsklass 2 och 3. (För dörrar klassificerade enligt SS-EN 1627 i lägst motståndsklass 4 eller SSF 1078 klass 3 krävs inte förstärkningsbehör). Låsenheten får ha vred om låset är omställbart från klass 2 A till lägst klass 3 (vredet kan spärras)
- för hänglås och hänglåsbeslag i SSF 014 och SSF 018. Vid invändig låsning gäller krav på hänglås i hänglåsklass 3 och vid utvändig låsning hänglås och hänglåsbeslag i hänglåsklass 4 eller
- för låsbom i lägst klass 4 enligt SSF 1051.

Heta arbeten

Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Hjälpmedel

Egendom som inte är av förbrukningskaraktär och som erfordras för utförande av avtalat åtagande. Till hjälpmedel räknas inte verkstadsutrustning eller cistern som permanent förvaras på stadigvarande försäkringsställe.

Hyrd lokal

Lokal eller byggnad (även byggnad på ofri grund) som försäkringstagaren disponerar genom hyresavtal, samt tillbehör till sådan byggnad enligt Jordabalken 2 kap. 1-2§§. I begreppet hyrd lokal ingår inte tillbehör enligt Jordabalken 2 kap. 3§ eller annan av den försäkrade hyrd lös egendom.

Inkrypningskydd

Inkrypningskydd

Anordning för öppning i omslutningsyta som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in i lokal. Inkrypningskydd ska monteras invändigt.

Inkrypningskydd – galler och jalusi

Galler/jalusi ska vara certifierat enligt lägst klass 3 enligt

- SSF Norm för galler eller SS-EN 1627 motståndsklass 4 eller
- SSF Norm 012 Norm för galler

och – om galleret inte monteras fast enligt tillverkarens anvisningar eller rekommendationer – vara låst med två godkända låsenhet i lägst klass 3 eller två stycken hänglås i lägst hänglåsklass 3 enligt SSF 014.

För lokaler med krav på skyddsklass 1 eller 2 kan även ett icke certifierat galler med en tråddimension om minst 10 mm och en maskvidd om högst 150 x 300 mm monteras och låst på samma sätt som i föregående stycke.

Jalusier ska vara låsta med separat låsmekanism, dvs. det är inte tillräckligt med den spärrning som åstadkoms på elektrisk väg i samband med manövrering av jalousier.

Inkrypningskydd – laminerat glas

Laminerat glas ska minst uppfylla kraven enligt SS-EN 356 i lägst klass P7B. Glaset ska vara monterat i separat karm enligt tillverkarens anvisning. Om sådan anvisning saknas monteras glaset enligt MTK Skydd.

Inkrypningskydd – polykarbonatskiva

Polykarbonatskivan ska minst uppfylla kraven enligt SSF 1085 klass 3 och vara monterat i separat båge/karm enligt tillverkarens anvisningar.

Inre orsak

Med inre orsak avses skada på byggnad, maskiner och inventarier samt datainformation till följd av

- elfenomen på elektrisk utrustning med inkommande och utgående spänning över 400 V,
- mekaniskt haveri som uppkommer i den skadade egendomen,
- fel eller försummelse av maskinoperatör eller annan driftsansvarig,
- maskinell bearbetning eller framställning av varor och
- oförutsett avbrott i leverans av media, t.ex. el, gas, vatten, värme eller kyla samt datainformation.

Kollision

Att transportmedel kolliderar eller att gods, medan det befinner sig på ett transportmedel, utsätts för kollision med föremål utanför detsamma.

Konsultuppdrag

Givande av råd eller instruktion, utförande eller upprättande av undersökning, mätning, beräkning, ritning, arbetsinstruktion, rapport, besiktning, värdering, programmering, inspektion, arbetsledning eller annat liknande uppdrag.

Konsumentförsäkring

Individuell skadeförsäkring som en fysisk person eller ett dödsbo tecknar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet.

Kunders egendom

Kunder tillhörig egendom som mottagits av försäkringstagaren för reparation, förvaring, bearbetning eller dylikt och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten. I värdet av egendomen ingår även de eventuella kostnader som försäkringstagaren lagt ned på denna egendom.

Källarlokal

Lokal vars golv helt eller delvis är beläget minst en meter under intilliggande marknivå. I byggnad med flera under varandra liggande källarvåningar gäller bestämmelsen endast för den lägst belägna våningen.

Lagrad information

1. Datainformation

- Information som lagrats på hårddisk eller datamedia, t.ex. band, cd, dvd, diskett eller usb-minne.

2. Ritningar och arkivalier

- Originalritningar och andra originalhandlingar, t.ex. manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm och
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande.

Larmklass 2

Inbrottslarmanläggningen ska – om inget annat avtalats med If – ha följande omfattning

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara skyddad med magnetkontakt.

Fönster*

Alternativ 1 - skalskydd

- Öppningsbart fönster ska vara skyddat med magnetkontakt och glasdetektor(er),
- Fönster som inte är öppningsbart ska vara skyddat med glasdetektor(er).

Alternativ 2 - indraget skalskydd (indraget skalskydd accepteras inte i kombination med skyddsklass 3)

Fönster – dock inte fönster i dörr, port och lucka i omslutningsyta, som ska skyddas enligt alternativ 1 – ska vara skyddat med ett indraget skalskydd genom rörelse- eller linjedetektorer. Detektorerna ska vara monterade på sådant sätt i försäkringslokalen att området omedelbart innanför fönstren skyddas av inbrottslarmet.

Inre skydd (volymskydd)

Som komplement till skalskyddet gäller att rörelsedetektorer ska finnas i lämpligt antal beroende på försäkringslokalens yta och byggnadskonstruktion.

*Avser fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak eller stegen).

Larmklass 3

Larmklass 3

Inbrottslarmanläggningen ska – om inget annat avtalats med If – ha följande omfattning

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara skyddad med magnetkontakt.

Fönster* - skalskydd

- Öppningsbart fönster ska vara skyddat med magnetkontakt och glasdetektor(er),
- Fönster som inte är öppningsbart ska vara skyddat med glasdetektor(er).

Inre skydd – volymskydd

Volymskyddet ska omfatta samtliga utrymmen i objektet med undantag för WC, dusch eller fönsterlösa utrymmen mindre än 4 m². För allmänna utrymmen gäller att funktion för att detektera övertäckning ska vara inkopplad.

*Avser fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak eller stegen).

Levererad produkt

Egendom som försäkrad eller annan för dennes räkning har eller påstås ha sålt, levererat, avlämnat eller satt i omlopp på annat sätt.

Läkemedel

Vara, som är avsedd antingen att vid invärtes eller utvärtes bruk förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom eller sjukdomssymptom hos människor eller annars på angivna sätt användas i samband med behandling av sjukdom, skada eller kroppsfel eller vid förlossning, allt under förutsättning att varan för sådant ändamål genom beredning, dosering eller doseringsanvisning iordningställts för användning.

I läkemedel innefattas både registrerade läkemedel och substanser som används vid kliniska försök.

Marknadsvärde

Det sannolika priset på egendomen som kan erhållas vid en normal försäljning i den allmänna handeln. Kan detta värde inte fastställas är marknadsvärdet återanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik eller annan omständighet.

Maskiner och inventarier

Egendom som inte tillhör annan objekttyp och som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning eller är särskilt undantagen i villkoren.

Till denna objekttyp räknas sålunda bl.a.

- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel,
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap,
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal,
- trycksaker såsom kataloger och reklamtryck,
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster, såväl aktuella som inaktuella
- emballage av inventariekaraktär,
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing,
- programvara, datamedia samt
- *fast bekostad inredning.*

Miljöbrottmål

Misstanke om, eller åtal för, brott mot den yttre miljön.

Nära anhörig

Make, sambo, registrerad partner, barn, barnbarn, barnbarnsbarn, föräldrar, far- och morföräldrar, gammelfar- och gammelmorföräldrar, syskon, halvsyskon, syskon till make, sambo eller registrerad partner, föräldrar till make, sambo eller registrerad partner, barns make, sambo eller registrerad partner och person som har vårdnad om anhörig till en person omnämnd ovan (inom den försäkrades familj).

Objekttyper

Beteckning för försäkrade föremål.

Objekttyper är

- arbetstagares lösöre,
- av försäkringstagaren fast bekostad inredning i hyrd försäkringslokal,
- byggnad,
- cistern och/eller innehåll,
- fastighetsinventarier,
- kundens egendom,
- lagrad information,
- maskiner och inventarier,
- pengar, värdehandlingar och värdebevis,
- tomt och markanläggningar,
- varor.

Omsättning

Nettoomsättning enligt bokföringslagens definition, dvs. intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen. Företag som avses i 2 kap. 2 § första stycket och 3 § (exempelvis ideella föreningar, samfällighetsföreningar och stiftelser) ska räkna in bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter i omsättningen.

Patientskada

Skador som ersätts av, eller skulle kunna ersättas av, patientskadeförsäkring eller motsvarande försäkring utomlands och som regleras enligt Patientskadelagen (1996:799) eller motsvarande utländsk lag.

Pengar, värdehandlingar och värdebevis

- Kontanter, lottsedlar och gällande frimärken,
- värdehandlingar som är obligationer, kuponger, växlar, checkar eller försäljningsnotor och
- andra fordrings- och värdebevis, t.ex. telefon- och parkeringskort, färd- och inträdesbiljetter samt månads- och årskort. Som värdebevis räknas inte bank- eller kreditkort.

Personförsäkring

Liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring.

Prisbasbelopp

Det prisbasbelopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade. Vid beräkning av självrisk uttryckt i basbelopp avrundas självrisk nedåt till närmaste 100-tal kronor. Andra belopp uttryckta i basbelopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal kronor.

Produkt

Vara eller annan egendom, inklusive sådan egendom som avlämnas enligt ett entreprenadavtal.

Ren förmögenhetsskada

Ekonomisk skada som inte har samband med person- eller sakskada.

Rån

Våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara inklusive lindrigare våld om våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsätts för våldet, att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

Rättsskyddsförsäkring

Försäkring som ersätter den försäkrades kostnader för juridiskt ombud vid tvist.

Sambo

Två personer, av samma eller av olika kön, som stadigvarande bor tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll.

Serieskada

Med serieskada avses skador

- som uppkommit av samma eller liknande orsaker såvida inte de individuella orsakerna verkar oberoende av varandra
- som orsakas av samma handling, underlåtenhet att handla eller skadebringande omständighet.

Sjö- och annan transportförsäkring

Med sjöförsäkring avses skadeförsäkring mot fara på sjön. Omfattar försäkringen också annan fara än sjöfara som har samband med sjötransporten skall den i sin helhet anses som sjöförsäkring. Även försäkring som rör fartyg som är under byggnad, på slip eller upplagt samt varor ombord på sådant fartyg skall anses vara sjöförsäkring.

Med annan transportförsäkring avses skadeförsäkring som avser fara under eller i samband med transport och som inte är sjöförsäkring.

Skattemål

Mål om höjd taxering, debitering eller uppbörd avseende kommunal eller statlig inkomstskatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgift, moms, socialavgifter eller löneavgift.

Skeppsklarerare

Skeppsklarering definieras som den verksamhet som försäkringstagaren utövar när han anlitas att, som redares eller befälhavares ombud, sköta fartygets klarering och sammanhörande sysslor. Det avser även den assistans han i sådan verksamhet ger varuägare, i den mån det ej strider mot hans ställning som redares eller befälhavares ombud.

Skeppsmäklare

Skeppsmäkleri definieras som den verksamhet som försäkringstagaren utövar i eget namn för att ingå ett sjöfraktavtal. Här ingår de arbetsuppgifter som försäkringstagaren utför i egenskap av rederiagent eller rederiombud.

Skylt

Till skylt räknas tillhörande armatur, stativ, display, digital och elektronisk skärm, ram, skyltlåda, fast fundament.

Som skylt räknas inte reklambaljong eller skylt av väv, tyg eller vinyl. Som fundament räknas inte sådan vagn som skylt är monterad på.

Speditör

Med speditör menas den aktör som ansvarar för bokning av transport och/eller hantering av dokument åt annan aktör.

Ståplan

Fast yta från vilket angrepp mot den skyddade lokalen kan göras. Ett ståplan räknas som yta som sticker ut mer än 300 mm från omslutningsytan och är tillräckligt stabil att stå på. Åtkomlig fasad eller angreppsyta från ett ståplan är 1 meter åt vardera sidan.

Stöldbegärliga varor

Varor som anges i grupperna 1 – 4

Grupp 1

- Föremål helt eller delvis av guld och platina, äkta pärlor och ädelstenar,
- ur avsedda att bäras t.ex. fick- och armbandsur.

Grupp 2

- Föremål helt eller delvis av silver.

Grupp 3

- Kamera och kameraobjektiv,
- apparat/utrustning för ljud- eller bildåtergivning,
- mobiltelefon,
- dator och bildskärm.

Grupp 4

- Tobak.

Svensk Standard

- Värdevalv och värdeskåp enligt SIS 837501, SS 3000, SS 3150 och SS-EN 1143-1,
- servicebox och deponeringsskåp enligt SS-EN 1143-2,
- kontantautomat enligt SS 3495 eller SS-EN 1143-1,
- säkerhetsskåp och stöldskyddsskåp enligt SS 3492,
- kassaskåp enligt SS 3493.

Tekniskt värde

Återanskaffningskostnaden vid tidpunkten för skadan med avdrag för ålder, slitage, omodernitet eller minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik.

Terrorhandling

En skadebringande brottslig handling riktad mot allmänheten – t.ex. en våldshandling eller en farlig spridning av biologiska eller kemiska substanser – som framstår att vara utförd i syfte att utöva inflytande på politiska, religiösa eller andra ideologiska organ eller att injaga skräck.

Tillverkningskostnad

Kostnader för direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverkningsomkostnader och administrationsomkostnader.

Ett skäligt vinstpåslag kan inkluderas eller fasta tillverkningskostnader exkluderas om särskild notering härom finns införd i försäkringsbrevet.

Tomt och markanläggningar

- Tomtmark med växtlighet, asfaltbeläggning, vägbom, staket, stängsel, flaggstång och brygga,
- fast lekutrustning, utomhusbelysning, fristående skylt, parkeringsautomat, anslutning för motorvärmare, asfaltering och konstverk utomhus. Med konstverk avses byster, skulpturer m.fl. föremål som framställs huvudsakligen för utsmykningsändamål och vars värde betingas av det konstnärliga utförandet.

Till tomt och markanläggningar räknas inte brunn och vattentäkt

Trafikförsäkring

Person- och sakskada i följd av trafik med fordonet enligt Trafikskadelagen. Det innebär bl.a. att person- och sakskada i följd av att fordonet används som arbetsredskap inte omfattas liksom inte heller det försäkrade fordonet eller sådant som transporteras med det eller tillkopplat släp. Vad som sagts om Trafikförsäkring gäller även omfattning för Fordonsansvarsförsäkring om det ingår i försäkringsomfattningen för fordonet.

Transportör

Med transportör menas den aktör som utför transporter mot betalning.

Tvistemål

Ärenden som registreras som tvistemål och - när ärendet prövas av svensk domstol - handläggs enligt rättegångsbalken (1996:271 3§).

Varor

- Råvaror,
- produkter i arbete,
- hel- eller halvfabrikat,
- varuprover,
- varor anskaffade eller mottagna i kommission eller konsignation för försäljning och
- emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller säljas tillsammans med denna.

Emballage av inventariekaraktär, som är avsett för upprepad sändning och som anskaffats för uthyrning eller leasing hänförs till objekttypen maskiner och inventarier.

Med varor avses även ej färdigställd egendom – pågående arbeten under utförande – som är avsedd att ingå i tjänsteuppdrag, t.ex. reklammaterial, arkitektmodeller, revisionsmaterial m.m. Färdigställd egendom av detta slag tillhör objekttypen lagrad information.

Värmekulvert

Ledningssystem i mark för distribution av värme och varmvatten. I ledningssystemet ingår rörledning, värmeisolering och skyddshölje.

Återanskaffningsvärde – byggnad

Den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid viss tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk, dock inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur under källargolvets drängeringslager som gränsar mot jord eller vatten, t.ex. plintar, pålar eller liknande.

Återanskaffningsvärde – maskiner och inventarier samt hjälpmedel

Den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffas som nyttilverkat vid viss tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet ska kunna tas i bruk.

Ädelmetaller

Koppar, rutenium, rodium, palladium, silver, rhenium, osmium, iridium, platina, guld och kvicksilver.

Äventyrsaktiviteter

Sporter och aktiviteter med en tydligt förhöjd risk för allvarlig kroppsskada eller dödsfall och vars syfte till del är att utmana eller bemästra risken, t.ex. klättring, sportdykning, fallskärmsbhopning, skärmflygning, friåkning (offpist), forspaddling, motorsport, kampsport eller liknande.

Överfall

Skada genom våld på person utan att tillgrepp samtidigt förekommer.